

A N U A R U L
L I C E U L U I
„MIRCEA CEL BĂTRÂN“
D I N C O N S T A N Ţ A

PE ANUL ŞCOLAR 1923 — 1924

PUBLICAT DE

DIRECŢIUNEA ŞCOALEI

Tip. „COMERCIALĂ” Luer. Ass. Str. Mircea II Constanta

ANUARUL
LICEULUI
„MIRCEA CEL BATRÂN“
DIN
CONSTANȚA
PE ANUL SCOLAR 1923—1924

PUBLICAT DE DIRECȚIUNEA ȘCOALEI

CONSTANȚA

— Tipografia „COMERȚIALĂ“ la Lucrătorii Asociați —

Câteva faze în evoluția metodelor pedagogice

Chestiunea metodelor e unul din capitolele cele mai însemnate în pedagogie. Valoarea educatorilor se judecă după metodele întrebuintate. În această privință se pot constata progrese însemnate în școala românească.

Am apucat cu toții timpul când se învăța pe de rost, când mulți profesori nu explicau, ci indicau numai lecții de la un capitol la altul. Spiritul general al metodelor a variat în cursul vremurilor, putându-se deosebi trei fraze în evoluția lor: 1) Faza metodelor expositive. 2) Faza metodelor euristice. 3) Faza metodelor active. În faza I-a, a metodei expositive, profesorul își expunea lecția sub formă de discurs, iar elevii pricepeau cât puteau. Această metodă, care astăzi se mai întrebuintează într'o măsură restrânsă numai în cursul superior, înainte vreme era aproape singură întrebuintată, chiar și în clasele inferioare. Și, deoarece și cărțile didactice erau foarte grele, iar în cursul superior se întrebuintau adesea cărți franceze, era de cele mai multe ori un chin pentru elevii, care trebuiau singuri să găsească firul Ariadnei în labirintul de fapte, de reguli și excepții, expuse adesea într'o limbă străină, care încă nu era destul de bine înțeleasă de elevi.

De acum vreo 25—30 ani, a început să se propage și să se generalizeze alt sistem de predare :

metoda socratică sau euristică. Prin această metodă, care se aplică într'o scară mai mare în clasele inferioare, elevii trebuie să învețe lecția în clasă, datorită sistemului *meșteșugit* de întrebări provocate de profesor. Este numită metoda socratică, fiindcă a fost întrebuințată de Socrate, care în discuțiile sale filosofice, căuta ca prin întrebări potrivite și *bine îndrumate* să conducă pe ascultători la concluziile voite de el. Se mai numește *euristică*, dela cuvântul grec *a găsi, a inventa*, fiindcă are de scop ca în urma întrebărilor elevii înșiși să fie puși în situație *să găsească, să nascocască adevărurile*. Metoda aceasta dă iluzia că școlarii *au inventat* din nou, că *reconstruiesc* știința sub călăuzirea profesorului. Cunoștințele nu se comunică dintr'o dată pe de a gata, ci călăuziți din treaptă în treaptă, dând răspunsuri la întrebările puse, elevii ajung la concluziile dorite și mai dinainte stabilite în mintea profesorului. Și întrebările și răspunsurile se succed în așa legătură, încât la sfârșit elevii pot ei înșiși să facă sinteza tuturor constatărilor făcute. În această metodă profesorul conduce cu *bagheta lui magică* procesul de născocire al tinerilor minți. Avantajul este că acum elevii ies din clasă cu lecția pricepută și aproape învățată. Meritul profesorului va fi să întrețină continuu cât mai vie atenția elevilor, să pună întrebări la cât mai mulți elevi. O lecție făcută după această metodă dă *impresia de activitate*, produce chiar *efect teatral*, asupra unui vizitator; dă naștere la un schimb *continuu de idei*; elevii sunt fără încetare stimulați; se stabilește o vie emulație între ei, fiecare căutând să dea răspunsul așteptat. A trecut acum epoca discursurilor neînțelese de elevi, a afirmațiilor pe un ton dogmatic. Astăzi nu mai e îngăduit nimănui să emită teorii, pe care nu le poate lămuri în mod concret, intuitiv, elevilor. Acum toate adevărurile mari și mici, abstracte sau concrete, se *elaborează în clasă* sub conducerea profesorului.

Cu toate aceste avantaje, metoda euristică începe să fie și ea *atacată*, să fie socotită ca *insuficientă*, sub cuvânt că nu contribuie să se îndeplinească adevărata menire a învățământului. Incepem din ce în ce să ne îndrumăm spre altă fază, care și-a găsit *realizarea mai dep'înă* în diferite școli model din apus, formând ceea ce se numește *școala activă*, l'école active, Arbeitsschule, Tatschule.

Care este *defectul* de căpetenie al metodelor în vigoare: Aceste metode, fie cele expozitive, fie cele socratice, au de scop să înlesnească *pătrunderea cu noștințelor* în mintea copilului. În toate timpurile pedagogii și-au dat seama că învățătura pentru copii e *greă*; e primită de multe ori cu mare *amărăciune*, ea strică fericirea completă a copiilor, impunându-le griji mai presus de puterile lor. Deaceia toți și-au luat sarcina să nascocască cele mai *perfecte metode*, încât fără prea mare efort să transpună cunoștințe în mintea elevilor.

S'a observat însă că procedând astfel, cu cele mai bune intenții, se comite totuși o mare eroare:

În adevăr, scopul învățământului nu e să *îngrădăm* cunoștințe multe, nereclamate de spiritul copilului, cunoștințe care se uită ușor.

Atunci care e scopul? Scopul este să trezim și să fortificăm toate puterile lui sufletești: Cum? Lăsând câmp liber spontaneității elevului. Cu metoda actuală, elevul este în *adevăr activ*, însă e o activitate de comandă, stârnită de educator; elevul lucrează sub *excitarea continuă* a întrebărilor profesorului. Îmboldul pornește din afară înlăuntru. Pe lângă asta intervin apoi și diferite mijloace extrinseci: recompense, pedepse, emulația, nevoia de a trece examene etc. Scopul nu trebuie să fie numai *mobilarea* minții copilului cu tot felul de cunoștințe; trebuie să excităm și să întărim forțele lui intelectuale. Trebuie să facem pe copil să lucreze cât mai spontan, adică

imboldul spre lucru să pornească din sufletul lui. Forța care va pune în funcție aptitudinile elevului va fi *activitatea spontană* stârnită și alimentată de *interesul intrinsec* al obiectelor de studiu. Clasa să nu mai semene cu o *orchestră* condusă de bagheta profesorului, ci să semene mai mult cu *un atelier*, în care elevii însiși să adune materialul, să-l claseze, să-l prelucreze. Criteriul pentru alegerea chestiunilor să fie nu voința profesorului, ci interesul care stimulează și întreține lucrul școlarilor; să nu mai fie *continua biciuire a atenției* prin întrebările profesorului, ci nevoia internă de muncă intelectuală, de întărirea și creșterea puterilor sufletești. Răsplata școlarilor să nu mai fie *nota, premiul*, sau în caz contrar, *dojana*, pedeapsa ci ea să se găsească în *bucuria* pe care o aduce munca rodnică. Critici s'au adus și se aduc de foarte mulți școlii actuale, școlii zise: tradițională sau oficială, numită de pedagogul Ferrière *l'écôle asisse* în opoziție cu *l'écôle active*. Astfel de critici nu se aduc și nu se pot aduce numai școlii românești, ci și în alte țări, de ex. în Germania, în țara pedagogiei, în patria lui *Herbart*, chimistul Ostwald spune: „Școala sau organizația actuală este un aparat care tinde mai curând să *anihileze* orice originalitate personală la cei cari îi sunt încredințați. Această critică severă a școlii de astăzi se adresează strâmteții de spirit a metodei scolastice, care compromite sau distruge dezvoltarea personală“¹⁾. Școala activă este contra verbalismului, contra doctrinelor gata mistuite pentru elevi, contra imagazinării pasive de cunoștințe.

Ca să vedem cum funcționează o astfel de școală model, o școală unde se aplică în întregime metoda activă, citez câteva note d'nr'o descriere a unui pedagog francez Dupertuis cu prilejul unei vizite la câteva școli noi din Germania de acum după războiu. 1. Școala din *Odenwald*. „Se găsește la

1). W. Ostwald, Les grands hommes, p. 237.

marginea unei păduri de fagi. Pe o colină văd un șir de vile drăguțe. E școala. Directorul Paul Geheeb ne așteaptă în parc; își îngrijește singur căprioarele. E de ajuns să strângi mâna acestui om simplu și blând, cu înfățișare orientală, ca să înțelegi dela început că mediul pe care l-a creat, capodoperă de seninătate și armonie, va fi o vatră de pace și fericire, unde copiii vor simți că pot să se desvolte, în libertate. Elevii în număr de 120, băieți și fete, în vârstă dela 3 până la 18 ani, trăesc în familii în grupe de 10—15, în cele *6 vile moderne și elegante*, dintre cari 4 sunt *juvaere de artă decorativă*, executate de artiști din Mannheim. Casele sunt consacrate lui Goethe, Schiller, Fichte, Humboldt și Herder. În această săptămână, elevii prepară o sărbătoare muzicală și teatrală în amintirea celor 2 poeți din Weimar“. Mai departe: „Elevii nu studiază de cât două materii pe zi în timp de o lună. La atelierul de desen, copii se exprimă în mod liber și cu veselie. Unii pictează, alții desenează, modelează. Esențialul este expresiunea proprie. La atelierul de fizică, e acelaș lucru. Unul face o cercetare experimentală, altul construiește un aparat.

Toți sunt aplecați cu interes asupra problemelor alese în comun și nimic din ceea ce poate fi făcut de elevii înșiși, nu va fi sustras dela inițiativa lor inteligentă“. ¹⁾

Mai departe: „Elevii au plecat în grupe. Unii sapă grădina. Alții sunt în pivnițe și aleg cartofii, pe cari ei înșiși i-au scos din pământ.

În excursie, elevii au parcurs cu sacul pe spinare ținutul, au ajutat pe vieri la culesul vîilor“.

Alta: „Micile comedii în franțuzește sau în englezește, un mijloc frumos de a învăța direct o limbă străină; adunările lunare de sfârșit de cursuri, în cari un elev delegat pentru fiecare curs povestește celorlalți ce au de făcut și învățat, el și camarazii lui timp de o lună. Unul prezintă cu mândrie un transformator,

1) Revista: L'éducation, Julie 1923, p. 500.

pe care l-a fabricat ; altul citește versuri ; al treilea arată cărțile pe cari le-a legat frumos.

Școala mai are o adunare legislativă, formată de toți colaboratorii școlii și prezidată de un consiliu de elevi. Și aci inițiativa e lăsată elevilor. Școala se organizează spontan ea însăși“.

La școala reală din *Haubinda*. Aci văzu așezați în aceeași bancă și mânuind acelaș microscop pe fiul unui prinț și pe fiul unui lucrător. Tot în această școală în atelierul de croitorie un lucrător cu foarfecile în mână, cu figura gânditoare și senină, spuse vizitatorului visul său de a-și lua bacalaureatul și apoi să studieze filosofia“.

La aceeași școală : „În timp ce afară văd prin fereastra unui atelier un grup de elevi conducând boii sau scoțând cartofii, înăuntru văd alt grup de elevi dând la rindea, tăind cu ferăstrăul, lucrând ferul roșu sau mânuind lămpi electrice“.

În rezumat, școala activă, al cărei prototip desăvârșit îl formează școlile întemeiate de H. Lietz în Germania, de Kerschensteiner în Bavaria, de Ed. Demolins în Franța, urmărește cultivarea pe cale spontană a tuturor puterilor creatoare fizice și intelectuale ale elevilor. Ea vrea ca *toate virtualitățile, toate posibilitățile, de dezvoltare ale elevilor să fie lăsate în deplină libertate de manifestare*. Ea vrea ca elevii grupați, câte puțin, după tipurile psihologice căror aparțin, să ducă la ceea ce se numește *écoles sur mesure*, școala pe măsură, după croiala fiecăruia, în locul *școlii cazarmă*. Numai așa societatea va scoate maximum de profit, elevii dezvoltându-se în toată plenitudinea lor ; numai așa vom avea în societate pe fiecare om pus la locul lui.

Școala activă este perfect de bună. Bazele ei teoretice sunt admirabile. Decât, înfăptuirea ei, în țară la noi îndeosebi, este legată de foarte mari dificultăți. Mai întâiu de toate organizarea unei astfel

de școli reclamă cheltueli colosal de mari. Gândească-se oricine: Școala din Odenwald pentru 120 elevi e formată din 6 vile moderne, elegante. Câte vile ne-ar trebui nouă pentru cei 800 elevi ai liceului! Câte zeci de hectare ne-ar trebui pentru curțile, grădinile, parcurile acestei școli. Unde vom pune atelierele, laboratoriile, sălile de desen etc.? Vom fi totdeauna departe de idealul unei astfel de școli, noi care avem un local suficient abia pentru 150 elevi.

Acolo profesorul trăia în familie cu elevii săi, aici fiecărui profesor i se perindă pe dinaintea ochilor câte 300—400 elevi într'o singură zi. Să se încumete cineva să claseze atâți elevi pe tipuri psihologice.

Și câte alte neajunsuri mai sunt, inerente mediului social în care trăim, legate de stadiul politic, economic și cultural în care ne aflăm.

Cu toate acestea, principiile școalei active au pătruns și trebuie să pătrundă la noi în măsura în care condițiile de funcționare a școlii permit. În laboratorii elevii lucrează, natural stânjeniți, deoarece sunt prea mulți. Excursii se fac din ce în ce mai multe și mai bine organizate. Elevii au societățile lor, unde e câmp liber pentru afirmarea spontaneității. Sistemul adunărilor deliberative se aplică în comitetele societăților. Elevii practică muzica, fac teatru, recită opere literare sau chiar propriile lor încercări. Câteva din acestea sunt expuse în paginile următoare.

Până la transformarea deplină a școlilor după modelele apusene, ceea ce va reclama mijloace bănești enorme și mai ales o schimbare salutară în concepția dintre rolul școalei în societate și stat, ar trebui ca cel puțin în fiecare județ pe lângă liceu să fie una sau două clase experimentale, de unde metodele verificate să se întindă asupra tuturor școlilor.

Numai așa școala își va îndeplini menirea de a scoate la lumină toate energiile latente, va face din elevi factori de progres social, va desvolta personalități libere, creatoare.

Progresele de organizare a școlilor sunt în funcțiune în primul rând de posibilitățile de înlăptuire, pe care ni le dă mediul nostru social. Deaceea înțelegerea și simpatia, pe care societatea o nutrește față de școală, pot să facă dintr'însa un instrument cât mai perfect de ridicare morală a societății, de propășire a neamului.

Dați-mi în mână educația unei țari și voi fi stăpân pe acea țară, a spus Leibnitz.

Sa ni se deo posibilitatea de a avea o școală cât mai bună, după modelul marilor școli din Apus, și vom schimba fața țării noastre.

G. CORIOLAN
Directorul Liceului

ȘTIINȚA

de ERNEST RENAN.

A ști e cel dintâi cuvânt al simbolului religiei naturale, căci a ști e cea dintâi condiție a legăturii omului cu lucrurile, a acestei pătrunderi a universului care este viața intelectuală a individului; a ști însemnează a se iniția în Dumnezeu. Prin neștiință omul este ca și despărțit de natură, închis în el însuși și silit să-și plâsmuiască o lume fantastică, după felul personalității sale. De aci, această lume ciudată în care trăește copilăria, în care trăia omul primitiv. Omul nu-i legat de lucruri decât prin știință și prin iubire: fără știință el nu iubește decât închipuiri. Numai știința dă fondul de realitate, necesar vieții. Inchipuindu-ne sufletul individului, în felul lui Leibnitz, ca o oglindă în care se reflectă universul, numai prin știință el poate să oglindească o parte mai mult sau mai puțin mare din ceea ce există, și să se apropie de scopul său, care ar fi deplina armonie cu universalitatea lucrurilor. Știința este cea mai puțin profană dintre toate lucrările vieții, căci este cea mai desinteresată, cea mai îndepărtată de plăceri, cea mai obiectivă, ca să vorbim în limbajul școalei. E de prisos să-i mai dovedim sfîntenia; numai aceia care n'au nimic sfânt, se gândesc s'o tăgăduiască. Cei cari se mărginesc la faptele firii omenești, fără să-și îngăduie

aprecieri asupra valorii lucrurilor, nu pot tăgădăui cel puțin că știința n'ar fi cea dintâi trebuință a omenirii. Omul în fața lucrurilor este pornit, în mod fatal, să le caute taina. Problema se pune dela sine, și în virtutea acelei însușiri a omului de a pătrunde dincolo de fenomenul pe care-l percepe. Natura mai întâi ascute această năzuință de a cunoaște; omul se cufundă în ea cu nerăbdarea naivei presupuneri, ce crede că dela primele încercări, și în câteva pagini, va alcătui sistemul universului. Apoi, se ocupă de el însuși; cu mult mai târziu, de specia sa, de umanitate, de istorie. În urmă, problema finală, marea cauză, legea supremă, îi încearcă curiozitatea.

Problema se multiplică, se lărgeste la infinit, după orizonturile fiecărei epoci; dar se pune întotdeauna; întotdeauna în fața necunoscutului, omul încearcă un îndoit simțământ: respect pentru taină, nobil avânt care îl îndeamnă să sfâșie vălul spre a cunoaște ce e dincolo.

E imposibil pentru om să rămâe nepăsător în fața universului. Indatăce gândește, el caută, își pune probleme și le rezolvă; îi trebuie un sistem despre lume, despre sine însuși, despre prima cauză, despre originea sa, despre țelul său. El nu are elementele necesare spre a răspunde întrebărilor ce și le pune; *asta nu-l împiedică. El se ajută pe sine singur.* De aci religiile primitive, soluții improvizate ale unei probleme care cerea lungi veacuri de cercetări, dar la care îi trebuia, fără întârziere, un răspuns. Știința metodică se poate hotărî să nu cunoască sau cel puțin să îngăduie o amânare; știința primitivă de la primul cuvânt voia să aibă explicațiunea lucrurilor. A cere omului să amâne anumite probleme și să le lase în seama veacurilor viitoare să știe ce este el, ce loc ocupă în lume, care este cauza lumii și a lui însuși, ar fi intradevăr să-i ceri un lucru imposibil. Chiar când ar ști că enigma e de nerezolvat, n'ar putea fi împiedicat să se frământă și să se istovească în jurul ei.

Tradus de: VASILIU VIRGIL, cl. VIII.

ȘTIINȚELE

Traducere dup H. v. Helmholtz : Vorträge und Reden

Știința singură nu este unicul scop al omului pe pământ.

Deși științele deșteaptă și dezvoltă cele mai alese puteri ale spiritului, totuși nimeni nu va împlini rostul existenței sale pe pământ, dacă ar studia numai pentru a ști.

Adeseori vedem oameni destul de înzestrați, cărora norocul sau nenorocul lor le-a asigurat o viață destul de ticsită, fără a le da totdeodată ambițiunea, sau energia pentru muncă.

Ei cred că urmează calea cea nobilă a vieții, frământându-și mintea continuu pentru îmbogățirea culturii personale și a spiritului lor.

Numai munca dă omului o existență demnă; așa dar, sau aplicarea practică a cunoștințelor, sau îmbogățirea științelor trebuie să fie scopul omului.

Căci și ultima este o cale pentru progresul omenirii.
Știința este putere.

Nici o epocă nu înfățișază mai bine acest principiu, decât epoca noastră.

Invățăm să punem forțele cosmice ale lumii anorganice, în slujba nevoilor omenești și a scopurilor spiritului.

Intrebuințarea aburului a mărit de mii de milioane de ori puterea omului.

Relațiunile dintre oameni, cu urmările lor în aspect material și spiritual, au crescut într'o măsură nevisată de părinții noștri.

Dar nu numai mașinile măresc puterile omenești, precum nici numai tunurile și vasele de războiu și nici numai cantitatea de bunuri materiale și aur; nu numai acestea fac puterea unei națiuni, deși ele și-au arătat atât de neîndoelnic influența lor, încât și guvernele cele mai absolutiste ale timpului nostru au trebuit să se gândească la descătușarea industriei și să fie seamă în sfaturile lor, de interesele politice ale claselor muncitoare.

Pe lângă aceasta, și organizația politică și juridică, precum și disciplina morală a individului, sunt forțe care hotărăsc superioritatea națiunilor culte asupra celor înapoiate, care, dacă nu-și pot asimila cultura, sunt condamnate la o nimicire sigură.

Toate se 'nlănțuiesc.

Unde nu este o stare juridică puternică, unde nu se pot valorifica interesele mulțimii în mod ordonat, acolo este imposibilă dezvoltarea bogățiilor naționale și a puterii care se bazează pe acestea.

Și numai acela va fi cetățean vrednic, care s'a deprins să-și desvolte sub legi drepte sentimentul de onoare al unui bărbat independent și care nu va sta ca un sclav nemernic, la capriciile unui tiran.

De aceea, fiecare națiune, abstracție făcând de cerințele ideale superioare, și mărginindu-ne numai la stricta nevoie de conservare, vedem că trebuie să se intereseze nu numai de perfecționarea științelor naturale și de aplicațiunile lor tehnice; ci tot atât de mult de perfecționarea științelor politice, juridice și morale și de toate celelalte științe auxiliare, istorice și filologice.

De fapt, oamenii de știință formează un fel de armată organizată, care caută spre binele națiunii și de cele mai multe ori din porunca și pe cheltueala ei, să sporească cunoștințele, cari pot servi la des-

voltarea industriei, stării economice, la înfrumusețarea artei, la îmbunătățirea organizațiunii politice și la dezvoltarea morală a individului.

Nu trebuie să căutăm numai folosul imediat, cum fac adesea cei necunoscători.

Tot ce ne lămurește în domeniul forțelor cosmice și a celor spirituale, ne poate fi folositor, și de multe ori în momente când ne așteptăm mai puțin.

Cine s'ar fi gândit atunci, când Galvani făcea cunoscuta sa experiență, excitând cu diferite metale piciorușele de broască, că 80 de ani mai târziu, Europa va fi străbătută de sârme, care vor purta cu iuțeala fulgerului cuvântul omenesc, dela un capăt la cellalt al globului? Curenții electrici, în mâna sa și a lui Volta, dezvoltau o forță cu totul neînsemnată și puteau fi constatați numai prin cele mai precise și delicate mijloace de observație.

Dacă ei ar fi fost neglijați, pentrucă cercetarea lor nu promitea vreun folos atunci, ar lipsi din fizica noastră cele mai interesante raporturi între variatele fenomene ale naturii.

Pe când tânărul Galileu, ca student în Pisa, observa oscilațiunile unei lămpi și se convinse prin numărarea pulsului său, că durata oscilațiunii este independentă de mărimea unghiului de oscilație, cine s'ar fi gândit că această descoperire va duce — prin întrebuințarea pendulului — la acea precisă măsurare a timpului, crezută imposibilă pe acea vreme, și care va face posibil navigatorului zăpăcit de furtună, să afle pe ce loc se găsește.

Cine urmărește științele pentru un folos practic imediat, poate fi aproape sigur că va alergera în zadar.

O cunoștință și o înțelegere perfectă a puterilor naturale și a celor spirituale, este singurul lucru la care poate năzui știința.

Fiecare cercetător trebuie să se vadă răsplătit

R. P. R.

Regina Coștanta

Biblioteca Judeteană nr. 0.013

prin bucuria unei noi descoperiri — adevărate victorii ale spiritului asupra materiei protivnice — prin frumusețea luminoasă, care îngăduie un domeniu ordonat de cunoștințe, în care se găsește o conexiune spirituală între toate părțile și 'n care un fapt se deduce din altul, toate arătând urmele domniei spiritului; trebuie să se vadă răsplătit prin contribuția pe care a adus-o capitalului mereu crescând al științei, pe care se întemeiază domnia umanității, față de puterile dușmane ale spiritului.

Desigur, el nu trebuie să se aștepte niciodată la o recunoștință și la o răsplată din afară, care ar corespunde valorii muncii sale.

Este adevărat, că mulți învățați cărora li s'au ridicat statui după moarte, ar fi fost fericiți, dacă li s'ar fi dat măcar a zecea parte din banii cheltuiți pentru înălțarea unui monument peritor.

Totuși nu trebuie să uităm, că valoarea descoperirilor științifice este recunoscută astăzi de opinia publică mult mai repede ca înainte.

Cazuri în cari întemeetorii însemnatelor progrese științifice sunt în mizerie, au devenit din ce în ce mai rare.

Din contră, guvernele și popoarele Europei au considerat ca o datorie sacră răsplătirea oamenilor de științe, prin funcții și premii naționale.

Așa dar, științele au în această privință un scop comun: *consolidarea domniei spiritului în lume.*

În timp ce științele spirituale se silesc să îmbogățească și să facă mai interesantă viața psihică, să separe partea neprihănită de cea impură, științele naturale tind în mod indirect spre acelaș scop, căutând să libereze omul din ce în ce mai mult de nevoile lumii externe, care năvălesc asupra lui.

Fiecare cercetător lucrează în ramura sa, își alege acele probleme, pentru care este cel mai bine

înzestrat, atât prin dispoziția firească a spiritului cât și prin instrucția primită.

Oricine trebuie să știe însă că poate sprijini marea operă, numai dacă este în legătură cu ceilalți și că mai e dator, din această cauză, să pună la dispoziția celorlalți cât mai complet și mai ușor rezultatele muncii sale.

Tradus de:

MUCHE IOAN (

GARTENLAUB H. | Elevi Cl. VII-a

ROȘCULEȚ V. (

Ianuarie, 1925.

Ce e o națiune?

(Fragment dintr'o conferință)

O națiune este un suflet, un principiu spiritual. Două lucruri, cari de fapt nu fac decât unul singur, formează acest suflet, acest principiu spiritual. Unul e în trecut, altul în prezent. Unul e stăpânirea în comun a unei bogate moșteniri de amintiri; altul este unitatea de simțire actuală, dorința de a trăi împreună, voința de a continua să punem în valoare întreaga moștenire primită. Omul nu se improvizează. Națiunea, ca și individul, este sfârșitul unui îndelungat trecut de sfortări, de jertfe și de devotamente. Cultul strămoșilor este cel mai legitim dintre toate; strămoșii ne-au făcut ceea ce suntem. Un trecut eroic, oameni mari, glorie (înțeleg pe cea adevărată), iată capitalul social, pe care se întemează o idee națională.

A avea glorie comune în trecut, o năzuință comună în prezent; a fi săvârșit fapte mari împreună, dorința de a mai săvârși încă, iată condițiunile esențiale spre a exista un popor. Iubirea e în proporție cu jertfele îndurate împreună, cu nenorocirile suferite. Iubim casa zidită și pe care o lăsăm moștenire. Cântecul spartan: „Noi suntem ce ați fost; vom fi ce sunteți“, este în simplitatea lui imnul prescurtat al oricărei patrii.

În trecut, împărțășirea unei moșteniri de glorie și de păreri de rău; în viitor, realizarea unui program comun; suferința, bucuria, nădejdea comună, iată ceea ce valorează mai mult decât o unitate vamală și decât hotare potrivite ideilor strategice; iată ceea ce se înțelege cu toate diferențele de rasă și de limbă.

Spuneam mai sus: „suferința comună”; da, suferința în comun unește mai mult decât bucuria. În privința amintirilor naționale, zilele de doliu valorează mai mult decât cele de triumf; căci ele impun datorii; ele determină eforturile în comun.

O națiune este prin urmare o mare solidaritate, întemeiată pe sentimentul sacrificiilor făcute și a celor ce suntem gata să facem. Ea presupune un trecut; și se reduce cu toate acestea în prezent la un fapt vădit: unitatea de simțire, dorința lămurit exprimată de a continua viața comună. Existența unei națiuni este (ertați-mi această metaforă) un zilnic plebiscit, după cum existența individului este o continuă afirmare a vieții. O! știu bine, aceasta nu-i atât de metafizic ca dreptul divin, nici atât de brutal ca dreptul așa zis istoric. În ordinea de idei pe care v'oi supun, o națiune — întocmai ca și un rege — n'are dreptul să spună unei provincii: „tu îmi aparții, te cuprind”. Pentru noi, provincia înseamnă locuitorii ei; dacă în această chestiune are cineva dreptul de a fi consultat, e locuitorul. O națiune n'are niciodată un adevărat interes să-și alipească sau să reție o țară fără voia ei. Voința națiunilor este de drept singurul criteriu legitim, acela la care trebuie întotdeauna să ne întoarcem.

Am înlăturat din politică abstracțiunile metafizice și teologice. Ce rămâne după aceasta? Rămâne omul, dorințele și trebuințele sale. Dar îmi veți zice, desfacerea și, mai departe, fărâmițarea națiunilor, sunt consecința unui sistem, care pune aceste organisme bătrâne la bunul plac al unor voințe adesea ori puțin luminate. E lămurit că într-o astfel de materie, nici

un principiu nu trebuie să fie împins la exces. Adevărurile de acest ordin nu sunt aplicabile decât în totalitatea lor, și într'un chip foarte general. Voințele omenești se schimbă; dar ce nu se schimbă aci pe pământ? Națiunile nu sunt ceva veșnic. Ele au început și se vor sfârși. Probabil confederația europeană le va înlocui. Dar legea secolului în care trăim nu este aceasta. În vremea noastră, existența națiunilor e bună, necesară chiar. Existența lor e garanția libertății, care s'ar pierde dacă lumea n'ar avea decât o lege și un stăpân.

Prin facultățile lor felurite, adesea opuse, națiunile servesc operei comune a civilizației; toate aduc o notă în acest mare concert al omenirii, care în total este cea mai înaltă realitate ideală pe care o putem atinge. Luate în parte, ele își au părțile lor slabe. Imi zic adesea că un individ, care ar avea defectele luate drept calități la națiuni; care s'ar hrăni cu o glorie zadarnică; care ar fi atât de gelos, egoist, arțăgos; care n'ar putea suporta nimic fără să tragă sabia din teacă, un atare individ ar fi cel mai insuportabil dintre oameni. Dar toate aceste disonanțe de amănunt dispar în total. Biată omenire! Cât ai suferit! Câte încercări te așteaptă încă! De-ar putea spiritul înțelepciunii să te călăuzească spre a te cruța de nenumăratele pericole cu care-i semănată calea ta!

Mă rezum. Omul nu e nici robul rasei sale, nici al limbii, nici al religiei sale, nici al cursurilor de apă, nici al direcțiunii lanțurilor de munți. O mare adunare de oameni, de un spirit sănătos și cu o inimă caldă, creează o conștiință morală care se numește o națiune. Atât timp cât această conștiință morală își dovedește puterea prin jertfele pe care le cere abdicarea individului în folosul unei comunități, ea e legitimă, are dreptul să existe. De se ridică vreo îndoială asupra marginilor ei, consultați populațiile disputate. Ele au

mai mult ca oricine dreptul de a și da părerea în chestiune. Iată ce va face să zâmbească pe transcendenții politice, acești infailibili ce-și duc viața înșelându-se și care din înălțimea principiilor lor superioare, compătinesc umilința noastră.

„Să consulți populațiile, ei asta-i, ce naivitate! Ce ți-e și cu aceste săracăcioase idei franțuzești, ce pretind să înlocuiască diplomația și războiul prin mijloace de o copilărească simplitate”.—Să așteptăm; să lăsăm să treacă domnia transcendenților, să știm să îndurăm disprețul celor puternici. Poate că, după multe dibuiri nefolositoare, se vor întoarce la modestele noastre soluții empirice. Mijlocul de a avea dreptate în viitor, e câteodată să știi să te resemnezi a fi demodat.

Tradus de POPESCU DUMITRU, cl. VIII

Blestemul bardului

după UHLAND

I.

*In vremi bătrâne sta pe-o stâncă
Un mândru și vestit castel;
Și peste mări și țări bogate,
Mersese vestea despre el.
Avea'nprejur ca o cunună
Grădini de flori mirositoare,
Prin cari se scurgeau vioaie,
Izvoare repezi curgătoare.*

II.

*Acolo sta un mândru rege,
Cu mari ținuturi și bogat,
Măreț în tronul lui de aur,
Cu gânduri negre și'ntristat.
Și gândul lui era urgie,
Și sufletul locaș al urii,
In ochii lui scânteia groaza,
Părea un demon al naturii.*

III.

*Spre-acest castel au mers odată.
Doi mândri barzi, săltând în șea,
Unul în plină tinerețe,
Celalt cu părul ca de nea.
Bătrânul sta cu harpa'n mână
Pe un cal frumos și ca un soare,*

*Mergea vioi pe lângă dânsul
Tovarăsu'n a vieții floare.*

VI.

*Și-a zis moșneagul către tânăr :
„Fii gata după-atâta cale,
Gândește-te adânc la cântec,
Lovește struna harpei tale,
Și prinde tu în cântec dulce,
Iubirea cu durerea-adâncă,
Ca să putem mișca prin cântec,
Regeasca inimă de stâncă“.*

V.

*În sala de coroană, barzii
Privesc în jur cu duioșie;
Iar regele stă'n tron de aur;
Deoparte sta a lui soție.
Măreț, cu fruntea încruntată,
Avea în ochi priviri de sânge,
Regina-avea în ochi blândețea,
Ce vie'n inimi se resfrânge.*

VI.

*Atunci lovi bătrânul coarda,
Melodios ca nimeni altul,
Și notele curgeau năvalnic,
Slăvind în cor pe Preaînaltul.
Deodată tânărul începe
Cu glasul lui ca din povești,
Și cântul lor părea că vine,
Din'naltul sferelor cerești.*

VII.

*Ei cântă primăvara vieții,
Și bucuriile răslețe,
Și libertatea și blândețea,
Și toate faptele mărețe.*

*Iar cântul lor pătrunde'n suflet
 Și inima saltă vrăjită.
 Uimită, chiar natura însăși,
 De cântec pare împetrită.*

VIII.

*Iar ceata de curteni se uită,
 Cu sufletul spălat de ură.
 Războinicul oștean s'apleacă
 Smerit în greaua sa armură.
 Mișcată'n sufletul ei gingaș,
 Regina mândră ca și-un soare,
 Și-a smuls din piept, cu duiosie,
 Și-a aruncat spre barzi o floare.*

IX.

*„Voi mi-ați prostit acum poporul,
 Soția-mi depărtați de mine“.
 A strigat regele și pofta
 De sânge-i clocotea în vine.
 Și'n bardul tânăr el aruncă
 Spada ce'n sborul ei lucește,
 Și'n loc de cântec, val de sânge,
 Din pieptul tânăr izbucnește.*

X.

*Ca risipită de furtună
 Stă ceata toată'ncremenită.
 Pe brațele bătrâne, jalnic,
 Se sbate in'ma lovită.
 Moșneagul mortu-și învelește
 Și îl așează'n șea cu el,
 Apoi cu pieptul în durere,
 Se depărtează de castel.*

XI.

*Dar când eși pe greaua poartă,
 S'opri bătrânul cântăreț,*

*Și cuprinzând în mână harpa-i
Atât de bună și de preț,
El o sfărâmă de-o coloană
Ce resfrângea în jur scânteii ;
Apoi el strigă, și-al lui blestem,
Răsună'n bolți și pe alei.*

XII.

*„Vai vouă bolți atât de mândre!
Un cântec să nu mai răsune
In încăperile mărețe,
Nici chiar un tremurat de strune,
Ci numai gemete și șoapte
Și pași de sclav și vuet mare,
Pân'ce cădea-veți în ruine,
De-a blestemului răzbunare.*

XIII.

*„Vai voi, grădini mirositoare
Strălucitoare de verdeață!
Vouă v'arăt figura pală
Acestui tânăr fără viață.
Ca el să fiți, veștede'n veacuri
Fără lumină dela soare,
Ca el să zaceți pustiite,
In timpurile viitoare“.*

XIV

*„Vai ție, ucigaș ce'n sânge
Nevinovat ți-ai spălat ura,
Zadarnică să-ți fie lupta
Pentru victorii, căci natura,
Va face numele-ți năprasnic,
Uitat în lunga veșnicie,
Intocmai ca o stea ce piere,
De care-apoi nu se mai știe.*

XV.

*Și astfel a strigat bătrânul.
Și toate fost-au împlinite.
Ziduri și stâlpi zac în ruine,
Și bolțile sunt pustiite.
Numai un stâlp negrit de vreme,
Stă martor, însă nu pe veci,
Căci cine știe dacă mâine,
Nu va zăcea pe lespezi reci.*

XVI.

*Și'n loc să fie 'n jur verdeață
E-un loc deschis fără izvoare,
In care nu-i ce-a fost odată,
Nici flori, nici umbră, nici răcoare,
Iar numele regesc uitat-e,
Nimeni nu-i cântă slava lui,
Si nu e pus în cărți, căci astfel
A fost blestemul bardului.*

Tradus de OPREA ȘTEFAN
elev cl. VI-a

Școala Ardeleană

-- Aspecte generale —

Școala ardeleană are un caracter pur doctrinar. Ea s'a ocupat de mari probleme naționale, de problema latinității, naționalității, continuității elementului roman în Dacia, de purificarea limbii române. Această școală se caracterizează prin gustul pentru literatura antică și de aceea operele acestor scriitori au o notă clasică : măreția unită cu seninătatea și cumpătarea.

Ocupându-se cu marile probleme naționale, au neglijat psihologia omului și numai câțiva scriitori s'au ocupat cu probleme literare, ca : Ioan Budai Deleanu, Dimitrie Țichindel, Ioan Barac, V. Aron. Prin polemicele scriitorilor ardeleni, s'a desvoltat o conștiință națională și numele de român a trecut granițele Transilvaniei și s'a făcut cunoscut străinătății.

Spre deosebire de celelalte școli literare, școala ardeleană formă o mare familie, în care toți membrii aveau aceleași gânduri și aspirațiuni. Școala ardeleană e un ideal de viață solidară și de muncă. Filologii acestei școli au admis teoria că limba este o creațiune artificială și că deci poate fi modificată după anumite principii.

Această teorie a fost admisă mai ales de T. Cipariu, așa că grija acestor scriitori se reduce la purificarea ei prin mijloace artificiale. Aceasta e greșala mare, care a contribuit la formarea unei limbi seci, artificiale, lipsită de viață, coloratură și mai ales

de melodie, care este una din calitățile primordiale ale unei limbi romanice.

Inflorirea acestei școli se datorește „unirii“, pentru că în urma acestui act tinerii români puteau studia la școalele din Viena, Roma. Samuel Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, au studiat în Roma în colegiul „de propaganda fide“. Prin școli, Austriacii căutau să desnaționalizeze pe Români, dar ei luminați în focarele Apusului se întorceau cu mai multă dragoste pentru poporul lor. Toți erau naționaliști înfocați, dar nu mergeau până la șovinism.

Rămâne ca o icoană memorabilă scena când magnații Unguri bârfiră pe Români prin cuvintele : „nu există popor românesc, ci o plebe valăhă“, și când baronul Inocenție Klain se ridică ca un leu rănit și nimicește ideile Ungurilor. Și nu e icoană mai frumoasă ca a lui Șincai, când scos din directorat, părăsit de toți, rătăcește prin Ardeal, între Buda și Oradia Mare, desculț, jerpelit, dar purtând în desagii săi, memorabila operă : Hronica românilor.

MUCHE IOAN cl. VII-a

Pierdevară

GOTTFRIED KELLER

În vale-acum s'au deșteptat
În pace'ntâile viorele,
Pe câmp nomazi s'au așezat
Sub învâlișul plin de stele.
Bătrânul stă culcat pe spate,
Femeea spală la izvor,
În lunci troene 'ntârziate
Se trec ca cel din urmă dor.

Luciri d'argint luna trimete
În mâna cerșetorilor
Și 'mpodobeste 'n scumpe pietre
Zdrențele stoarse la izvor.
Zefirul suflă lin tăcut
Printr'un tufiș înmugurit.
Ei fierb afar'un pește slut
În hârbul spart și ruginit.

Atunci veni băiatul lor
De foame galben istovit,
Dar sufletu-i e plin de dor
De ce-a văzut prin hoinărit;
Ținea în mână o zambilă
Prin ăerul—albastru 'n fum
Și o privea ca pe-o copilă,
Ea răspândea un sfânt parfum.

Tatăl strigă : „Băete, zi,
 Bani mi-ai adus tu mulți ?“
 Băeatul spuse : „Privește-aci
 Minunea florii să ascuți.
 De câteori treceam prin locul
 Cu poarta 'n aur ferecată
 Gândeam numai să fur norocul
 Din cea grădină minunată.

Privește cum mă 'nebunesc
 Toți clopoței ce trimit
 Parfumul lor Dumnezeesc.
 O! cum m'au ispitit,
 O! nu mai bateți un sărman
 Lăsați nueuea 'n pace,
 Eu nu's flămând, n'oi mai umbla în van,
 Mă jur că n'oi mai face“.

„Vai mie cerșetor zdrobit“,
 Zbucni bătrânul în suspine,
 „Copilu 'mi vine zăpăcit
 „In loc s'aducă pâine.
 „Tu haimana, tu pierdevară,
 „Rușinea mea și-a mamei tale!“
 Și vergi mereu bătrânul-i cară
 Copilului tot peste șale.

Mănâncă—el mâniaș din știucă
 'Nainte de a fi fiartă
 Iar oasele 'n pârâu le-aruncă,
 Cu nimeni nu vrea să împartă.
 Iar mama—alintă 'n dulci cuvinte
 Copilul ei bătut, flămând.
 E! zvârle floarea care minte.
 Și-apoi se duce schiopătând.

Colieri de perle din ochi se 'nșiruiău.
Și se întinse apoi în iarbă jos
Și din picioarele-i ce sângerău
'Își scoase sticlele așa duios !

Iar Domnul cerșetorilor chemă atunci
Pe vesela privighetoare
Copilului să-i cânte 'n lunci,
S'adoarmă 'n dulcea ei cântare.

Tradus de VASILIU VIRGIL
cl. VIII-a

Cântec de noapte al călătorului

W. GOETHE

(1749-1832)

Tu care din ceruri
Liniștești orice suferință și durere
Care învii pe acel
Ce e de două ori nenorocit,
Ah! te rog ascultă-mi ruga mea
Eu care sunt sătul de goana vieții!
Ce-mi trebuie atâta durere și plăcere?
Pace dulce,
Vino, o vino în inima mea.

Tradus de LUCIAN THEILER

clasa VI-a

M A R E A

*E mai frumoasă marea decât codrul
Când ochii 'și rătăcesc în armonia
Veșmintelor din înfrățirea apei
Cu cerul; mai frumoasă-i decât glia.*

*Când luna se înalță 'nvăpăiată
De greul năzuinței, o fecioară
Iși zvârle părul tot bălai pe ape
Iar apele s'aprind de se 'nfioară.*

*Mai dureros își spune marea dorul
Decât stejarii în glas de vijelie
Când valurile se sbat ca pieptul tânăr
Și gem, suspină 'n urlet de mânie.*

*Și liniștea s'așterne jos în vale—
Dar mai adâncă-i liniștea din mări
— O mare de mistere și cleștare,
Abisuri populate cu-arătări.*

*E mai frumoasă ne'nțeleasa mare
În liniște cu zvonurile furtunii
În vuet cu-alinarea dulce a păcii
Și 'n umbre c'oglundirea pal'a lunii.*

*Când în visarea amurgului de toamnă
Coboară noaptea pe albastrul piept
Și fulgii lunii mă 'nălbesc pe-o stâncă
Mă simt mai slab, mai blând, mai înțelept...*

VASILIU VIRGIL cl. VIII

Viața și opera lui Socrate

Disertație la șezătoarea societății „I. L. Caragiale”
de elevul **POPESCU DUMITRU** cl. VIII

Cel dintâi om mare pe care l-a dat omenirea, a fost Socrate, căci odată cu apariția lui se deschid căi noi, nu numai filosofiei, dar însăși gândirii omenești.

Meritul lui Socrate e cu atât mai mare, cu cât mediul în care intră, este foarte decăzut. A trăit în acest mediu în mod activ, l-a târît cu el la înălțimile nebănuite ale cugetării.

În primul rând mediul politic era foarte decăzut. Aristocrația se sprijinea pe Sparta, care amenința Atena în însăși libertatea ei, iar democrația se transformase într-o demagogie, în care pierise orice simț de răspundere.

Mediul cultural, în special filosofic-științific, era într-o criză periculoasă. Filosofia era într-o stare de dibuială. Chestiuni de cosmogonie și metafizică preocupau mai ales mințile filosofilor dinainte de Socrate: cum și din ce s'a format universul întreg, sub toate aspectele sale? Această întrebare era obiectul aproape exclusiv al speculațiilor și cercetărilor filosofice contemporane. Șovăelnicele răspunsuri la această întrebare erau într-o grozavă contradicție, erau diametral opuse. *Thales din Milet* spunea că origina universului e apa, *Anaximander* susținea că e infinitul, *Ana-*

ximes că e aerul, *Heraclit* că e focul, în care se prefac elementele în mișcare și din care se nasc noi elemente. Pe de altă parte, *Xenophanes* și cu *Parmenides* din Elea spuneau că universul e unic și neschimbat, rămânând același, fără nicio mișcare pe veșnicie. *Empedocles din Agrigent* afirma că sunt 4 elemente primordiale: eterul, focul, aerul și apa și că totul se formează prin combinarea acestor elemente, și că dispăre prin despărțirea lor.

Democritos din Abdera pune în locul lor o infinitate de atomi deosebiți ca formă, pe când *Anaxagoras* din Clazomene credea că tot universul e format din atomi deosebiți ca compoziție. În sfârșit *Pythagoras* a căutat elementul principal în ceva abstract: numărul.

Această varietate de teorii, aceste răspunsuri complet contradictorii la aceeași întrebare duseseră la o desorientare și descurajare totală, care putea fi deastroasă omenirii.

Chiar cei doi poli ai cugetării grecești, materialismul ionic și idealismul eleat, degeneraseră în doctrine nesănătoase, greșite. Școala eleată ajunsese prin *Gorgias* să tăgăduiască însăși existența (to eīnai), iar școala fizicianilor se coborîse prin *Protagoras* la concluzia că îi e imposibil omului să cunoască vreodată lumea din afară, atât din cauza veșniciei mișcării a acesteia, cât și din cauza imperfecțiunii simțurilor omenești, deci și a rațiunii, ca produsul acestor simțuri.

În timpul din urmă sofistii, acești pretinși învățători de înțelepciune (după sensul cuvântului *sophistes*), duseseră la desăvârșire această desorientare, această descurajare periculoasă. Ei, nu numai că au răpit naturaliștilor metoda cercetărilor științifice, dar au sustras preocupărilor lor însuși *obiectul* științelor de cari se ocupau. Ei au mutat punctul de gravitate de la lumea externă, la însuși sufletul omenesc, formulând prin *Protagoras* îndrăznețul principiu că omul

este nu numai „panton hrimaton metron“ (măsura tuturor lucrurilor), dar chiar arbitrul lor. Prin urmare ei spuneau că sunt atâtea adevăruri, câte capete. De aci, *Polos*, *Callicles*, *Thrasymachus* liberau individul de orice frâu, ei îngăduiau lupta împotriva a tot ce e admis în mod universal, împotriva tuturor regulilor impuse de dreptul existent. Cu această atitudine egoistă, orice constituție era imposibilă, și cu atât mai mult o constituție republicană. Devremece onoarea și rușinea, virtutea și viciul, sunt lucruri relative, depind de arbitrarea concepție individuală, descompunerea oricărei societăți politice era fatală. Odată cu filosofia, însăși patria era în primejdie : această exclusivă educație a inteligenței trebuia înlocuită cu o investigație care să tindă la descoperirea bazelor unei vieți morale. Această mare operă a săvârșit-o Socrate. Socrate nu a scris nimic : el și-a răspândit ideile prin viu graiu. Aceasta e prima cauză pentru care nu se poate studia filosofia sa separat de viața sa. Apoi, viața și filosofia sa, fapta și vorba, au fost într'o desăvârșită armonie, alcătuiesc un tot inseparabil. Prin urmare un studiu separat, departe de a ușura înțelegerea mai deplină, ar îngreuna-o.

Socrate, fiul sculptorului Sofroniscos și al moașei Fenerata, s'a născut în anul 469 a. Chr., în satul Alopecense de lângă Atena. Spiritul său larg de cercetare îl scoase încă din copilărie din atelierul tatălui sau spre străzile, piețele, tribunele, de unde se răspândea cultura, unde strălucea arta. În felul acesta, caracterul său independent se formă pe nesimțite. Pe el nu-l mai orbea luxul, mărirea ; operele de artă, obiectele admirației generale, îl lăsau destul de indiferent. Chiar tragediile lui Sofocle se părea că nu exercitasera asupra lui vreo atracție particulară. De aceea trecea în ochii lumii drept un original. Dar tocmai această indiferență, care oferea avantajul unei independențe de judecată, l-a făcut în stare să observe

și să combată greșelile și viciile ce stăpâneau pe atunci Atena, chiar în mijlocul măririi ei.

În primul rând, Socrate și-a dat seama că, pentru a-și putea îndeplini menirea, avea nevoie de vaste cunoștințe. Deaceia se dădu cu pasiune studiilor celor mai felurite. Ascultă pe sofisti, luă contact cu bărbații și femeile cari treceau drept spirite de o cultură superioară; studie pe vechii filosofi a căror înrâurire o vedea încă printre contemporanii săi. Se cufundă împreună cu câțiva prieteni curioși cași el în studiul lui Heraclit și Anaxagoras. În acest chip, el observă mai întâiu puțină satisfacție pe care o dă filosofia în starea ei actuală și în al doilea rând, i se formă conștiința vocației lui proprii. Căci, cerând mereu alte motive și căutând altele mai bune, el își descoperi menirea. Tinerii doritori de adevăr, indiferent de stare socială și avuție, văzură în el pe acela care le va da răspunsul la o mulțime de chestiuni arzătoare.

Se strânseseră în jurul lui tineri din înalta societate ateniană, bogați, satisfăcuți de ei înșiși, ca Alcibiade, sau suflete melancolice sau descurajate, ca acel Apollodor din Phalera, care, veșnic nemulțumit de el însuși și de alții, fu nefericit până în ziua când întâlni pe Socrate, în care găsi idealul său întrupat. Astfel Socrate a știut să nască puterea binefăcătoare a prieteniei pure și desinteresate.

În filosofia sa, își pusese ca obiect să afle ce poate face pe om mai bun, mai liber și mai fericit. Pentru aceasta, a trebuit să se ridice la o înălțime și puritate sufletească corespunzătoare filosofiei sale, căci tocmai această armonie dintre vorbă și faptă este una din cele mai mari calități ale sale. Deaceia, cu toată ironia și spiritul său batjocoritor, toți erau siliți să recunoască în ei pe cetățeanul fără pată și cinstit. El se devotă cu totul patriei, munci pentru ea împlinindu-și cu prisosință datoriile sale de cetățean; ca un desăvârșit om politic, totuși fără să fie, el n'a cunoscut o

zi de repaus în viața lui, dând o pildă de muncă desinteresată pentru binele obștesc. Și aceasta nu numai de formă, spre a salva aparențele, ci din tot sufletul, din toată convingerea, căutând să infiltreze și elevilor săi dragostea de muncă pentru patrie. Nu odată și-a expus viața în cele trei războaie la cari a luat parte ca un erou. În vuetul luptei, în desnădejdea învingerei chiar, pe când fiecare se gândea să se scape pe el, însuși, Socrate nu se gândea decât la ceilalți, și aceasta în mod spontan. Astfel scăpă la Potidea pe Alcibiade, care zăcea rănit la pământ, părăsit de concetățenii săi. După lupta dela Delion, când toți se prăbușeau într'o fugă desordonată, el se retrase ultimul, cu tot echipamentul pe corp, mergând cu un pas tot așa de mândru și de liniștit ca și pe străzile Atenei, scăpând ca și tovarășii săi lași, cari se simțira apoi rușinați.

În mijlocul unei societăți, cari trăia în plăceri și lux, el preferă sărăcia voită, respingând toate bunurile care i se ofereau. Afirma că, spre a atinge perfecțiunea, omul trebuie să aibă minimum de bunuri posibil. Prin aceasta omul se apropie mai mult de fericirea zeilor, cari n'au nevoi. Nu ținea să poseadă decât ceea ce era indispensabil vieții, spre a-și putea continua exercițiul vocațiunii sale, deaceia nu roșea să primească ceea ce-i trimeteau prietenii, mai ales nobilul Criton. Pe baza principiului comunității bunurilor între prieteni, el primea și făcea servicii în măsura posibilităților de care dispunea, disprețuind obiceiul remunerației cu tradiție în Atena.

Cântăreții, sculptorii, pictorii, medicii, nu erau recompensați cu îmbelșugare, fără că arta lor să sufere vreo jignire? învățământul care se predă astăzi tinerimei doritoare de studii nu trebuie să fie deasemenea remunerat? Așa ziceau sofistii, cari se îmbogățiseră predând lecții în familii particulare bogate.

Socrate dimpotrivă nu căuta să facă din elevi

săi talente isolate, ci oameni mai buni, în cari să trezească o viață nouă. Pentru aceasta era nevoie de raporturi libere, de o afecțiune reciprocă pură, care n'ar fi posibilă când intervine banul.

Nu pentru bani trebuie răspândită învățătura, ci pentru iubirea desinteresată de aproapele.

În petrecerile la cari adesea era invitat, nu rămânea mai prejos decât alții la mâncare și băutură. După o noapte de petrecere însă, mintea îi era tot atât de limpede ca de obicei; cu o rară energie își redusese corpul la un instrument, veșnic în slujba spiritului. Astfel la nevoie desfășura o muncă imposibilă altuia; și ca prin minune trecu sănătos epocile de epidemie fără să se teamă sau să evite vreodată pericolul.

Nimic nu-l puteau întoarce de pe calea sa, sau să-l tulbure. Atacurile și batjocurile nu-l atingeau. Și când ateul Aristofan îl caricaturiza în „Norii” săi, Socrate râdea mai cu poftă și mai sincer în același timp.

Rămase nesimțitor la toate ofertele ce i se făceau de către prinții streini, cari-și disputau gloria de a avea la curtea lor pe un om atât de înțelept; fastul, bogăția, luxul, nu-l orbeau. Cu mândria-i caracteristică răspunse regelui Macedoniei că n'ar putea primi niște binefaceri pe cari i-ar fi imposibil să-le înapoieze: de altfel nu-i lipsea nimic, căci la Atena se cumpăra patru măsuri de grâu cu un obol, și cea mai limpede apă de izvor era pe gratis.

Acestea sunt trăsăturile generale ale acestui om extraordinar, așa cum se pot reda cu slabele mijloace ale cuvintelor; vom mai reveni cu ocazia morții lui.

E greu să stabilești locul lui Socrate în mișcarea intelectuală din timpul său. Adversar hotărât al sofistilor, el era privit ca un pur sofist, și cel mai primejdios dintre ei. Insuși Aristofan îl zugrăvește în comedia sa ca exemplu de sofist. Această paradoxă se explică prin faptul că teoria sofistilor era expresiunea

mişcării dominante a timpului; Socrate urmând din plină convingere mişcarea contimporană, primeşte din ea însă numai ceace-i pare legitim şi necesar.

E drept că atât Socrate cât şi sofistii aveau principiul cunoaşterii individuale. Socrate nu tăgăduia fondul de adevăr al aforismului lui Protagoras: „Omul e măsura tuturor lucrurilor“, recunoscând că întradevăr omul nu-şi poate regula gândirea şi actele decât după propria-i judecată; e necesar ca el să poarte în el însuşi măsura dreptului şi a adevărului. Spre totală deosebire de sofisti însă, *Socrate afirma că nu primul venit, individul așa cum îl face natura, posedă această măsură, ci omul dotat cu o cultură morală, omul bun.* El cercetează în sufletul omului individual adevărul general şi permanent al sufletului uman (gnoothi seavton), pe când sofistii spuneau că sunt atâtea adevăruri câţi indivizi. De aici cele două nuanţe ale principiului cunoaşterii individuale.

De altfel principiul nu era nou; el era principiul primitiv al religiei hellenice, era în spiritul acestei religii; şi ceeace cerea Socrate, se citia cu litere de aur pe frontonul templului dela Delphi: „cunoaşte-te pe tine însuţi“.

Prin urmare, Socrate continua principiile religiei strămoşeşti: doctrina sa era accesibilă tuturor, chiar spiritelor celor mai conservatoare. Şi Heraclit formulase acest principiu; totuşi Socrate e primul care a făcut din examenul individual punctul de plecare al întregii sale filosofii. Prin el, vechiul principiu al lui Apollo apăru într'o lumină nouă. Energia împrăştiată în diferite direcţii, în speculaţii abstracte, în cari nu poţi căpăta decât o opinie trecătoare, trebuie centralizată asupra unui singur obiect de cunoştinţe pozitive.

Deaceea el opunea superficialei universalităţi sofiste, ignoranţa sa pretinsă. El începea prin neştiinţă, şi coborîndu-se în adâncimele sufletului său, căuta adevărul. Astfel, când oracolul dela Delphi răspunse

lui Chaerephon că cel mai învățat om din Grecia e Socrate, el spune că zeul l-a privit ca atare, pentru că nu-și închipuia că știe ceea ce nu știa.

Această înlăturare hotărâtă a oricării aparențe de știință fu primul act al filosofiei sale. Aceasta-i opera sa negativă. Acum, urmează opera sa constructivă. Omul trebuie să știe, să cunoască. Adevărata știință e în sine însuși : ceea ce e conform cu conștiința, e drept, e adevărat, și tot ceea ce e contrar, e fals, e distructiv, contra naturii. Prin exercițiu, natura interioară va da răspunsuri din ce în ce mai satisfăcătoare. Pe această cale deci se ajunge la legi absolute ; mai departe omul ajunge la credința în zei, căci această certitudine nu poate fi decât un dar al zeilor acordat rasei omenești spre a se ridica.

Acum, când omul poate deosebi răul de bine, intervine Știința. Atunci Știința e adevărată, când aduce după sine voința, virtutea. Omul trebuie să se silească să fie bun, virtuos, pios. Voința nu are de ales altă cale decât aceea pe care i-o arată inteligența luminată : a ști e tot una cu a fi virtuos, iar virtutea se învață. Cu cât instinctele inferioare sunt înăbușite, viața intimă e mai armonioasă și reușește să perceapă mai cu ușurință vocea divină, care nu e acoperită de sgomotul dinafară.

Socrate auzea întotdeauna această voce, pe care o numea „demon“, care-l ferea de orice greșală.

Metoda filosofică datorește deasemenea un progres esențial lui Socrate. Având ca obiect sufletul, el trebuie să pună în gândurile sale o ordine riguroasă, adevărurile morale nu puteau fi fixate decât cu ajutorul unei strânse înlanțuiri de idei. Plecând dela un fapt simplu, el deducea un prim punct din care reeșea al doilea, al treilea, și așa mai departe ; aceasta cu aprobarea celui cu care vorbea. Concluzia finală era cuprinsă deja în primul termen ; ea era scoasă la lumină însă numai cu ajutorul logicei lui strânse.

Această metodă se numea maieutică în latura pozitivă și ironie în cea negativă (adică atunci când voia să arate că ceva e inexistent, că nu-i adevărat). Ridicarea la concepții ierarhice prin inducțiune și prin definițiune generală este ceea ce se numește *dialectica socratică*. Forma sub care-și desvolta ideile, era de întrebări meșteșugite și răspunsuri; e vestita metodă heuristică, (heurein=a afla). Această metodă a întrebuițat-o spre a arăta perfectă înlănțuire care domnește în domeniul adevărului, posibilitatea unei siguranțe morale. Datorită acestui procedeu, toate noțiunile cari intră în studiile morale, căpătară pentru prima dată o ordine precisă; fură fixate unele în raport cu altele. Socrate observă la sofisti, că nu au pentru a-și ajunge scopul lor, de a fi folositori omenirii, „decât „practica și rutina, și nu o teorie cu caracter general „științific; pierzându-se în amănuntele meschine ale „vieții, ei nu erau în stare să înțeleagă noțiunile generale pe temeiul cărora se poate clădi știința morală a perfecțiunii omului.

„Nimeni nu-i putea răspunde lui Socrate ce este „virtutea, curajul, justiția, deși toți pretindeau că „vor să ajungă la ele. „A fura“ nu este just după „sofisti, dar a fura dela inamic este îngăduit ca un „lucru just. Socrate însă, ridicându-se la înălțimea „unui principiu, plecând dela o serie de fapte concrete nedrepte, stabilește definițiunea nedreptății, că „nici într'un caz, față de oricine, nu este drept a o săvârși“. ¹⁾

Prin aceasta Socrate devine creatorul artei de a determina în mod științific ideile, adică e creatorul definiției. El afirmă că o disciplină omenească nu poate deveni știință, decât când se bazează pe o definițiune precisă a noțiunilor cu cari se ocupă, adică când are un obiect sigur, bine determinat.

1) Cezar Papacostea o.p. cit. mai jos.

Socrate împlinește astfel această lacună a culturii intelectuale grecești, împlinită în mod superficial de sofisti. El nu caută admiratori ca sofistii cari își expuneau în public teoriile lor, ci prieteni, cu cari să colaboreze; deaceia, el cere un efort dela cel cu care vorbește; căci nu-i spune direct adevărul, ci-l face să ajungă la el prin întrebări meșteșugite. Conversația la început banală, devine din ce în ce mai interesantă. Interlocutorul rămâne captivat de siguranța cu care se simte târît către un punct bine determinat. Socrate nu voia prin aceste dialoguri să-și impună părerile lui, ci să învețe și pe alții să judece în acest chip.

Astfel, acest mare om vindică societatea ateniană, pune baze solide filosofiei, îi dă metode sigure, formează legi noi. El e părintele filosofiei și al gândirii omenești. Ca bun patriot, muncind din toată inima, căuta să deștepte interesul tuturor pentru Patrie. El a întins statului o mână de ajutor spre a-l scăpa. Cum a primit Atena această mână?

Mai întâi, Atenienii nu suportau pe originali, pe oamenii cari voiau să fie altfel decât toată lumea și mai ales pe cei cari se coborau în mulțime spre a-și răspândi ideile, ca Socrate. Oamenii influenți îl urau, căci adesea numele lor erau amestecate în convorbirile din oraș din cari eșiau adesea ridicoli. Dușmani și mai mari a avut Socrate în aceia, cărora într-o convorbire le-a stors lacrimi de căință și de rușine, cărora, prinși apoi iarăși în vârtejul vieții, le-a fost rușine de acel moment de slăbiciune.

Lovituri puternice a primit dela comicii *Eupolis* și *Aristofan*, cari confundându-l cu sofistii, îl dădeau ca întruparea ridicolului sofist. Aristofan nu era un ignorant. Fiind însă spirit conservator, el disprețuia prin instinct pe acești profesori cari strângeau în jurul lor tineri; îi considera ca pe niște revoluționari, atentatori la siguranța statului. Ce va deveni republica, când nu se va mai lua în considerație decât ceea ce se gă-

sește bun după critica primului retor venit? Și apoi, însăși cultura exclusiv intelectuală, aducea indiferența față de patrie și religie. Acestea erau atributele pe cari le dădea Aristofan lui Socrate, adică tocmai acelea pe care el le combătuse mai cu înverșunare.

Și cutoatecă cea mai înaltă autoritate în materie religioasă care existase în Grecia, anume Chaeophon, eră unul dintre cei mai exaltați discipoli ai lui Socrate, partidul sacerdotal era împotriva lui. Cutoatecă acest strălucit elev nu dorea decât ca lumina care se făcuse în sufletul său să se răspândească în sufletele tuturor concetățenilor săi; cutoatecă oracolul dela Delphi întrebat de el, dăduse pe Socrate drept cel mai înțelept om al Greciei; influentul partid sacerdotal, care considera orice discuție pe temă religioasă ca un sacrilegiu, era împotriva lui.

În sfârșit democrații, cari acum aveau puterea, din cauză că din școlile filosofice eșiră mulți oligarhi, socoteau noțiunile de filosof și reacționar ca inseparabile.

Din cauza frământărilor politice, sistemul delațiunii, al spionajului, ajunsese la culme în Atena. Erau urmăriți toți cei cari aveau oarecari relațiuni, sau vreo comunitate de sentimente cu oligarhi. Această stare de spirit lovi în sfârșit și pe omul cel mai nevinovat de nenorocirile republicei.

Ceeace i se reproșa lui Socrate, nu era o greșală izolată de care să se fi făcut vinovat de curând: era dușmănia îngrămădită de zeci de ani, care isbucni în acest moment, în care delațiunea era iarăși la ordinea zilei.

Principali acuzatori fură Meletos, retorul Lycon și omul de stat Anytos. Pentru a reuși, procesul trebuia transportat din terenul contravențiilor politice, strict limitat la litera legii, pe terenul convingerilor religioase și morale, unde aveau mână mai liberă. Prin urmare, Socrate fu învinovățit de erezie față de religia strămoșilor, de introducerea de zei

noi și coruperea tinerimii. Argumentul adus pentru primele învinovățiri era „demon“-ul din care Socrate își făcuse o nouă divinitate, iar pentru cea din urmă faptul că din școala sa eșiră unii elevi cu purtări anarhice.

Faptul însă că Socrate a fost condamnat, se datorește în mare parte atitudinii sale dârze în timpul procesului; această originalitate care ațâta de mult timp mulțimea, ajunse la culme în timpul acestui proces.

Socrate era de un calm extraordinar, ca și cum n'ar fi fost vorba de el; ba, e sigur că dacă un altul ar fi fost în cauză, ar fi arătat mai mult interes. Faptul că refuză să se folosească de legile cetății de a apela, că nu-și schimbă atitudinea care i se reproșa, întări convingerea că într'adevăr el disprețuia organizația și legile republicei. Nu se apăra decât de formă, respingând toate ajutoarele oferite de prieteni; totuși din 500 de jurați, abia o majoritate de 5 îl declară vinovat.

Chiar în acest moment, soarta lui era în mâinele sale. Însă Socrate, spre a confirma activitatea de o viață, spre a arăta cât de convins e de nevinovăția sa, nu numai că nu ceru o pedeapsă mai ușoară, ci ceru sa fie recunoscut demn de cea mai mare onoare cetățenească pe care o decernau Atenienii: binefăcătorilor patriei, anume de a fi întreținut în Prytaneu pe cheltuiiala statului.

La oricare altul, cererea ar fi fost un semn de nebunie în ochii poporului; la Socrate însă, ea apărură ca o batjocură față de judecători și o sfidare a legilor. Consecința fu că încă 80 votară pentru moartea lui.

Execuția fu amânată încă 30 zile, până la întoarcerea vasului sfânt dela Delos, în care timp orașul trebuia să fie pur. În timpul acesta, fiul lui Sofroniscos avea contact zilnic cu discipolii săi, cu cari se întreținea asupra diferitelor probleme filosofice. Refuză hotărât orice propunere de evadare, cu toate ru-

gămințile fierbinți ale prietenilor săi, arătându-se până în ultima clipă consecvent și credincios legilor patriei. Cu o zi înainte de execuție, demonstrează elevilor săi nemurirea sufletului. Ultima sa recomandare fu să se jertfească un cocoș lui Asclepios ca ofrandă de recunoștință pentru vindecarea pe care o vedea în moartea lui. Chiar după ce luă otrava, își păstră seninătatea deplină, consolându-și prietenii cari isbucniseră în hohote sfâșietoare de plâns. Socrate era fericit: iubirea ce i se arăta era cea mai sfântă dovadă că nu trăise în zadar. ¹⁾

Atenienii își recunoscuseră îndată greșeala; acuzații nedrepti fură exilați, lui i se ridică o statuie... dar prea târziu.

Astfel muri Socrate în vârstă de 70 ani (399 a Ch.)

Dintre numeroșii săi elevi, o parte îi propagară doctrinele fără să le modifice, trăind tot timpul conform preceptelor lui morale. Printre aceștia, sunt Xenophon, Eschine, Simon, Kriton și Kebes. Șease dintrînșii fondară noi secte, mai mult sau mai puțin departate de virtute, deși în numele ei.

Astfel, *Antistene din Atena* fondă *școala cinică*, care nesocotește atât simțurile cât și natura omului, în numele virtuții; *Aristip* deveni capul *școlii edonice* sau *cirenaice* care identifică fericirea cu plăcerea; *Piron* întemeiază *scepticismul* care neagă deopotrivă autoritatea simțurilor și a rațiunii; *Euclide* fondă *școala megarică* care dând puțină importanță moralei, dezvoltă în mod exclusiv dialectica; *Fedon* fondă *școala eliacă*, de puțină importanță, ca și *școala eretică* întemeiată de *Menedem*.

1) v. Phaidon de Platon.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Ernest Curtius Histoire grecque (tome IV-ème) Paris 1882
- 2) Istoria filosofiei antice, G. Dem. Teodorescu București 1893
- 3) Istoria antică, O. Tafrali " 1921
- 4) Apărarea lui Socrates, etc., Platon, trad. Papacostea, Casa Școalelor, București 1923

Dar cel mai desăvârșit elev al lui Socrate a fost *Platon*, care cu activitate rară, dezvoltă cunoștințele filosofice în multe direcții, dar mai ales din punctul de vedere al raționalismului, fondând *școala academică*¹⁾, cu caracter idealist.

Acești discipoli ai lui Socrate, au avut și ei elevi cari au creat alte școli vestite: *Aristotel*, elevul lui Platon, întemeiază *școala peripatetică* cu pronunțat caracter empiric. Din școala cinică luă naștere una contrară anume *stoicismul*, iar din cea edonică *epicurismul*.

Vedem dar ce avânt și ce dezvoltare au luat ideile socratice. Statul atenian, odată cu filosofia, era salvat; orizonturi largi se deschideau omenirii.

Dar filosofia lui Socrate are efecte mai mărețe; ea cuprinde în germen ideile pe cari peste 400 de ani le va răspândi Isus. Fiul Feneratei anticipează pe al Mariei, viața, filosofia lor sunt isbitor de asemănătoare, se confundă aproape. În perioadele de criză sufletească în cari apar, cu viața lor dedicată societății, omenirii, plină de abnegație, cu sfârșitul lor impus de o societate care nu-i putea pricepe, ei apar ca două puncte luminoase în negura vremurilor. Socrate proclamă că fericirea nu se poate atinge de cât având minimum de bunuri posibil, căci prin lipsa de trebuinți sunt nemuritori zeii; Isus spune fiului bogatului să împartă averea la săraci, dacă vrea să-l urmeze, dacă vrea scânteia divină. Socrate, care a mâncat azi la un prieten, ieri la altul, nu știe dacă va avea ce mânca mâine; Dumnezeu, care îngrijește

1) Cursurile se țineau în grădinele lui Akademos, la 3 Km de oraș.

5) Apologia lui Socrate, Platon, trad. V. Grecu, B. p. toți, Alcalay

6) Kriton, Platon, trad. V. Grecu, Bibl. p. toți Alcalay

7) Banchetul de a) Platon b) Xenofon P. Mușiu B. rev. tei
ideei, București

8) Aristofan și contemporanii săi, Șt. Bezdechi, Cult. Nați nală

9) „Norii” Aristofan, trad. Bilețchi-Albescu, Casa Școalelor

de păsările cerului, nici pe noi nu ne va părăsi, zice Fiul Omului.

Sufletul, scânteia comună a omului cu Divinitatea, e comun și tuturor oamenilor ; aceasta e baza prieteniei și primul germen al ideii de înfrățire generală pe care mai târziu o proclamă creștinismul.

Dar viața lor trăită pentru alții, însemnată cu gestul suprem al jertfei de sine, e prea elocventă pentru a mai insista.

Amândoi au oferit omenirii fericirea, mântuirea ; societatea le-a întins crucea și cupa de otravă.

ASUL DE TREFLA

Ludwig Anzengruber

Dacă este o carte a soartei, atunci cu siguranță că niciun ochiu muritor nu poate citi în ea.

Dacă totul ar fi predestinat și omul ar ști ceea-ce-i aduce ziua de mâine, ar putea să stea cu mâinele în sân. Cine ar mai lupta după avere, când știe că-i este oprit s'o aibă?

Cam așa gândea țăranul Hans, în timp ce străbătea încet străzile. Se frământa mai departe și avea părerea hotărâtă că în lume, nimic nu este sigur; de ce ar striga omul în zadar la nevoie și în suferință, după ajutoare omenești și dumnezeiești?

„O! cât e de nebunesc ca lumea să prezică viitorul după cărți, plumb topit, după liniile mâinii și după drojdia cafelei“ — deschise gura larg ca să râdă nebunește și scui-pă.

„Ah, afurisitele de cărți de ghicit!“, zise el și oftă adânc.

Hans era un sătean voinic, vioi, cu ochii albaștri închis și cu nasul drept; părul blond era lins și dat pe spate. Purta o pălărie tare de păslă cu o panglică lată, o haină de postav de un cafeniu închis, o vestă înflorată, pantaloni până la genunchi și cisme înalte.

Era un om plăcut, cum rar întâlnești. Mergea îngândurat, cu capul în jos, ca unul care caută să afle taina zilei de mâine.

— Bună dimineața, Hans, îi strigă cineva.

Hans se trezește în fața lui cu o pocitură de om. Un umăr îi este mai înalt decât celălalt; sub șapca-i de postav scânteiază niște ochelari rotunzi de os, după sticlele căruia sclipesc doi ochi mici ca niște licurici; fața-i îi este rotundă și roșie ca un măr. Omulețul îl privea vesel. El poartă o haină veche și o pereche de pantaloni de culoarea prafului, care acoper picioarele strâmbe ca iataganele. Pe umărul cel înalt poartă legate cu o sfoară, două ceasornice cu cutii de lemn și în mâna stânga duce un săculeț de pânză groasă. Astfel sta înaintea lui Hans boccegiul și ceasornicarul ambulant Michel.

— Bună dimineața, Hans, spuse el din nou.

— Bună dimineața, spuse și celălalt.

— Mergi spre primărie?

— Da.

— Ai primit cei doi galbeni, dobânda precupețului din piața primăriei?

Hans dădu din cap în semn de afirmare.

Ceasornicarul clipi din ochi:

— Nu ți-ar plăcea să-ți scoți toți banii?

— Desigur, însă nu pot să-i fac nimic.

— Ce-mi dai, dacă-ți spun o veste bună.

— Hai spune-mi!

— Ieri eram lângă precupețul din piața. Bătrânul mai să sară de bucurie, căci luase o moștenire. Chiar mâine poți să-ți ceri banii înapoi.

— Asta-i bună!

— Iată Hans, ce-i cu tine? Cum vorbești, ce față plângătoare faci? Banii se întorc doară iar la tine.

— La ce-mi folosesc ei acum? Poate că vin deadreptul pentru o înmormântare!

— Vai de mine! Cine o să moară? Desigur că nu tu!

— Eva.

— Soția ta? Când am văzut-o mai sănătoasă ca acum?

Hans ridică pălăria și cu palma își șterse fruntea.

— Da, Michel, nenorocirea Evei vine dela o cărturăreasă. Afurisitele femei și-au dat cu cărțile, desigur numai ca să glumească, cum spun ele; și nevestei îi căzu asul de treflă și aceasta înseamnă moartea, după cum spun ele. „Este păcat“, spuse ea, „am vrut să glumesc și D-zeu a luat lucrul în serios“.

Deatuncea se gândește că n'o să mai trăiască niciun an. Și dacă n'ar fi lucrul așa de trist, s'ar părea de răs felul cum își dă osteneala ca să iasă profeția adevărată. Din zi în zi slăbește. Nu poate să-i intre în cap că nu este adevărat. În spaima mea am chemat un doftor din oraș, care dădu din cap și spuse: „Femeia d-tale suferă de inimă rea“. I-am spus atunci toată istoria.

„Hm, hm“, bombăni el, își scoase tabachera, luă o priză și o băgă din nou în buzunar. „Da“, zise, „are să moară de prostia ei!“ „Mulțumesc pentru consultație, domnule doftor“, spusei, „dar îmi pare rău de proasta mea Eva.“

Hans își acoperi ochii cu mâneca.

Ceasornicarul clătină gânditor din cap.

— Și mie îmi pare rău după femei!

— Iți spun, strigă tânărul țaran și ridică mâinile la cap, e ca și moartă. Nu mai merge așa. Niciun sfat nu-i ajută. O! Doamne Dumnezeu! Trebuie să moară!?

Michel ridică capul, privi o bucată de vreme pe Hans și zise:

— Să știi că deocamdată vreau să văd cum stau lucrurile.

— Să-ți răsplătească D-zeu, Michel! Inșă grăbește-te. Ce e drept ai fost totdeauna om iscusit. Isuse! Nu știu cum aș putea să te răsplătesc.

— Mai încet Hans! N'am făcut încă niciun pas! Nu pot să-ți făgăduesc nimic!

— Insfârșit, cum vrei să începi!

— Știi că dacă vreau să repar un ceas, trebuie să am înaintea mea mașinăria ceasului. Ai nădejde. **Sa** mergem fiecare la rostul nostru. De altfel poți să nu te mai gândești, căci pun eu toată osteneala.

Și astfel au plecat unul la dreapta, celălalt la stânga; Hans cu pași grăbiți prin oraș, ca să se întoarcă mai degrabă acasă, și să vadă cum o s'o scoată la capăt boccegiul, socotind în inima lui, că prin ajutorul lui D-zeu vor fi toate bune.

* * *

În mijlocul ogrăzii era o căsuță cu două ferestre la drum. Într'acolo mergea ceasornicarul. Un câine mic, într'un lanț greu, se repezi spre el.

— Ha! Balan, râse boccegiul, ce vrei dela mine; ce lanț mare, pentru un câine așa de mic?

El zângăni sacul cu unelte în fața lui Balan; acesta se uită la omuleț și se târî înapoi la culcușul său.

Michel intră în tindă, unde focul din vatră pâlpâia vesel și auzi pe țarancă cântând un cântec cu jumătate glas; el bătui în ușe și intră:

— Bună dimineața.

— Ei, bine ai venit Michel.

— Mulțumesc, zise acesta, care nu știa deocamdată ce avea să spue, pentru că îl isbise înfățișarea țărăncii.

Nu erau trei luni de când în acelaș loc stătea înaintea lui o femeie voinică; și acum găsia o femeie ofilită, slabă și cu ochii stinși. O clipă avu înfățișarea unui copil căruia-i vine să plângă și să râdă deopotrivă. Boccegiul își aruncă sacul cu unelte pe un scaun, ceasornicele depe umăr le puse pe scrin, se apropie de țarancă și zise:

— Doamne D-zeule! Ce va să zică asta? Ai vreo supărare sau îți face bărbatul neajunsuri?

— Ah, Michel, zise țărâncă, știu ce mă doare. În curând mă vei duce la groapă.

— Ce dracu! Nu fii așa de îngrijată. Așa sunteți voi femeile. Născociți tot felul de nimicuri.

Țărâncă arată masa pe care se găsea o carte foarte mare și veche; boccegiul o luă și începu s'o răsfoiască. Aproape pe fiecare pagină erau chipuri înfățișând suflete osândite ce se chinuiau, trase în țepi și multe alte suferințe la fel, care arătau cum e în iad.

— Ascultă, zise Michel, dacă aș fi în locul tău, m'aș pregăti mai bucuros pentru rai, sau dacă aș fi în locul barbatului tău, ți-aș arunca vechitura în ioc.

— Nechibzuitule, strigă ea, ce te pricepi la lucruri serioase și sfinte. Piei din ochii mei.

Țărâncă lasă ochii în jos; atunci o apucă o tuse ușoară și spuse cu glas stins:

— Ei, scumpul meu Michel, poți să râzi dar eu știu ce știu.

— Cred că n'ar fi mare lucru să aflu și eu ce știi tu. Cum ți-a năzărit gândul de moarte?

— Printr'un semn al lui D-zeu, spuse ea.

Se sprijini cu mâna de masă, ca și cum i-ar fi venit rău.

— Biată femeie, zise ceasornicarul, cât ești de slabă! Stai jos, de nu te simți bine.

Ea se așeză și urmă:

— În ajunul Anului Nou dădeam în cărți.

— Asta-i o distracție bună, spuse Michel.

— Da, însă mi-a căzut asul de treflă.

— Asul de cruce?

— Da, asul de cruce!

— Ei bine s'auzim mai departe.

— Cum, n'ajunge? Știi ce înseamnă asta? Dacă cade cu coada pe dos, înseamnă moarte apropiată.

— Asta o aud întâia oară, zise boccegiul. Pentru ceice se pricep să dea în cărți, asul de treflă

înseamnă o pungă cu bani, care vine pe neașteptate.

— Vrei să-ți bați joc de mine, zise țărâna. Niciodată, de când se dă cu cărțile, asul de treflă n'a însemnat o pungă cu bani; sacul acela înseamnă coșciugul unde are să mă pue moartea.

— Nu vă apucați de lucruri în care nu vă pricepeți. E lucru știut că asul de treflă înseamnă o pungă cu aur!

— Asta ar fi ceva cu totul nou; nu, arată moartea!

— O pungă cu bani! isbucni Michel și bătu cu pumnul în masă. Te joci cu un om bătrân care a umblat mai mult în lume, care știe și a văzut mai mult decât toate cărturăresele tale. Afară de asta, crede ce vrei; poți să fii bolnavă din partea mea, până ai să mori; și chiar când ar fi să mori, eu rămân la vorba mea, că asul de cruce nu înseamnă moarte!

— Michel! strigă țărâna.

— Evo, zise bătrânul, ți-a fost așa de aproape asul de cruce?

— Tocmai lângă dama de carò, care era cartea mea.

— Eu știu, că nevestelor le cade de obicei dama de cupă, iar fetelor dama de carò.

Să știi Evo, că nu mă mișc de aci nici mort până nu te fac să vii la vorbele mele.

— Pentru D-zeu, Michel, ascultă-mă!

— Să-mi pierd fericirea veșnică dacă punga cu bani neașteptați nu-ți va veni în casă cât mai curând. O știu bine, însă nu pot să-ți jur; poți să te mulțumești dându-mi crezământ!

— D-zeule! ce om nesocotit! Cine ți-a cerut ca să te juri ca un nelegiuit? Socotesc că D-zeu nu ține seamă de ce vorbești, fiindcă asul de cruce înseamnă, orice ai zice, nimic alt decât moartea.

— Bine, zise boccegiul, luând ceasornicele de pe scrin și spânzurându-le pe umăr. Crede cum vrei,

dar eu sunt un om care în tot locul își caută folosul, și nimeni nu poate să mi-o ia în nume de rău că eu trag folos după cecece știu. Hai la rămășag cu mine ! N'o să-ți rămâe timp mult ca să te gândești la moarte, că o să-ți și cadă punga cu bani în casă. Dacă pierd, îți fac o înmormântare frumoasă și pun pe toți popii din împrejurimi să te ducă la groapă. Dacă pierzi, punga de bani o să mi se cuvie.

— Te învoiești ?

— Pleacă ! Ce te îngrijești de mine ?

— Așa cum îți spun ! Lucrul pierdut e pierdut ! Eu am să te înmormântez așa de frumos, că ai să te bucuri ! Dă mâna !

— Ah, du-te !

— Am să cumpăr pentru tine cel mai frumos giulgiu, care se găsește în oraș. Acum cred că te învoiești.

— Ba nicidecum, pentrucă e păcat să te joci cu asemenea lucruri.

— Va să zică, râse Michel, să se'nțeleagă, că asul de cruce, tot o pungă cu bani însemnează.

— Ba moarte înseamnă, strigă țărancă ; cât despre bani, o să ți-i dăruiesc.

— Inșă pentru asta trebuie să dai mâna, ca mai târziu să nu mai ai niciun motiv.

Țărancă întinse mâna.

— E sfânt ! Îți spun că nici o para din bani nu-ți las. Știu, că nu te mai îngrijești de ce am vorbit, înșă eu vreau să te scutesc de un lucru mai târziu. Bărbatul tău se poate supăra, că eu iau numai decât banii, care vin în casă. Nu vreau să pun neînțelegere între voi. Dacă ești harnică, economisești tot atâția bani în ascuns, și îi pui la o parte. Să nu știe soțul tău ce-ai pierdut tu. O să-ți las timp aproape un an, dar la anul nou, o să vii ca să-mi iau banii. Dacă-ți face plăcere, o să-ți dau iar cu cărțile cum știu eu și acum te las în paza Domnului.

Cu aceste cuvinte Michel ieși din casă și o lăsă pe țarancă muncită de gânduri.

„Mai voiesc să mor? Nu-mi vine să cred! Oare asul de treflă înseamnă moarte?”

Ca urmare a celor întâmplate, ea nu mai știa nimic; trebuia să se bucure sau să se întristeze de succes?

* * *

După prânz, Hans mergea grăbit pe stradă, când zări pe ceasornicar stând pe un bolovan, la marginea drumului. El se îndreptă către bătrân.

— Ce mai zici, Michel?

Omulețul zâmbi. Se uită la haina țaranului încheiată cu grije, care era umflată pe partea stângă a pieptului. Michel atinse ușor cu degetul locul acela.

— Acolo ai banii? zise.

— Da, însă vorbește...

— Să știi că nu mi-am pierdut timpul în zadar.

După o jumătate de oră, Hans ajunsese acasă și după ce și sărută nevasta, deschise haina, scoase un portofel și-l puse în sertarul mesei.

— Ce ai acolo? întrebă țaranca.

— Bani, Eva. Știi bine că am avut de luat dela precupețul din oraș niște bani, pe care îi socoteam pierduți. El însă a căpătat o moștenire și astfel a putut să-mi plătească înapoi banii.

— Tot?

— Pân'într'un ban.

— Doamne!

— Ce, nu-ți pare bine?

— Ba da, cum să nu, zise Eva; luă portofelul din sertar, numără banii, și începu a schimba fețe, fețe.

Eva s'a bucurat și s'a întristat în acelaș timp. De acum încolo, Eva s'a pus pe muncă și economie, așa că bărbatul ei observă cu bucurie că numai putea fi vorba de moarte. Inșă cu cât se apropia sfârșitul anului, se făcea mai tristă și în ajunul anului nou, măr-

turisi bărbatului său, cum pierduse rămăşagul cu Michel, şi că drept n'a fost să economisească bani în gospodărie ca să ascundă pierderea.

E lucru ştiut că hoţul de Michel are să vie în cea dintâi zi a anului nou să-i ceară banii, însă ea n'a putut să strângă decât a patra parte din ei, oricât a economisit şi se rugă s'o ierte pentru nesocotinţa ei.

Auzind acestea, Hans se scărpină după ureche şi se gândi s'o ierte, căci o vedea din nou plină de sănătate. Pentru asta banii nu aveau nicio însemnătate. Fireşte că lucru drăcesc ar fi, dacă nici una, nici două, boccegiul i-ar lua economiile ; însă ştia că acesta făcea câteodată glume cu care speria lumea, fără ca să aibă gânduri rele. Aşa că trebuia să aştepte până va veni el.

Şi când Michel veni, fu primit cu neîncredere. El se prefăcu, ca şi cum nu observă nimic, scoase ceasornicele şi se aşeză la masă lângă ţarancă ; Hans şedea lângă sobă şi se făcea că nu-i pasă de ce se va întâmpla.

Un timp Michel aruncă o privire mulţumită din dărătul ochelarilor săi de os, pe urmă spuse :

— În sfârşit, aşa-i că mai trăieşti!

— Da, începu ea şi cu cât vorbea, mai mare îi devenea roşăţa din obraz. Da, este adevărat că asul de cruce nu înseamnă moartea ; dar dacă cineva ştie că o să se întâmple aşa, nu trebuie să pue rămăşag cu altcineva, pentrucă nu e cinstit. Şi mai puţin cinstit este, atunci când cineva îndeamnă o femeie să facă pagube pe socoteala bărbatului său. Ai înţeles ? Asta aveam să-ţi spun.

Deschise sertarul mesei şi scoase pachetul cu bancnote.

— Am urmat sfatul d-tale şi am economisit tot anul ; iată ce am strâns ! Poţi să-i iei ! Dacă sunt prea puţini, îmi pare rău, dar n'am ce să fac.

— Poți să ți-i ții, căci banii nu-mi aparțin; am vrut numai să-ți arăt că datul în cărți este o prostie. Asul de cruce nu înseamnă nici moarte, precum nu înseamnă nici bani în casă, așa gândesc eu, căci știam de mai 'nainte că bărbatul tău o să aducă bani din oraș. Te-am sfătuit așa, ca să te fac să muncești și astfel să-ți piară toate gândurile dela asul de cruce și moarte.

Țăranca își încrucișă mâinele mută de mirare; Hans, care ședea sprijinit de masă, strânse banii în pachet și îi îndesă cu deasila în buzunarul ceasornicarului.

— Trebuie să-i iei, spuse el, trebuie să-i iei; îi meriți și ți-i dăruiesc bucuros!

Michel nu se 'npotrivi și cum îi privea pe amândoi, schimbă când un picior, când altul, de mulțumire.

— Dacă e să-i iau, îi iau, zise el. Plățiți-mă ca pe un doctor, căci am făcut mai mult ca el. Insfârșit, Eva, eu ți-am promis să-ți dau în cărți, așa cum știu eu.

— Ei, zise țăranca, îți închipui că eu tot mai cred în ele?

— Cred și eu! Pune cărțile în sertarul mesei, căci le-am văzut destul! Ne-am făcut destulă supărare; poți chiar să-mi dai voe să le arunc în foc. Acesta e cel mai bun mijloc de a da în cărți. E scris, soarta omului e în mâna lui Dumnezeu. Eu n'aș înțelege cum soarta omului ar sta în niște foi de cărți unsoase și în mâinele țigăncilor.

Amin! zice popa, când nu știe mai mult.

Traducere liberă de **Anton K. Eduard, Minasian**
D. M. și Roșculeț A. cl. V-a
 Cu colaborarea clasei.

Popasul Țiganilor

E. Gelbel

I

*In umbrele pădurii, prin crengi întunecoase,
S'aud în miez de noapte, dulci șoapte prin tufișuri,
Iar flăcări pâlپâinde în limbi de foc, voioase,
Trimit figuri diforme pe mușchi și pe frunzișuri.*

II

*Ș'n jurul lor stă ceata țiganilor, ce cântă,
Cu ochi aprinși ca jarul și păr fâlfâitor ;
Sunt alăptați de Nilul cu unda lui cea sfântă,
Și rumeniți sub cerul iberic, arzător.*

III

*In mijlocul lor focul își mișcă'ncet lumina ;
In jur bărbați sălbatici, cu gânduri învechite,
Iar mai departe'n umbră, femei pregătesc cina,
Și toarnă vin cu grabă, în cupe ruginite.*

IV

*Apoi povești și cânturi răsună din grămadă,
Ce Spania o cântă, și-a ei grădini în floare ;
Povești bogate 'n fapte, în lupte și în pradă,
S'aud eșind sălbatic din ceata călătoare.*

V

*Iar fete cu ochi negri, joc hora mână'n mână,
Și'n jur facile aruncă scânteii cât poți cuprinde.
Cu foc cântă chitara, țambalul viu răsună,
Și hora se'nvârtește, sălbatic se întinde.*

VI

*Dar mai apoi se culcă sub corturi, mândra ceată,
Pădurea'n vânt foșnește; țigani' n somn visează
La patria lor dragă, atât de depărtată,
Pe care-o văd aievea, sub soarele de-amiază.*

VII

*Totuși, când zorii zilei deșteaptă orice viață,
Noaptea își ia cu sine tabloul pitoresc ;
Și-atunci catârul scurmă în fapt de dimineată.
Ei nu știu unde pleacă, nici unde poposesc.*

Traducere de **Oprea Ștefan**
Clasa VI Mod.

Taurul și Cerbul

Traducere din nemțește după
Gotthold Ephraim Lessing

Un taur greoi și un cerb sprinten pășteau împreună într'o pășune.

— „Cerbule, zise taurul, dacă va veni leul să ne atace atunci să fim uniți și să-l respingem cu vitejie.

— Aceasta să nu o crezi, răspunse cerbul; căci de ce să mă'ncurc într'o astfel de luptă neegală cu leul, deoarece sunt sigur că voi putea scăpa cu fuga?

Colaborare între : **Atanasiu T., Cornățeanu Gh.**
Dumitriu A., Fischer Potre, Gherlant Gh. elevi cl. II

Ghicitori

*Sus ascuțit și jos mai lat,
peste tot numai dulceață.
Alb pe rochie și pe corp,
albul ăsta la copii le place mult.
Ghici ce e?*

Căpățâna de zahăr

*Stă unul pe acoperiș
și fumează neîncetat
neîntrebuințând nici lulea nici tutun.
Ghici ce e?*

Traducere de **Alimănișteanu Dinu**
și **Dumitriu A.** cl. II-a

Coșul.

Leul și iepurele

Traducere din nemțește după
Gothold Ephraim Lessing.

Un leu onora pe un iepuraș cu intima-i prietenie.

— „Oare este adevărat, întrebă iepurașul, că pe voi poate să vă puie pe fugă un ticălos de cocoș“ ?

— „Fără îndoială, e drept, răspunse leul și este lucru dovedit că noi animalele mai mari avem câte un beteșug. Astfel vei fi auzit și tu poate că elefantul se sperie de grohăitul porcului“.

— „Intr'adevăr ! ?“, întrerupse iepurele, „a ! da ! acum înțeleg de ce iepurii fug de copoi“.

Colaborare între : **Atanasiu T., Cornățeanu Gh.,**
Dumitriu A., Fischer Petre, Gherland Gh. elevi cl. II.

Un Crăciun la țară

Acum doi ani am pornit acasă să fac Crăciunul. Pe drum, am întâlnit o căruță din satul meu natal, cu care m'am dus acasă. Drumul îl străbăteam cu greu. Ajuns acasă, curtea mi se părea pustie.

Obosit de drumul lung și greu am intrat în casă. Seara m'am culcat într'o odaie unde era cald ca'n baie. Dimineața aud : Scoală că a venit Crăciunul. Mă trezesc : deschid ochii și caut să mă dumeresc unde mă aflu. În odaie era întuneric besnă ; numai la vatră o licărire de lumină ; aud pe cineva rupând vreascuri uscate, dar nu deslușesc nimic. La prânz în jurul mesei erau locuri goale. Mă gândesc puțin și mi-aduc aminte. Aici sta mama, colo tata, dincolo soră-mea. Un moment par'că-i văd. Imi întorc fața și încep să plâng. Acele zile au trecut ca în vis.

După aceste sărbători, pline de veselie și bucurie, am venit iar la orfelinatul din Anadolchioiu.

Cojocaru Șt., cl. I secundară

Pisicuța mea

*Pisicuța mea e albă
Ca o nalbă.
Ochii ei sclipesc în soare
Ca mărgăritare.*

*Pisicuța mea e blândă
Și tiptilă stă la pândă.
Iar când prinde un șoricel
Ea își face prânz cu el.*

*Pisicuța mea mai are
La picioare ghiare.
Și la caz de-o necăjești
Zgâriat te pomenești.*

*La căldură-i vine bine
Căci se culcă lângă mine.
Și de-o lași în voia ei.
Ea îți toarce atunci cât vrei.*

Cinoă Simion, elev cl. I-a

Din Sighișoara

Turnul orelor

Din piața orașului privirea se isbește de un turn al cărui vârf străpunge maiestos norii călători.

În zid e fixat un orologiu enorm, bătrân. La dreapta ceasului, e o deschizătură, în care apare în fiecare zi o statuie, de zeu, care închipue numele zilei. Sunt șapte statui așezate pe un cerc pus în mișcare mecanic. Astfel acest bătrân și convențional tovarăș al omului vestește nu numai orele, jumătățile și sferturile, ba chiar și ziua, pentru cei pe care afacerile covârșitoare ale societății i-au zăpăcit.

Ochiul ți-e atras de o inscripție, în limba latină, scrisă cu litere roșii și negre. Te apropii și citești :

Chare posteritas memorie

Sit traditum,

Turrim hanc anno 1676

Execrabile et luctuoso illo incendio

Valde destructam anno 1678

Primo industria majorum restauratam,

Dein anno 1774

Horologio jam oblitterato reparato

Fuisse vindicatam,

Dein anno 1894

Iterum reparatam.

Cum intri sub boltă, la mâna stângă, e camera

de tortură. Mirosul de mucegaiu și semiobscuritatea te'nvăluiește. Zidurile sunt puternice, tavanul scund și construit în arc.

Camera n'are decât două ferestre foarte mici și înguste, zăbrelite cu drugi groși, pe unde razele blânde ale soarelui abia pot să se furișeze. În ziduri sunt fixate lanțuri grele, ghiulele de fer, o unealtă pentru băgat gâtul și una pentru strâns mâinele torturatului.

În mijlocul încăperii, se află un pat îngust de care era legat condamnatul și unde i-se aplicau 25 lovituri, cu o lopățică de stejar.

Pe acest pat am văzut o carte „Constitutio Criminalis“, dată din timpul împărătesii Maria Teresa, și'n care se cuprind chipurile în care trebuiesc îndeplinite chinurile.

Te mânănești, inima ți se rupe de milă, gândindu-te la asemenea pedepse.

Parcă auzi strigătul disperat al torturaților, parcă vezi fața lor galbenă, acoperită de sudoarea suferințelor, schimonosită de durerile groaznice, și ochii lor fixi, fixi spre bolta mucedă, căutând ceva...

Condamnații gem sub greutatea lanțurilor și vocile lor stinse șoptesc o rugăciune...

Urcându-ne în turn, la dreapta este intrarea. În sală, rezemat de perete este scheletul unui om. E un schelet artificial, cu menirea specială de a păzi. E, cum se zice, custodele.

O scară îngustă dă în sala preistorică.

În dulapuri speciale se văd : ace de os, pene de piatră pentru despicarea lemnului, petre de moară, capete de fuse făcute din piatră și adaptate la un bețișor, agrafe.

Insemnate sunt vasele de diferite forme și de de mărimi necbișnuite, care denotă că ceramica era destul de dezvoltată în epoca troglodiților.

Pe fragmente zmălțuite se văd figuri, linii curbe, foarte complicate, și simetrice. După cum se știe, „urșii cavernelor“ erau buni desenatori și mai ales în reprezentarea animalelor: urși, câini, cerbi....

Urcăm mai sus...

Odaia are aspectul unei clase. Pe un birou se văd cărți germane, hărți scrise de mână, tablite minuscule. Mai la o parte tronează „catedra“ înaltă și vopsită cu negru.

O bibliotecă săpată în zid, cuprinde câteva cărți îmbrăcate în piele. Pe pereți steaguri, dintre care un steag al tinerimii din 1746.

În camera următoare e o biserică luterană de acum 100 de ani. Pe perețele din fund e rezemată catapeteazma. Sfinții cu mâinele subțiri, cu fețele supte, cu privirea stinsă, ne amintesc concepția filozofică și religioasă a lumii de acum 100 de ani. Într'un colț se află o bibliotecă scrisă de mână, din 1680, adusă din Magdeburg. Cărți bisericești destul de respectabile. Una avea $\frac{1}{2}$ m² suprafață.

Peretele din dreapta e acoperit cu dedicații scrise de elevi în amintirea profesorilor lor.

Trecurăm în sala „instrumentelor casnice“. Acolo, se văd: un cântar rudimentar, o greutate de 3 kgr., pe care sunt săpate 3 linii.

Verificarea greutateilor se făcea prin imprimarea unei ștampile de ceară roșie. O ușă comunică cu altă cameră. Această ușă datează din 1536. Pe perete e fixat un ceas uriaș.

În cuie prinse diferite forme pentru prăjituri, reprezentând sfinți. O mulțime de unelte casnice, între care și două plane, mobilau încăperea.

Deși o mulțime de unelte sunt grosolan lucrate, de pildă o strecurătoare, totuși se observă că societatea de acum 100—150 de ani nu era lipsită de simțul frumosului. Lângă ușă se află o urnă pentru alegeri, foarte curioasă, dar mai recentă.

Pe peretele din față se află un tablou vechiu, reprezentând pe Cambise însoțit de înalți demnitari, cum asistau la chinurile morale ale unui fiu de judecător, care era silit să stea sub pielea bătrânului său tată. Această pictură ca toate celelalte sunt lipsite de expresie, de viață.

Între contractele scrise în limba germană, slavă, am găsit și unul în românește, dar cu caracter chirilic. E important să știi cum se încheiau contracte, și cum se vorbea acum două sute de ani.

Să începem: „Dat-am eu Meheluță Țăngle această carte de mare credință, la mâne lui Ioan Măneasa precum i-am dat un loc în Luncă peste piscu de trei țerdele să le binească cu bună pace pe șapte florinți.

Scrisam eu popa Zaharia

martori: Toma Mihăilă și cu

Stanca Măneasa, matoră

și două țerdele de cucuruz. —

Luna Maiu 20 zile 1703“.

Sala armelor.—Armele sunt martorii, care arată atât caracterul psihologic, cât și cel fiziologic și anatomic al omului medieval. În cue sunt agățate săbii, iatagane, de mărimi neobișnulte. Platoșe de fer înegrite de vreme, după care unii conchid că omul de acum 100, 200 ani avea cavitatea toracică mai puțin dezvoltată, ca omul contemporan.

Deci axa orizontală a pieptului era mai mică. Zai de oțel destul de grele, formate din inele eliptice, puști de cetate de o mărime considerabilă, care se așezau dindărătul meterezurilor și cu cari împușcau în dușmani, umpleau odaia. Pistoale de o construcție rudimentară și de o mărime tot așa de respectabilă, amintesc timpuri uitate.

Coifurile sunt așezate în vârful săbiilor, unele sunt de fier, altele de alamă și sunt imitate după mo-

dul anticilor. Inchipuindu-ne un astfel de ostaş, ne dăm seama de ce cavaleria era arma cea mai importantă, de ce luptele erau nişte jocuri copilăreşti şi de ce oamenii aveau atât curaj. E epoca feudalităţii, e epoca romantică a cavalerilor.

În trecere, zărim într'o săliţă desenuri de mână executate cu îngrijire, reprezentând diferite clădiri din oraş.

* * *

Iată şi farmacia !

O sumedenie de instrumente chirurgicale se văd aşezate sistematic într'un cadru îmbrăcat în stofă. Instrumente nu tocmai minuscule pentru operaţii, piele, sfredele. O farmacie portativă, şi una mare.

Trecem în balconul turnului.

Mă uit în jos. Ameţeala mă cuprinde. Includ instinctiv ochii. Mă prăvălesc parcă într'un abis, fără de fund, şi tot aşa de negru ca şi Tartarul. Clipele-mi par o veşnicie. Am senzaţia că sunt o stea stinsă şi că alunec veşnic prin neantul universului.

O, ce e omul faţă de univers ! Nu ştii să răspunzi când contempli veşnicia. Doar singură gândirea păşeşte şovăitoare spre culmile măreţe ale veşniciei...

Deschid ochii.

Panorama oraşului se desfăşoară înaintea privirei, ca o scenă cinematografică.

Case acoperite cu ţiglă roşie, cu acoperişurile ţuguiate ieşite înainte, cu ziduri puternice ; turnuri din loc în loc dealungul zidului cetăţii, toate acestea dau oraşului un aspect medieval.

Ceeace face pitorescul acestui oraş sărac sunt dealurile învecinate, îmbrăcate într'o mantie verde, câte odată bătând în verde.

Vârfurile golaşe strălucesc în lumina puternică a soarelui...

Şi gându-mi fuge prin desişul nepătruns al brazilor, trece uşor prin văi, prin sate dormitânde pe

vreun colț sălbatic de stâncă peste ape spumegătoare, prin câmpii arse de soare și se oprește la mare, rece și sbuciumată ca și sufletul meu. Mă uit la cer.

Un cer senin, de un albastru meridional.

Inchipuirea mă poartă în țara pe care nimeni nu a văzut-o, în care vara e veșnică, în care palmierul elegant își împreună ramurile cu ale stejarului stufos, în care păsările cântă veșnic „iubirea” — în care sufletele sunt tot așa de prihănite ca și lacrimile unui copil...

Muche C. Ion, elev cl. VII

Excursia la Sibiu

12 — 13 VIII, 1924

După aproape o lună de ședere în Sighișoara, facem excursia la Sibiu și Blaj.

Trecem printr'un ținut frumos: păduri și lanuri de grâne, printre cari răsare câte-un sat sau oraș: Ibașfalău, Mediaș etc. Mai toate au caracterul medieval: case de piatră înalte, cu ferestre mici cu obloane, porți masive, ferecate cu încuitori enorme; acoperișul înalt, ascuțit, acoperit cu țiglă roșie.

Clădirile publice și bisericile se deosebesc dintre toate prin dimensiunile lor: turnurile bisericilor, clopotnițele lor, domină pe-o mare întindere ținutul. Pe alocuri, în jurul bisericii și-a clădirilor din preajma ei se mai zăresc resturile zidurilor de apărare și turnurile lor.

În dimineața senină și răcoroasă, ceasul bisericii sună rar și maestos orele.

Într'un sat destul de umil, se vede pe-o culme o biserică mare, de piatră, de cine știe câte sute de ani;..... acum aproape cade în ruini. Multe-ar putea spune dacă zidurile-i ar avea glas!

... Ne-apropiem de țință. În zare apar munții pe alocuri încă albi de zăpadă, confundându-se cu norii într'un ton alb-cenușiu mereu nuanțat diferit. Lanțul Făgărașului pare c'ar vrea să oprească înaintarea trenului. Măreț Negoii se 'naltă amenințător, gata să ne zdrobiască. Ni se pare că-i la câțiva pași înaintea noastră, că ne-am putea avântura pe el, dar....

Iată-ne'n sfârșit ajunși în Sibiu : e 2 și 40 după amiază, o căldură 'năbușitoare. La gară ne primește D-1 și D-na Lupașcu și fiul D-lor, vechi cunoștințe din C-ța, precum și mai mulți cercetași. Plecăm spre școala normală unde suntem găzduiți, ne lăsăm bagajele și-apoi ieșim să vizităm muzeele și orașul.

După ce vizităm marea catedrală arhiepiscopală ortodoxă clădită'n stilul Sft. Sofii, mergem la palatul „Astrei“, (Asociația Transilvană..) unde vizităm interesantul muzeu național. Am admirat cusături și-alesături de-o frumusețe, adunate din toate părțile Ardealului, apoi obiecte de gospodărie lucrate de săteni, porți de lemn sculptate, etc., etc., amintiri istorice de tot felul : arme, diplome de nobleță, cimpoiul lui Horia... În câteva săli sunt expuse planurile și schițele după care s'a pictat catedrala...

Dela Astra, mergem la muzeul Bruckenthal, unde vizităm pinacoteca și sala armurilor și a rămășițelor vechi. Muzeul se află instalat în palatul baronului Bruckenthal, fostul guvernator al Ardealului pe vremea Mariei Tereza. E poate cel mai interesant muzeu de pictură din țară. Timp de un ceas am colindat prin numeroasele săli ale muzeului, prin fața ochilor noștri trec rînd pe rînd mulțime de tablouri : de pictori noi și vechi, indigeni și străini, iluștri și necunoscuți. Trecem în sala principală, unde se află raritățile. Într'o firidă 'n zid prevăzută cu numeroase semnale de alarmă, funcționând la cea mai mică atingere, se află un mic portret de Van Eyck. Nu-i nici cel mai frumos și nici cel mai artistic lucrat și totuși e prețuit la 1.500.000 lei : primul tablou în ulei.

În sala armelor vedem mai ales amintiri din recentul război : puști, mitraliere, căști, gloanțe de tot felul, etc. apoi din proclamațiile armatelor beligerante...

Eșim afară... Cei mai mulți, putem mărturisi că pământul se 'nvârtește ! Să vezi într'un ceas un muzeu care trebuie cercetat pe 'ndelete săptămâni întregi !

Totuși elevii și-au putut face o idee generală despre pictura italiană, germană, olandeză, etc. și deosebirile dintre ele..

Plecăm să vizităm orașul: e mare, cu aspect modern, tramway, străzi curate, bulevarde largi, fabrici, clădiri mărețe, magazine cu vitrine minunate. Pe strada principală trec tramwaele din spre orașul de jos spre Dumbravă și 'napoi c'o regularitate matematică.

Luăm masa la cel mai bun restaurant și-apoi, bine dispuși, plecăm unii să se culce, cei mai mulți spre Dumbrava Sibiului.

Se 'ntunecase. Lumea 'ncepuse să iasă la plimbare. Tramway-ul face $\frac{1}{2}$ oră până'n Dumbravă. Suntem în câmp: printre clăi de fân un epure se plimbă tacticos. Luna luminează aproape ca ziua, e o seară admirabilă!

Intrăm în Dumbravă; tramway-ul se oprește; ne răspândim pretutindeni. Câțiva luăm bărci să ne plimbăm pe lac: ne-aducem aminte de Constanța. Mai toate bărcile s'avântă: s'aud chiote de bucurie, ici-colea și câte-un țipăt, când se ciocnesc bărcile!

După plimbare și coruri în Dumbravă, ne'ntoarcem mulțumiți în oraș.

A doua zi plecăm iarăși grupuri — grupuri prin oraș, vizităm liceul, biserici, parcuri, străzile cu urme de ziduri vechi și turnuri de pază.

Am vrea să vizităm Săliștea, Rășinarii, însă n'avem timp: trebuie să plecăm spre Blaj.

George Panaitescu, cl. VIII-a R.

Copilul pe patul de moarte

Amintirii elevilor † Kiriacopol Stamate cl. III
și † Actis Paul cl. II.

*In trista odae 'ngrozită
Stă mama, la pieptul ei lin
Strângând odrasla-i iubită,
Iar glasul-i e numai suspin.*

*E galben și palid copilul ;
Puterea-i slăbește mereu,
Pe gura-i plutește zefirul
Și 'ntruna răsuflă din greu.*

*„O mamă, iubita mea mamă,
Ascultă, durerile-mi pier
Avea un cânt se destramă
Și îngerii coboară din cer.*

*„O, mamă, acum privește,
Jos până la mine cobor ;
In suflet, dorința mea crește
Să pot ca ei înșiși să sbor.*

*„Nu vezi, mamă, cum mă 'nconjoară
Și dulce răsună cântecul lor ?
Ah ! iată, cum unii coboară
Și iarăși se 'nalță ușor.*

„O, spune-mi, așa-i că-i iubește
Pe îngeri, pe toți, Dumnezeu?
Dece oare, El nu voește,
Să sbor pân'la dânsul și eu ?

„Ah! cum aș străbate în slavă
Și iarăși la tine în sbor!
Aripi, însă El dăruește
Copiilor numai ce mor.

„Nu plânge, o! draga mea mamă—
Durerile tale mă dor!
Un înger la dânsul mă cheamă
Și geana-mi închide ușor“.

Constanța, 1925

Mendrinio Ion, cl. VII

Transferarea D-lui Profesor Jules Berbier

La 1 Septembrie 1924, d-l Jules Berbier, profesor definitiv de l. franceză, s'a permutat la liceul din Râmnicul-Sărat. D-sa a funcționat la liceul din Constanța neîntrerupt timp de 12 ani.

Bucurându-se de o reputație didactică eminentă și dezvoltând o activitate intensă ca membru al comitetului școlar încă dela înființarea acestei instituțiuni, prin munca și capacitatea dovedită a fost unul din susținătorii școlii noastre. Deaceea, plecarea d-sale a lăsat un gol greu de împlinit și a fost viu regretată de colegi și de toți prietenii liceului.

Recunoștința atâtor serii de elevi va fi cea mai adevărată recunoaștere a meritelor distinsului profesor.

Cronica anului școlar 1923—1924

Momente principale. Deschiderea cursurilor, conform dispoziției serviciului sanitar al orașului, a avut în ziua de loc 1 Octombrie 1923 din cauza epidemiei de scarlatină.

S'a făcut mai întâiu vizita medicală a elevilor. Apoi a avut loc solemnitatea sfințirii apei, după care a urmat o cuvântare ocazională a directorului despre *Gh. Lazăr* cu prilejul centenarului dela moartea sa.

La 13 Octombrie 1923, are loc solemnitatea punerii pietrii fundamentale a noului local de liceu, față fiind d-l ministru al instrucțiunii, *Dr. C. Angelescu*

La examenul de bursă, au reușit următorii elevi:

CL. I-a

1. Martinescu C. Constantin
2. Micu Ioan
3. Popescu D. Octavian
4. Șerbănescu Gh. Iuliu
5. Costache D. Petre.

CL. I-a

1. Mișea Ioan
2. Stănescu N. Nicolae

CL. III-a

1. Raicopol Petre
2. Simionică D. Ioan
3. Șeitan I. Ioan

CL. IV-a

1. Petru D. Alexandru
2. Voda I. Ioan

CL. V-a

1. Iosif Constantin
2. Popescu Dumitru
3. Popovici Petru
4. Șeitan Gh. Nicolae

CL. VII-a

1. Panaitescu C. Gheorghe
2. Popescu Dumitru
3. Popescu Dorin

CL. VIII-a

1. Ceacăreanu Gheorghe

Bursele de câte 6000 lei anual au fost acordate de ministerul instrucțiunii.

Joi 13 Decembrie st. n. (Sf. Andrei), s'a sărbătorit patronul liceului. S'a oficiat slujba religioasă de preotul *C. Popescu*, profesor, s'a ținut o cuvântare ocazională (despre „Oamenii Mari”) de d-l prof. *C. Mureșanu*, au fost coruri sub conducerea d-lui prof. *I. Morozow*, recitări.

Miercuri 24 Ianuarie st. v. (6 Febr. st. n.) 1924, s'a sărbătorit unirea țărilor române prin cuvântarea d-lui prof. *I. Georgescu*, coruri sub conducerea d-lui prof. *I. Morozow*, lecturi și recitări.

Miercuri 9 Aprilie 1924, s'a sărbătorit aniversarea de 6 ani a unirii Basarabiei. S'a ținut o cuvântare ocazională de directorul liceului.

Vineri 23 Mai 1924 (10 Mai st. v.) s'a sărbătorit printr'o cuvântare comemorativă de d-l prof. *Gr. Roșu*, coruri, lecturi. La serbarea eroilor au participat elevii, când a vorbit din partea corpului didactic directorul liceului.

Duminică și Luni, 8—9 Iunie, elevii au fost în excursie la *Balcic*.

Cursurile au încetat în ziua de 20 Iunie. La sfârșitul lunii, a avut solemnitatea împărțirii premiilor și proclamarea rezultatului.

Șezătorile liceului în iarna anului 1923—1924

S'au ținut 15 șezători. Conferențieri au fost: *Gh. Coriolan*, directorul liceului, „Câteva din preocupările pedagogiei moderne”; *C. Mureșanu*, profesor la liceu, „Momente din viața engleză”, *Gh. Toma*, profesor la liceu, „Alte perspective în educație”; *I. Georgescu*, profesor la liceu, „Aspecte din Transilvania”; *Preot C. Popescu*, profesor la liceu, „Cu ce poate contribui creștinismul la ridicarea societății”; *C. Mureșanu*, profesor, „Oameni mari ai Angliei”

dr. Al. Pilescu, „Rolul asistenței sociale în organismul statului“; *Alex. Steflea*, avocat, „Incerări de morală și de justiție“; *D-na Sylvia Constantinescu*, „Necunoscuta“; *Aurel Vulpe*, avocat, „Psihologia barei“; *Colonel Ionescu Dobrogeanu*, „Formarea deltei Dunării și configurația ei veche“; *Alex. Constantinescu*, avocat, „Omul politic“; *I. Georgescu*, profesor la liceu, „De unde moare graiul românesc“; *Gh. Toma*, profesor, „Profesiunile libere la Romani“.

Pentru partea artistică au dat concursul *D-na Dr. W. Goldemberg* (piano); *d-ra Elvira Cristea* (voce); *d-na Alice Dobrescu* (piano); *d-l B. Podanowsky* (piano); *d-l A. Spiliadis* cu mandolinata secției muzicale a silogului ellen „Elpis“; *d-l Aur. Alexandrescu* (vioara); *d-l Ed. Pinelis* (vioara); *d-na Ecat. Drăgulescu* (voce); *d-ra Grosu Renée* (piano); *d-na Val. Cociubanu* (voce); *d-l Titus Zaharia* (vioară); *d-na P. Sismani* (vioara); *d-ra G. Frangopol* (piano); *d-na Moldova Alexandrescu* (voce); *d-l Al. Spiliadis* (voce, gitară); *d-l E. Fabris* (voce); *Căpitan V. Mihail* (vioara); *Maior C. Gheorghiescu* (voce); *d-ra Marie Frenkian* (piano); corul liceului sub conducerea *d-lui Morozow*. Lecturi și recitări: *d-l Gh. Carp*, profesor la liceu; *d-l C. Dimitriu-Codru*; *d-l Gh. Toma*, profesor la liceu; *d-l Dan Alecu*, avocat; *d-na Sylvia Constantinescu*.

S'au proiectat vederi din Pompei, Anglia și British Museum, din Transilvania, Roma și Vatican etc. din Bucovina și Basarabia; portul românesc; diapozitivele dela Muzeul Pedagogic.

Tuturor colaboratorilor li se exprimă vii mulțumiri.

La 1 Iunie, corul liceului a dat un concert vocal și instrumental, cu concursul *d-lui Aur. Alexandrescu* (vioara) și a *d-nei Moldova Alexandrescu* (voce); *B. Podanowsky* (piano). Bucățile au fost compoziții proprii ale *d-lui I. Morozow*, profesor de muzică. Beneficiul net al tuturor șezătorilor a fost 10599,25

lei. D-l Dr. Iorgulescu a oferit 500 lei pentru 3 bilete la șezători.

Colonia școlară din Sighișoara

În vara anului 1924 s'a înființat o colonie școlară în Sighișoara, la care au luat parte 44 elevi, aleși de medicul liceului: Atanasiu Atanase, Bărbulescu Alex., Popescu Octavian din cl. I A, Naumescu Gh., Dragomirescu Aurel cl. I B, Zaharia Nicolae, Hamparțun Grigore, Hamparțun H., Melinte Pericle, Stăncescu Ștefan, Ganef Gh., Stănescu Haral., Mișa Ion cl. II A, Neagu Const. cl. I C, Viorel Romulus cl. I C, Olivo Gheorghe, cl. II C, Pârțache Vasile, Constantinescu Anastase, Simionică Ion cl. III A, Bencioiu Gh., cl. III B, Chialfă C-tin cl. III C, Enăchescu Laurențiu, Filip Nicolae, Sandu Aurel, Ionescu Nicolae, Ionescu Eugen, Păltineanu Gh. cl. IV A, Nicolau Constantin, Viorel Ion cl. IV B., Oprea Ștefan, Popescu D-tru, Dumitrescu Petru, Simionică Grigore, Popovici Petre, Șeitan Nicolae, Rădulescu P. Ion, Rădulescu I. Ion, Georgescu Teodor, din cl. V-a, Muche Ion din cl. VI, Atanasiu Emil, Popescu D-tru, Panaitescu Gh. din cl. VII, Mihăileanu D-tru, Ceacăreanu Gh. din cl. VIII. Durata coloniei a fost de 34 zile. A fost pusă sub conducerea directorului liceului.

Elevii au fost găzduiți în localul școlii primare din cetate; paturile au fost împrumutate dela liceul din localitate. Masa au luat-o la un restaurant românesc din Sighișoara. Elevii au făcut preumblări zilnice în împrejurimile orașului, iar excursiuni mai lungi la Sibiu și Blaj.

Starea sanitară a fost bună în tot timpul, iar efectul regimului s'a constatat prin faptul că elevii au crescut în greutate (între 1 Kgr. până la maximum 7 Kg.; elevii au fost cântăriți la sosire și la plecare).

Pentru colonie s'a colectat de d-l *C. N. Filip* și *Al. Theiler*, membri în comitetul școlar, suma de

10050 lei. Pe listă au subscris: Banca Marmorosch Blank și Co. 1000 lei; d. Ellman 500 lei; societatea „Steaua Română” 1000 lei; Casa de gaj, 2000 lei; d. Founducas, 500 lei; Banca Generală a Țării Românești 1000 lei, Banca comercială română 500 lei; Banca Ellino-română 500 lei etc.

D-l *D. Staicovici* a donat separat 9456 lei pentru căutarea sănătății elevilor săraci.

Prefectura județului și primăria orașului au acordat câte 10000 lei pentru colonie. Restul s'a acoperit din fondurile comitetului școlar și din contribuții ale elevilor din colonie.

Cheltuelile totale pentru 44 elevi și un pedagog pe timp de 37 zile (din cari 3 zile călătorie, dus și întors) se ridică la 119717,90 lei (hrana zilnică aprox. 65 lei de elev).

Societatea „I. L. Carageale”, a elevilor liceului și-a continuat șezătorile în fiecare săptămână sub conducerea unui comitet în frunte cu elevul din clasa VIII, *Hrisanidi D-tru*. Șezătorile sunt din ce în ce mai populate; fiecare elev din comitet organizează câte o șezătoare. Se produc și elevi din cursul inferior: *Pârțache Vasile* (compoziții), *Abramovici Ed.* (violoncel), *Beiner Marcel* (pian), *Miga Sorin* (pian). Din cursul superior se deosebesc: *Popovici Petre* (disertație), *Semcovici Al.* (compoziții), *Lăzărescu C. Constantinescu Marcel* (vioară), *Mendrinio Ion* (poezii) *Negulescu Nicolae* (disertație), *Merdinian G.* (vioară) *Gavrilescu Vasile* (vioară), *Vasiliu Virgil* (poezii), *Antonescu Al.* (lectură), *Tocitu Ion* (dări de seamă), *Roșculeț Voicu* (compoziții) *Hrisanidi D-tru* (disertații, piano), *Cristea V. Cristea* (piano), *Frangopol Gh.* (recenzii) *Goldstein H.* (recitări), *Avachian Aram* (vioară), *Agopian Ferdinand* (coruri) *Popescu D-tru* (conferință).

Pe lângă succesul material al șezătorilor din acest an, mulțumită căruia numărul cărților din biblioteca

societății a crescut foarte mult, succesul moral a fost mai mare; societatea a reușit să se impună nu numai elevilor, ci și celorlalte școli și chiar publicului: do- vada e asistența variată a acestor șezători. (Din darea de seamă a elevului *Popescu D-tru* cl. VIII).

Fondurile necesare îmbogățirii bibliotecii elevilor „P. V. Haneș“ le aduc șezătorile societății „I. L. Ca- rageale“. Numărul cărților s'a sporit anul acesta cu 142, franceze, române, germane.

Elevii *Drăgoescu Pantelimon* și *Angheliescu Teodor* din cl. VIII au înființat un atelier de legă- torie, la care iau parte mulți elevi. S'au legat vreo 200 volume. Ca și în anul trecut, elevii au continuat abonamentele la revistele „Sciences et voyages“ „Les annales“, „Viața Românească“, „Gazeta matematică“. Anul acesta numărul cărților a sporit relativ puțin; aceasta, pentru că am dat preferință calității lor, cău- tând să formăm o secție științifică a cărei nevoie s'a dovedit mult, fiind neconținut cercetată. În toate ac- țiunile extrașcolare, totdeauna cei mici au dovedit mai mult entusiasm. (Din darea de seamă a elevului *Va- siliu Virgil* cl. VIII).

Societatea „Spijinul“

Pentru ajutorarea elevilor săraci, în cursul aces- tui an s'au încasat lei 32.585,65 bani. A donat d-l Al. Theiler 1000 lei; elevii din cl. VIII-a, *Frangopol Gh.* și *Constantinidi Odiseu* au colectat 9630 lei. Socie- tatea a avut un comitet alcătuit din: *Frangopol Gh.* cl. VIII, președinte, *Butucescu Horia*, cl. VII, casier, *Ceacăreanu Gh.*, cl. VIII, secretar. Casieri de- legați: *Mendrinio Ion*, cl. VI, *Butucescu Nicolae* cl. VI, *Toma Nicolae*, cl. VII, *Roșculeț Victor* cl. VII, *Angelescu Th.* cl. VII, *Manolescu Ion* cl. VI, *Con- stantinidi Odiseu* cl. VIII, *Slujitoru Ion* cl. VI, *Ionescu Gh.* cl. VI, *Cândescu Ștefan* cl. VI, *Teodorescu Liviu* cl. VIII. S'au dat ajutoare mai ales în ghetе și

haine. A rămas în cassă un sold de 3.896,95 lei, ce s'a trecut la veniturile anului următor.

Elevii clasei a IV A au colectat suma de 9882 lei pentru ajutorarea fostului lor camarad *Gălescu Panait*, bolnav și decedat peste puțin.

Donații și subvenții, în decursul anului școlar: *Prefectura județului*, 15.000 lei pentru material didactic, 3.000 lei pentru tipărirea anuarului; 10.000 lei pentru colonia școlară; pentru clădirea noului local de liceu 30.000 lei.

Primăria orașului, 10.000 lei pentru anuar; 100.000 lei pentru clădirea noului local.

Camera de comerț și industrie, a dat 5.000 lei pentru tipărirea anuarului și 50.000 lei pentru clădirea noului local.

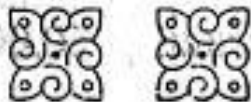
Alte donațiuni: d-l *F. Lescovar* • 5.000 lei; d-l *Al Theiler* 5.000; Cassa de gaj 1.000 lei; d-l *C. Alimăneșteanu*, 2.000 lei; d-l *B. Bunescu*, comerciant în București, 3.000 lei; d-na *Benderly*, 1.000 lei; d-l *N. Gheorghiu* 1.000 lei; d-l *Beiner Ionas*, 1.000 lei. Cu diverse sume: d-nii *Mangoianu*, *Lazăr D. Abramovici*, *Grünberg Nathan*, *Kalust Anton*, *D. C. Nicolau*, *M. Edelstein*, *Mira D.*, *Ilie Israel*, *Anghel Oțelea*, *R. Tocitu*, *Osman Gelal Geovdet*, *Frânghie*, *Ene Cârâc*, *Pandele Sava*, *Tache Manicatide*, *Misac Tomasian*, *C. Arvanitis*, *Mototolea C-tin*, *Dobre Moise*, *N. Nicolaide*, *Krause Vl.*, *P. Ciupercescu*.

Societatea „agricultorilor și economilor de vite din Jud. Constanța” a donat ghereta din str. *Scarlat Vârnăv No. 5*, al cărei venit să se verse la fondul construcțiunii liceului. Ghereta fiind pe terenul comunei, primăria ne-a dat dreptul de uz pe timp de 5 ani. Ghereta este închiriată cu 30.000 lei anual.

— În anul 1924, s'a acordat liceului o sumă de 30.000 lei, ca despăgubiri pentru pagubele suferite în timpul războiului.

Inzestrarea școalei. S'a achitat restul de 12.341,06

lei la casa *Max Kohl* din Chemnitz pentru mașina pneumatică și diverse accesorii. S'a amenajat în podul unei aripi a școalei o cameră adaos pentru laborator cu suma de 37460 lei. S'au cumpărat diverse animale împăiate cu suma de 10293 lei; un microscop prin Casa școalelor, cu 10.000 lei; hărți și tablouri dela Casa Pichler din Viena de 11.730 lei; material pentru gimnastică de 10.400 lei; cărți și reviste 9.608.45 lei. — S'a făcut racordul cu uzina electrică din port, 8.000 lei.

Repartiția orelor în anul școlar 1923—1924

No. sîr.	Numele și Prenumele profesorului	Titlul în învățământ	Obiectul	Clase bugetare	Total	Clase extrabuget.	Total	Total orelor	Observații
1	<i>Econ. Gh. Rădulescu</i>	Definitiv	Religia	(I-VI) ¹	1	—	1	3	Detasat ca director al seminarului teologic din C-ța. Suplinitor la clasele bugetare cum se arată mai jos.
2	<i>Preot I. Grigorescu</i>	Suplinitor	"	III A ¹	1	III B ¹ , III C ¹	2	3	—
3	<i>" I. Roșculeț</i>	"	"	I A ¹ II A ¹	2	I C ¹ , II C ¹ , II B ¹ IV B ¹	4	6	Diriginte cl. II B.
4	<i>" C. Popescu</i>	"	Religia Istoria	IV A ¹ V ¹ VI ¹ I A ² II A ² III A ²	9	IB ¹ , IB ² , II B ² , III B ² IV B ²	13	22	Orele de istorie la clasele bugetare libere prin degrevarea directorului.
5	<i>Grigore Roșu</i>	Definitiv	Româna L. latina Istoria	— VM ⁶ VIII M ⁵	11	II C ³ IC ² , II C ² , III C ²	6	17	Diriginte cl. III B.
6	<i>Gheorghe Toma</i>	Provizor	L. latină L. franceză	III A ³ IV A ² VI M ⁶ VII M ⁴	15	III B ³ , IV B ² IB ³	8	23	Diriginte cl. I B.

No. ct.	Numele și Prenumele profesorului	Titlul în învățământ	Obiectul	Clase bugetare	Total	Clase extrabuget.	Total	Total General al orolor	Observații
7	Ion Georgescu	Provizor	L. română	II A ³ III A ³ V ² VIII ²	10	—	10	—	Până la 1 Decembrie c. V și VIII s'au finit de d. C. Lazărescu, iar cl. II și a III de d. Gh. Cortolan. De la 1 Dec. 1923 a fost numit d-l I. Georgescu ca supl. recunosându-i-se ulterior drept. de prof. titular No. 95713 924
8	Iules Barbier	Definitiv	L. franceză	I A ³ III A ³ IV A ² V ² VI ²	12	II B ³ , III B ² III C ² IV B ²	9	21	Diriginte cl. IV A.
9	Const. Lazărescu	"	L. franceză L. română L. latină	I A ³ VII ² VIII ² I A ³ IV ⁸	13	I B ³ , III C ³ , IV B ² III C ³	11	24	Diriginte cl. I B.
10	Const. Mureșanu	Provizor	L. germană L. română Filosofia	II A ² III A ² IV A ² V ² VI ² VII ² VIII ² VI ² VII ² VII ² VIII ¹	21	— — —	—	21	Diriginte cl. VIII A.
11	D-na M. Petroniu	"	L. germană	—	—	II B ² , III B ² , IV B ² , II C ² II C ²	10	10	Titulară la școala secundară de fete

No. crt.	Numele și Prenumele profesorului	Titlul în învățământ	Obiectul	Clase bugetare	Total	Clase extrabuget.	Total	Total general al orilor	Observații
12	<i>Télémaque Tsvoglu</i>	Suplinitor	L. engleză L. franceză	VR ² VIR ² VII R ² VIII R ²	8	— I C ³ , II C ³	614	—	—
13	<i>Gheorghe Coriolan</i>	Definitiv	Istoria	IV A ² V ² VI ² VII ² VIII ²	10	—	—	10	—
14	<i>Ion Fodor</i>	"	Geografia Drept și ec. politică	I A ³ , II A ² , III A ² , IV A ² , V ² , VIII ²	13	I B ³ , II B ² , IV B ² — —	720	—	Diriginte cl. V
15	<i>D-na Em. Gheorghiu</i>	Suplinitoare	Geografia L. română	— —	—	I C ³ , II C ² II B ³ , III B ³ , I C ³	1414	—	Dirigintă cl. I C.
16	<i>Gh. Balaban</i>	Definitiv	Matematica	IV A ³ , V M ² , VI R ⁵ VII M ² , VIII R ⁵	17	I B ³ , III C ³ , III B ³ IV B ³	1229	—	Diriginte cl. IV B
17	<i>P. Popovăț</i>	Suplinitor	"	VR ⁵ , VI M ²	7	—	—	7	Până la 1 N-brie s'au făcut de d-l N. Zăgoicea. De la 1 Noembrie până la sfârșitul anului de d-l P. Popovăț lic. în matematică.

No. crt.	Numele și Prenumele profesorului	Titlul în învățământ	Obiectul	Clase bugetare	Total	Clase extrabuget.	Total	Total general	Observații
18	Nicolae Zăgoicea	Provizor	Matematica	II A ² , VIIR ⁴ , VIII M ²	8	IC ³ , IIB ² , IIC ²	7	15	Diriginte II C Comand. școlael navale. Dela 1 Martie până la sfârșitul anului sau făcut de d-l Gh. Coriolan.
19	C-dor C. Buchholtzer	Suplinitor	"	IA ³ , IIIA ³	6	—	—	6	
20	N. T. Negulescu	Definitiv	Fizico-Chimice	VI ²	2	—	—	2	Prof. al jud. C-ța A predat tot anul la cl. V). Restul catedrei supl. de d-nii C. Cornășeanu și P. Ciupercescu.
21	Const. Cornășeanu	Suplinitor	"	III A ⁸ , V ² , VII ³ , VIII ¹	9	III B ³ , III C ³	6	15	Diriginte cl. III C. La clasele V și VIII a predat numai fizica. Titular dela 1 Sept. 1924 în urma examenului de capacitate St. Fizico-Chimice (princip.) Cosmografie (secundară).
22	Pompei Ciupercescu	"	Chimie	IVA ² , V ² , VIII ¹	5	IV B ²	2	7	La clasele V și VIII a predat numai chimia. Licențiat în farmacie.

No. ct	Numele și Prenumele profesorului	Titlul în învățământ	Obiectul	Clase bugetare	Total	Clase extrabuget.	Total	Observații
27	Ion Morozov	Provizor	Muzica	IA ² , II A ² , III A ¹ , IV ¹ , V ¹ , VI ¹ , VII ¹ , VIII ¹	12	IB ² , IC ² , II B ² II C ² , III B ¹ III C ¹ , IV B ¹	11	Titular la școala normală de băieți Suplitor al d-lui I. Baston. Diriginte cl. II. A.
28	M. Constantinica Pană	"	Gimnastica	(I-VIII) ¹ +2 ore ansamblu	10	IB ¹ , II B ¹ , III B ¹ IV B ¹ , I C ¹ II C ¹ , III C ¹ 2 ore ansamblu	9	Diriginte cl. VI

Observațiuni: Datele asupra stării civile și studiilor personalului didactic se găsesc în anuarul anilor precedenți.

Personalul Administrativ

GH. CORIOLAN, director,

PETRE CARAGEA, secretar,

N. CONSTANTINESCU PANĂ, subdirector

TRAIAN A. BORZEA, ajutor de secretar,

Dr. GH. RADULESCU, medic al liceului.

Comitetul școlar al liceului „Mircea cel Bătrân“

1. Gh. Coriolan, director al liceului, președinte.
 2. Jules Berbier ¹⁾, profesor, secretar.
 3. Const. Alimăneșteanu, director al Băncii Românești, deputat.
 4. Bucur Constantinescu, avocat.
 5. Al. Theiler, comerciant.
 6. Const. N. Filip, funcționar al serviciului porturilor maritime.
 7. N. T. Negulescu, profesor, prefect al jud. Constanța.
- Contabilitatea ținută de d-l Jules Berbier.
- Casa ținută de d-l Gh. Coriolan.

Censori { Gh. Balaban ²⁾, profesor.
Ilie Mecu, inspector al băncilor naționale.
Al. Pop, contabil al Băncii Românești, ales de adunarea generală.

1) În Septembrie 1924, în urma transferării d-lui J. Berbier, la Râmnicul Sărat, a fost ales din partea corpului didactic d-nul I. FODOR; iar secretar-contabil, d-l I. GEORGESCU, profesor.

2) În urma detașării d-lui Gh. Balaban la Roman, a fost ales în Septembrie 1924 din partea corpului didactic ca censor d-l GR. ROȘU, profesor.

Bugetul General al Comitetului

Cont de Gestiune

pe timp dela 1 Septembrie 1923 — 31 August 1924

Venituri

Cap. I. *Venituri ordinare*

Fond de rezervă depus	76414,86
Venitul fondului de rezervă	6.151,05
Taxa frecvență elevi bugetari	360.545
Cotizațiile membrilor adunării g-le	58.900
Subvenții dela autorități	15.000
Subvenție dela minister	—
Taxe ce ar reveni prin reg. etc.	6.620,50

Cap. II. *Venituri extraordinare*

Contribuții benevole, donații	7.500
Din vânzarea anuarului	23.155
Beneficii din serbări, reprez.	10.799,25
Extraordinare și neprevăzute	10.825
Taxe frecvență elevi particulari	15.025
Taxe de examene particulare	120.300
Rețineri dela profesorii claselor extrabugetare	5.478,80
Taxe de medic, excursiuni	40.760
Donațiuni cu destinație specială	86.875,80
Total	<u>767.935,40</u>

Neprevăzuți în buget

Taxa de clădire de virat la comitetul de construcție	483.490.—
Depăgubiri de război	30.000.—
Excedentul bugetului cl. paralele	<u>5.979.50</u>
Total general	1.287.404.90

Cheltueli*Cap. I. Cheltueli ordinare*

Personal	51.600.—
Local și mobilier	113.116.80
Luminat și încălzit	76.817.90
Cheltueli de cancelarie, reg. și imprimare	16.196.05
Material didactic, instrumente, etc.	47.532.01
Ajutoare elevilor săraci	1.066.80
Fond pentru tipărirea anuarului	19.226.80
Fond pentru excursiani	15.000.—
Fond pentru colonii școlare	50.000.—
Fond pentru premii	6.545.—
Fond pentru procurare de cărți la bibliotecă	9.608.45
Asistența medicală a elevilor	24.000.—

Cap. II. Cheltueli extraordinare

Plata comisiunilor particulare	118354.75
Extraordinare și neprevăzute	25.258.—
Cheltueli din donații cu destinație specială	73.528.60
Produsul taxei de clădire virat la comit. de constr.	<u>483,490.—</u>
Total	113.1341,16

Rămași în casă

Depăgubiri de război	30.000.—
Fond de rezervă	112.716.54
Din donații cu destinație spec.	<u>13.347.20</u>
Total general	1.287.404.90

Bugetul claselor paralele

Cònt de gestiune

pe timpul dela 1 Septembrie 1923—31 August 1924

Venituri

Cap. I. *Venituri ordinare*

1. Taxele plătite de elevi . . . 691.473—

Cap. II. *Venituri extraordinare*

1. Extraordinare și neprevăzute . 49.150—

Totat . 740.623—

Cheltueli

Cap. I. *Cheltueli ordinare.*

1. Plata Corpului didactic . . . 676.800—

2. Personal : Director, Subdirector
Contabil și Incasator . . . 56.700—

Cap. II. *Cheltueli extraordinare*

1. Fond p. deschidere de credite . 1143,50

Total . . . 734643,50

Excedent de vărsat la bugetul general . 5979,50

Situația elevilor publici

La sfârșitul anului școlar 1923—1924

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
Clasa I-a A.			
1	Abramovici Eduard	promovat	
2	<i>Alimăneșteanu C. Dinu</i>	„	premiant III
3	<i>Atanasiu C. Tănase</i>	„	„
4	Buiuc M. Mihai	repetent	
5	<i>Busceanuⁿⁱ Nicolae</i>	promovat	mențiune
6	Butică ⁿⁱ A. Victor	„	
7	Calciu M. Ion	„	
8	Cațingri P. Manole	„	
9	Căpităneanu C. Ion	„	
10	<i>Coriolan Gh. Florea</i>	„	mențiune
11	<i>Cornățeanu I. Gh.</i>	„	premiant I
12	Costache D. Petre	„	
13	Cristescu I. Napoleon	repetent	
14	Curte C. Tănase	„	
15	Damian I. Petre	promovat	
16	Dinu D. Andrei	repetent	
17	<i>Dobrescu M. Gheorghe</i>	promovat	premiant II
18	<i>Dumitriu C. Atanase</i>	„	premiant II
19	Elefterie C. Vasile	repetent	
20	Ene R. Ion	promovat	
21	Fischer B. Petre	„	
22	Greavu I. Dumitru	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
23	<i>Gheorghiu N. Eugen</i>	promovat	mențiune
24	Gherlant I. Gheorghe	„	
25	Guran M. Gheorghe	„	
26	Herșcu I. David	„	
27	Iacob I. Nicolae	„	
28	Iancu M. Petre	repetent	
29	Ionescu N. Nicolae	promovat prin proces verbal	
30	Navon N. Alfred	promovat	
31	<i>Nicolau Gr. Matei</i>	„	mențiune
32	Oprîșan S. Tănase	„	
33	Petrescu D. Gheorghe	„	
34	Popescu D. Octavian	„	
35	Poștă N. Dumitru	„	
36	Prodan I. Ștefan	„	
37	Râșnoveanu Ion	„	
38	Schwartz I. Naftuli	„	
39	Șerbănescu Gh. Iuliu	„	
40	Tănase I. Gheorghe	repetent	
41	<i>Țimiraș N. Nicolae</i>	promovat	premiant I
42	Vlădila Stan	„	
	Corijenți	Situția după examenul de corijență	
43	Balduvin D. Gheorghe	promovat	
44	Bărbulescu I. Alexandru	„	
45	Clementici F. Nicolae	„	
46	Eremia St. Gheorghe	absent	
47	Glăvan Gh. Vasile	promovat	
48	Leahu Gr. Petre	„	
49	Martinescu C. Constantin	„	
50	Moscu L. Manole	„	
51	Papacoste A. Dumitru	„	
52	Pălău I. Aurel	„	
53	Tașcă Gh. Constantin	repetent	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
54	Vâja V. Ioan	promovat	
55	Visarion I. Vasile	„	
56	Voinescu A. Pavel	„	
57	Micu Ion	„	
	<i>Retrași</i>		
58	Atanasiu D. Tănase		
59	Oprea I. Vasile		
	Clasa I-a B		
1	Albu N. Nicolae	promovat	
2	<i>Birimberg P. Israel</i>	„	premiant II
3	Blot Trofin	„	
4	Bocioagă D. Constantin	repetent	
5	<i>Ceacăreanu M. Ion</i>	promovat	mențiune
6	Damian F. Cristu	„	
7	<i>Dragomirescu Gr. Aurel</i>	„	mențiune
8	Dumbravă D. Nicolae	repetent	
9	Dumitrescu Oprea	promovat	
10	Fialcovschi A. Iosif	„	
11	Frangopol C. Nicolae	„	
12	<i>Hagi Macsut Sadi</i>	„	premiant I
13	Gheorghiu Alexandru	„	
14	<i>Jalina N. Gheorghe</i>	„	mențiune
15	Iordănescu D. Dumitru	repetent	
16	Manea I. Petre	promovat	
17	Mănoiu I. Ion	„	
18	Mărcoiu P. Gheorghe	repetent	
19	Micșunescu D. Constantin	promovat	
20	Napu Gr. Gheorghe	„	
21	Naumescu C. Gheorghe	repetent	
22	Panțu Mihai	promovat	
23	Popescu T. Virgiliu	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
24	Predescu M. Cicerone	promovat	
25	Radu O. Vasile	„	
26	Roșu Gh. Constantin	repetent	
27	<i>Simioncă D. Stefan</i>	promovat	mențiune
28	Stoica Stan	„	
29	<i>Tonca I. Vasile</i>	„	mențiune
30	Topală Gh. Petre	„	
	Corijenți	Rezultatul în urma examenului de corijență	
31	Cândea St. Constantin	promovat	
32	Chiriac Gh. Gheorghe	„	
33	Croitoru Gh. Gheorghe	repetent	
34	Deli Iorga Alfred	promovat	
35	Drăghescu A. Mircea	„	
36	Duma E. Constantin	„	
37	Frânghie A. Traian Matei	„	
38	Gheorghide C. Anastase	„	
39	Coldenberg I. Iancu	„	
40	Holovaschi Dumitru	repetent	
41	Lepădatu I. Emanoel	„	
42	Mamudi D. Vasilie	promovat	
43	Niță C. Gheorghe	repetent	
44	Panaitescu Victor Mircea	promovat	
45	Pandele D. Dumitru	absent	
46	Pascalidi C. Gheorghe	repetent	
47	Peștiți C. Pavel	absent	
48	Răduță I. Ion	promovat	
49	Teodorescu I. Eugeniu	„	
50	Vasile Gh. Ion	„	
51	Zăinescu V. Mihai	„	
52	Mărculescu Constantin	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
Retrași			
53	Andreescu V. Nicolae	Eliminat pentru absențe nemotivat.	
54	Teodorov T. Mihai	"	
55	Buzică Marin	retras	
56	Chirilă Gh. Gheorghe	"	
57	Corbeanu N. Cristache	"	
58	Costea P. Constantin	"	
59	Marinescu O. Nicolae	"	
60	Petrescu D. Constantin	"	
61	Tatu I. Traian	"	
Clasa I-a C			
1	† Actis C. Paul	promovat	
2	<i>Bogatu N. Constantin</i>	"	mențiune
3	Câmpeanu Traian	"	
4	Chirișescu D. Nicolae	"	
5	<i>Curte C. Ion</i>	"	mențiune
6	Dumitrescu I. Constantin	"	
7	Economu C. D. Vladimir	"	
8	Frânghie Alex. C-tin	"	
9	Gheorghiu A. Mihai	"	
10	<i>Lemiadis N. Ion</i>	"	premiant I
11	<i>Lupu T. Aurelian</i>	"	premiant II
12	Marin T. Gheorghe	"	
13	Marinescu St. Gheorghe	"	
14	Mezinca Grigore	"	
15	Moise D. Manole	"	
16	Pănescu St. Pompiliu	"	
17	<i>Pisanti M. David</i>	"	mențiune
18	Rusu T. Elefterie	"	
19	Sasu G. Constantin	"	
20	Șerban Gh. Nicolae	"	
21	Ștanciu D. Ștefan	"	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	O bservații
22	Ștefănescu N. D-tru	promovat	
23	Teodorescu Gheorghe	"	
24	Tobă M. Marin	"	
25	Tolica Dumitru	"	
26	Tomescu V. Mihai	"	
27	Țiței A. Gheorghe	"	
28	Vasiliu A. Alexandru	"	
29	Vasiliu A. Gheorghe	"	
30	Viorel C. Romulus	"	
31	<i>Spiliadis Haralambie</i>	"	
	Corijenți	Situția în urma examenului de corijență	
32	Alcolumbre Sami	absent	
33	Alexăndrescu R. Ion	promovat	
34	Alexandru C. Vasile	"	
35	Babi Vasile	"	
36	Băldănescu Alexandru	"	
37	Cincă Pr. Simion	absent	
38	Clementici F. Ștefan	promovat	
39	Cuși N. Mircea	"	
40	Duce I. Elefterie	"	
41	Economu M. Dumitru	absent	
42	Enache P. Traian	promovat	
43	Georgescu I. Mașin	"	
44	Grecescu I. Ion	repetent	
45	Marcarian A. Garbis	promovat	
46	Mototolea A. C-tin	repetent	
47	Neagu S. Constantin	promovat	
48	Oțelea A. Cristache	"	
49	Papastate D. Pavel	"	
50	Popescu V. Valeriu	"	
51	Rădulescu I. Valeriu	absent	
52	Șerbănescu D. Constantin	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
53	Stanef I. Andrei	repetent	
54	Taler I. Iosif	promovat	
55	Vlad Mircea	repetent	
56	Zomer Solomon	"	
Retrași			
57	Constantinescu M. Virgil		
58	Covaci I. Ion		
59	Ionescu N. Nicolae		
60	Lungu Ilie		
Clasa II-a A			
1	<i>Aldea Gheorghe</i>	promovat	
2	Alexandrescu A. D-tru	"	
3	<i>Avachian C. Aram</i>	"	premiant I
4	Brăilă O. Petre	"	
5	Brătucu Gh. Ion	"	
6	<i>Brătulescu N. Teodor</i>	"	premiant I
7	Constantinescu I. Corneliu	"	
8	<i>Constantinescu N. Daniel</i>	"	premiant I I
9	Cupcic D. Alfred	"	
10	<i>Dima T. Constantin</i>	"	mențiune
11	Dragomir D. Ion	"	
12	Duagi Ahmet	"	
13	<i>Gama Șt. Ștefan</i>	"	
14	<i>Ganef T. Gheorghe</i>	"	premiant II
15	Gânță Gh. Nicolae	"	
16	<i>Gheorghiu N. Tașcu</i>	"	mențiune
17	Hamparțun R. Grigore	"	
18	Hamparțun R. Hamparțun	"	
19	Hristu C. Nicolae	"	
20	Ionescu Șt. Gheorghe	"	
21	Itigan Gh. Constantin	"	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
22	Krause O. Vladimir	promovat	
23	<i>Lescovar Andrei</i>	"	mențiune
24	Lungu D. Ion	"	
25	Manole I. Octavian	"	
26	<i>Melinte Pericle</i>	"	mențiune
27	<i>Mișa N. Ion</i>	"	"
28	<i>Muche C. Mircea Alex.</i>	"	premiant III
29	<i>Nae N. Alexandru</i>	"	mențiune
30	Nicolau N. Gh. Mircea	"	
31	<i>Niculescu P. Plutarch</i>	"	mențiune
32	<i>Perfache I. Ion</i>	"	"
33	Popescu I. Vasile	"	Premiant II
34	Poștă N. Pavel	"	
35	Rapaport Z. Sandu	Transferat la liceul din Pitești	
36	<i>Rudic I. Ion</i>	promovat	mențiune
37	Sarivan D. Dobre	"	
38	Stăncescu D. Ștefan	"	
39	<i>Stănescu I. Haralambie</i>	"	mențiune
40	Șerban Eugen	"	
41	Șoșoiu Gh. Dumitru	"	
42	<i>Ștefănescu M. Ion</i>	"	mențiune
43	<i>Theiler A. René</i>	"	premiant III
44	Tuvy S. Gabriel	"	
45	Țențulescu S. D-tru	"	
46	<i>Țintă M. Ștefan</i>	"	premiant III
47	Vâlcu I. Ion	"	
48	Văsioiu C. Ion	"	
49	<i>Zaharia O. Nicolae</i>	"	mențiune
50	<i>Zamfirescu M. Nicolae</i>	"	"
Clasa II-a B			
1	Alterescu A. Emanoil	promovat	
2	Cioroiu S. Răducan	"	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situafia	Observații
3	Ciută F. Vasile	repetent	premiant I
4	Conduleț I. Anghel	promovat	
5	<i>Constantinescu Andrei</i>	„	
6	Cucu P. Petre	repetent	
7	Debeșerian O. Artin	promovat	
8	Farnachi I. Cristea	„	
9	Gheorghiu Gh. Mihai	„	
10	Guran M. Alexandru	„	
11	† Kiriacopol Stamate	„	
12	Manicatide T. Teodor	„	
13	Mihăilescu I. Petre	„	premiant III
14	Nicolae Alexandru	„	
15	Pița C. Petre	„	
16	<i>Popica I. Vento</i>	„	
17	Prodan I. Nicolae	„	
18	Rigani Gh. Anastase	„	
19	Sandu I. Aurel	„	
20	Sarry S. Nicolae	„	
21	Sădeanu C. Paul	„	
22	<i>Stănescu Gh Ion</i>	„	
23	Stănescu N. Nicolae	„	premiant II
24	Teodorescu N. Nicolae	„	
25	Titorian I Ovidiu	„	
26	Tomasian M. Sarchis	„	
27	<i>Tomescu N. Ion</i>	„	
28	Vlădoianu S. Ștefan	„	
Corigenți		Situafia după examenul de corigență	
29	Bălăceanu I. Tudor	promovat	
30	Betta N. Teodor	„	
31	Calciu M. Mihai	repetent	
32	Caracaș E. Andreăș	promovat	
33	Catană P. Constantin	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
8	Dănăilă S. Nicolae	repetent	
9	Dracopol N. Nicolae	promovat	
10	Dumitrescu M. Ion	repetent	
11	Eftimie M. Dumitru	"	
12	Economu S. Teodor	promovat	
13	Fotiu C. Dumitru	"	
14	Funogea Gh. D-tru	"	
15	Georgescu Gh. Vasile	repetent	
16	Giovani A. Anastase	promovat	
17	Giulea Gh. Ion	"	
18	Giurcea Gh. Ion	"	
19	Ion V. Constantin	repetent	
20	Ionescu A. Nicolae	promovat	
21	<i>Jordan Alexandru</i>	"	premiant I
22	Manolescu Virgil	"	
23	Mingheru C. Vasile	"	
24	Mocanu Ion	"	
25	Oprescu Gr. Alexandru	"	
26	Pătărașu N. Constantin	"	
27	Robe M. Dumitru	"	
28	Sixt Gr. Alexandru	"	
29	Stan D. Nicolae	repetent	
30	Șișu S. Constantin	"	
31	Tănăsescu Gh. Mihai	"	
32	Tătoiu Gh. Gheorghe	promovat	
33	Trandabur Nicolae	"	
34	Tolica Gheorghe	promovat prin proces verbal	
35	Țeposu A. Aurel	promovat	
36	Vineș A. Dumitru	"	
	Corijenți	Situația după examenul de corijență	
37	Ayanian M. Eduard	promovat	
38	Bercovici M. Isac	"	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
39	Cardaș P. Gheorghe	promovat	
40	Cârstocea Gh. Gheorghe	repetent	
41	Cojocaru N. Ion	promovat	
42	Fialcovschi A. Alexandru	repetent	
43	Filoti I. Constantin	promovat	
44	Georgescu G. George	„	
45	Goldemberg Iancu	repetent	
46	Ionescu N. Virgil	promovat	
47	Ludoșanu S. Basile	„	
48	Mihăilescu V. Ion	„	
49	Naparu St. Ștefan	„	
50	Niculescu C. Nicolae	„	
51	Olivo I. Gheorghe	„	
52	Pascu I. Nicolae	repetent	
53	Popescu D. Nicolae	promovat	
54	Popovici C. Emil	„	
55	Roșculeț Al. Victor	„	
56	Stere Aurel	„	
57	Vârvoreanu M. C-tin	repetent	
58	Weissman Avram	„	
Retrași			
59	Enăchescu A, Paul		
60	Kremer L. Louis		
61	Vasile I. Ion		
Clasa III-a A			
1	Armă N. Gheorghe	promovat	
2	Arvanitis C. Alexandru	„	
3	Balicescu St. Nicolae	„	
4	<i>Belcin Gh. Corneliu</i>	„	mențiune
5	<i>Carnutzo I. Constantin</i>	„	„
6	Chiforeanu T. Eugen	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
7	Constantinescu L. Anastase	promovat	
8	Dumitrescu S. Constantin	„	
9	Fulga I. Ion	„	
10	Ghia I. Ovidiu	„	
11	Ghiță N. Gheorghe	„	
12	Hanard C. Vintilă	„	
13	Helgiu V. Iulian	„	
14	Iordan N. Hristu	„	
15	Iorgulescu St. C-tin	„	
16	Israel I. Moise	„	
17	<i>Jipa N. Valerian</i>	„	mențiune
18	Lazăr D. Vasile	„	
19	<i>Marcu N. Anton</i>	„	mențiune
20	<i>Meilman H. Pincu Bercu</i>	„	premiant III
21	<i>Pârjache Gh. Vasile</i>	„	premiant III
22	Petrescu A. Constantin	promovat prin proces verbal	
23	<i>Petriman I. Ion</i>	promovat	mențiune
24	<i>Popovici C. Radu</i>	„	„
25	Preda M. Vasile	„	
26	Raicopol D. Petre	„	
27	Reinhaimer Carol	„	
28	<i>Rigani A. Alexandru</i>	„	premiant II
29	Rigani Gh. Nicolae	„	
30	Rossier H. Artur	„	
31	Roșu I. Petru	„	
32	<i>Simionică D. Ion</i>	„	premiant I
33	Șachi R. Iacob	„	
34	<i>Șeitan I. Ion</i>	„	mențiune
35	Șoșoiu B. Gheorghe	„	
36	<i>Vasiliu V. Petre</i>	„	mențiune
37	Zaharia O. Mircea	promovat prin proces verbal	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
Corijenți			
38	Catană P. Gheorghe	Situția după examenul de corijență promovat	
39	Cârstocea Gh. Nicolae	„	
40	Conțu C. Marin	„	
41	Dinescu N. Calin	„	
42	Găjdan I. Ion	„	
43	Ionescu N. Aurel	„	
44	Jianu Gh. Dumitru	„	
45	Neagu A. Alexandru	„	
46	Osman Gelal Geodet	„	
47	Rădulescu I. Teodor	„	
48	Schwartz W. Avram	„	
49	Stănescu Gh. Aurel	„	
Clasa III-a B			
1	<i>Bentoiu Gheorghe</i>	promovat	premiant III
2	Boșcu Mihai Boșcu	„	
3	Chiriac Aurel	repetent	
4	Cosmescu Gr. Ion	promovat	
5	Datcu T. Gheorghe	repetent	
6	Dida N. Mihail	promovat	
7	Drăghescu A. Gheorghe	„	
8	Dumitrescu D. C-tin	repetent	
9	Freitag Gheorghe	„	
10	Ionescu S. Nicolae	„	
11	Istodor D. Ioan	promovat	
12	Morărescu St. Octavian	„	
13	Novot I. Virgiliu	repetent	
14	<i>Pop A. Alexandru</i>	promovat	premiant II
15	<i>Raiman Robert</i>	„	premiant I
16	Salceanu N. Constantin	repetent	
17	<i>Semciuc Mihail</i>	promovat	premiant I
18	Sibiceanu P. Ion	repetent	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
19	Simionescu C-fin	repetent	
20	Stănciulea D. N-lae	„	
21	Tămăianu Gh. Toma	promovat	
22	Tănase I. Stan	repetent	
	Corijenți	Situația după ex. de corijență	
23	Arhir Gh. Nicolae	promovat	
24	Atanasiu V. Nicolae	„	
25	Cristea V. Alexandru	„	
26	Covaci S. Gheorghe	„	
27	Creangă M. Gheorghe	„	
28	Demetrian P. Emanuel	„	
29	Dima D. Nicolae	„	
30	Dumitru N. Vasile	„	
31	Dumitrescu N. Emanoil	„	
32	Dumitriu C. Iosif	„	
33	Georgescu I. Leon	„	
34	Navon N. Isac	„	
35	Oprea T. Gheorghe	„	
36	Pandele T. Nicolae	„	
37	Ravuna N. Marcel	„	
38	Roman I. Horia	repetent	
39	Șeitan C. Traian	promovat	
40	Ștefănescu N. Gheorghe	„	
41	Țăulea Gh. Radu	„	
42	Vasilescu T. Alexandru	„	
43	Vasilescu St. Vasile	„	
44	Oncescu M. Paul	„	
	Retrași		
45	Atanasiu C. Nicolae	eliminat p. absențe nemotivate	
46	Pamfilescu M. D-tru	„	
47	Bălă I. Ion	retras	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
48	Kiseleff A. Anghel		
49	Petru L. Dumitru		
Clasa III-a C			
1	Boeru Traian	promovat	
2	Cățu St. Stefan	repetent	
3	<i>Chealfă Constantin</i>	promovat	premiant I
4	Cohen N. Iontov	„	
5	Coman I. Ion	„	
6	Conțu C. Ștefan	repetent	
7	Crăciun V. Cristache	promovat	
8	<i>Criticos A. Anastase</i>	„	premiant I
9	Dobrescu M. Paraschiv	„	
10	Drăgan S. Stefan	repetent	
11	Dragomirescu Gr. Eugen	promovat	
12	<i>Frecea T. Constantin</i>	„	premiant II
13	Gheorghiu Ion	„	
14	<i>Hagipanait Panait</i>	„	premiant II
15	Ionescu C. Gheorghe	„	
16	Lipan S. Gheorghe	repetent	
17	Lumezianu C. Ion	„	
18	Marin St. Marin	promovat	
19	Mărăcineanu Remus	„	
20	Pascu D. Radu	„	
21	Popescu C. Gheorghe	promovat	
22	Sava P. Ion	repetent	
23	Șerbănescu Dumitru	promovat	
24	Tatarschi Jaques	„	
25	Vâlsan I. Haralambie	„	
26	Vonica Gh. Ion	„	
27	Vlahu S. Constantin	repetent	
28	Inocenti Gh. Luigi	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
Corijenți		Situția după ex. de corijență	
29	Aldea Gheorghe	promovat	
30	Cinciu Gheorghe	„	
31	Constantinescu I. Gheorghe	„	
32	Dobre Gr. Ion	„	
33	Drăgan Vladimir	„	
34	Ghermachian A. Onic	„	
35	Nenof P. Nicolae	„	
36	Paveliu N. Iulian	„	
37	Proca N. Procop	„	
38	Rusu D. Ion	„	
39	Rusu C. Nicolae	„	
40	Tomescu N. Nicolae	„	
41	Țuțuianu Gh. Constantin	„	
Retrași			
42	Teahlov N. Ion	eliminat p. absențe nemotivate	
43	Țigău C. Dumitru	„	
Clasa IV-a A			
1	Adam I. Radu	promovat	
2	Anton K. Eduard	„	
3	Avachian K. Garbis	„	
4	Băloiu I. Nicolae	repetent	
5	Bedighian H. Norair	promovat	
6	Bucurescu D. Nicolae	„	
7	Cancenian M. Carechin	„	
8	Cardaș St. Virgil	„	
9	Chiriacescu Nicolae	„	
10	Dobrescu A. Alexandru	„	
11	Dumitrescu S. Aurel	„	
12	Enăchescu A. Laurențiu	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
13	<i>Georgescu St Gheorghe</i>	promovat	premiant III
14	Goldstein M. Herman	„	
15	Grigoriu C. Ion	repetent	
16	Hintz A. Stefan	„	
17	Ionescu I. Eugen	promovat	
18	<i>Istodor D. Dumitru</i>	„	mențiune
19	Keșișian G. Toma	„	
20	Levy I. Alfred	repetent	
21	Loria I. Leon	promovat	
22	Miga I. Sorin Nicolae	„	
23	<i>Minasian D. Minos</i>	„	mențiune
24	Nicolaide N. Cristu	repetent	
25	<i>Ovanesian O. Artin</i>	promovat	mențiune
26	Paltineanu M. Gheorghe	„	
27	Pâslă I. Ion	„	
28	Petrescu I. Vasile	„	
29	Petru D. Alexandru	„	
30	Rădulescu I. Constantin	„	
31	<i>Roșculeț V. Alexe</i>	„	premiant II
32	Sandu I. Gheorghe	promovat prin proces verbal	
33	Teotocatos C. Temistocle	promovat	
34	<i>Topală Gh. Ștefan</i>	„	premiant II
35	<i>Vodă T. Ion</i>	„	premiant I
36	Weissemberg M. Iacob	„	
	Corijenți	Situația după examenul de corijență	
37	Beiner I. Marcel	promovat	
38	Beza D. Ion	„	
39	Cotta V. Cristache	„	
40	Cristea Gh. Gheorghe	„	
41	Cristea Gh. Ion	„	
42	Dumitrescu C. Anghel	„	
43	Enache P. Gheorghe	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
44	Filip C. Nicolae	promovat	
45	Hondroson I. Ion	"	
46	Ionescu N. Nicolae	"	
47	Levy I. David	"	
48	Monferato Ion	"	
49	Șerbănescu D. Mircea	"	
50	Vasiliu D. Eugen	"	
Retrași			
51	Dumitriu N. Vasile		
52	Petrescu A. Traian	Eliminat pentru absențe nemotivate.	
Clasa IV-a B			
1	Bădescu S. Gheorghe	promovat	
2	Biciola Gh. Stelian	repetent	
3	Brezeanu P. Stefan	promovat	
4	Cârâc E. Ion	"	
5	Constantinescu A. George	"	
6	Drăgulin C. Nicolae	"	
7	Dumitrescu Gh. Petru	"	
8	Georgescu Gh. Alexandru	repetent	
9	Georgescu A. Mihai	Repet. p. purtare rea și freq. nereg.	
10	Georgescu D. Nicolae	"	
11	Gheorghiu Gh. Zoanel	promovat	
12	Herța Constantin	"	
13	Iacobec A. Dumitru	repetent	
14	Iliescu M. Carol	Repet. p. frecvent, nereg. și purt. rea	
15	Iliescu I. Dumitru	promovat	
16	Ion P. Gheorghe	repetent	
17	Manu A. Jean	"	
18	Nicolau D. Constantin	promovat	
19	Papuc St. Ion	"	
20	Panaiteescu St. Marcel	Repet. p. purtare rea și freq. nereg.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Ob. ervații
21	Paraschivescu D. Nicolae	repetent	premiant I
22	Fetrescu T. Nicolae	Repet. p. frequent. neregulată	
23	Privache M. Mihail	promovat	
24	<i>Rădulescu N. Ovidiu</i>	„	
25	Roșculeț I. Florea	Promovat prin proces verbal	
26	Roșculeț I. Ion	promovat	
27	Simionescu Grigore	„	
28	Stelescu M. Mihail	Repet. p. purtare rea și freq. nereg.	
29	Steflea A. Ovidiu	promovat	
30	Teodorescu N. Virgil	„	
31	Țifrea N. Stanciu	repetent	
32	Zaharia O. Ion	promovat	
33	Tudor C. Niță	promovat	
	Corijenți	Situația în urma examenului de corijență	
34	Andrei M. Florin	promovat	
35	Brătucu Gh. Gheorghe	„	
36	Brodier C. Constantin	„	
37	Georgescu A. George	„	
38	Lupescu M. Petre	„	
39	Naparu St. Ilie	„	
40	Petrescu Gh. Petru	„	
41	Rădulescu Gh. Corneliu	„	
42	Roșculeț I. Mircea	„	
43	Sassu Gh. Vasile	„	
43	Sobieschi Stefan	„	
45	Țențulescu S. Ion	„	
46	Viorel C. Ion	„	
	Retrași	„	
47	Albu M. Gheorghe	„	
48	Mărăcine Gh. Ștefan	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
49	Nicolau N. Petru		
50	Păvăluță Gh. Ion		
Clasa V-a R. M.			
1	Alexandrovici Gheorghe	promovat R ¹⁾	
2	Alterescu Paul	„ M.	
3	Andreescu D-tru	„ R.	
4	Chiriac Virgil	repetent R.	
5	Constantinescu Marcel	promovat R.	
6	Constantinescu Mihai	promovat R.	
7	<i>Coțanis M. Ion</i>	„ M.	mențiune
8	Dobrescu Remus	„ R.	
9	Dumitrescu C. D-tru	„ R.	
10	Edelstein M David	„ M.	
11	Emirzian D. Vahé	„ R.	
12	Gabrovanu I. Ion	„ R.	
13	<i>Gavrilescu T Ștefan</i>	„ R.	premiant III
14	Georgescu Teodor	„ R.	
15	Gheorghiu Gh. Ion	„ R.	
16	Gologan Nicolae	repetent R.	
17	<i>Grünberg N. Bernhard</i>	promovat R.	premiant II
18	Iosif Constantin	„ R.	
19	Lăzărescu Gh. Ion	„ R.	
20	Lipovici M. Moritz	promovat prin proces verbal M.	
21	Livada Nicolae	promovat R.	
22	<i>Mișa N. Nicolae</i>	„ R.	premiant I
23	Nicolau S. Vasile	„ M.	
24	Oprea T. Ștefan	„ M.	
25	Paloș Constantin	repetent M.	
26	Panaiteșcu D. C-tin	promovat R.	
27	Pavelițu N. Ion	„ M.	

¹⁾. R = real; M = n cdem

R. P. R.

Regiunea Constanța

Biblioteca Centrală Județeană

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
28	Penu Vasile	promovat R.	
29	Popescu M. Corneliu	Promovat prin proces verbal R.	
30	Popescu Gh. D-tru	promovat M	premiant II
31	Popovici I. Petru	" R.	premiant III
32	Rădulescu Constantin	" M.	
33	Rădulescu I. Ion	" R.	
34	Simionică Grigore	" M.	
35	Stănescu M. Alexandru	" R.	
36	Șeitan Gh. Nicolae	" R.	Premiant III
37	Theiler Lucian	" M.	
38	Vizireanu C. Nicolae	" R.	
39	Wesselovschi Iosif	" M.	
	Corijenți	Situția în urma examenului de corijență	
40	Blănaru Gheorghe	promovat M.	
41	Brătucu Mircea	" M.	
42	Cioroiu Ion	" R.	
43	Chiappella F. Alexandru	" R.	
44	Clodeanu Dumitru	" M.	
45	Grosu A. Cristea	" M.	
46	Mihail St. Ion	" R.	
47	Rădulescu P. Ion	" R.	
48	Rădulescu Mihail	" R.	
49	Semcovici Alexandru	" M.	
50	Vasilescu S. Gheorghe	" M.	
	Retrași		
51	Lupu Gh. Gheorghe		
	Clasa VI R. și M.		
1	Alterescu Moise	promovat M	
2	Avram Corvin	repetent R.	
3	Bădulescu Octavian	promovat R.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
4	Beza Gheorghe	promovat M.	
5	Butucescu I. Nicolae	Repetent p. freq. neregulată M.	
6	<i>Cândescu Ștefan</i>	promovat R.	premiant III
7	Dussi C. Dumitru	„ R.	
8	<i>Gartenlaub B. Herman</i>	„ M.	Premiant II
9	Ionescu M. Gheorghe	„ R.	
10	Iorgulescu Brânduș	„ M.	
11	Israel Alfred	Promovat prin proces verbal R.	
12	Manolescu G. Ion	promovat R.	
13	Merdinian Garbis	Repetent p. purtare rea și freq. nereg. R.	
14	<i>Muche C. Ion</i>	promovat M.	premiant I
15	Negru N. Mircea	„ R.	
16	Negulescu N. Nicolae	„ R.	
17	Papuc Radu	Promovat prin proces verbal M.	
18	Roșculeț Voicu	„ R.	
19	Slujitoru A. Ion	promovat M.	
20	Șerbănescu Ovidiu	„ R.	
	Corijenți	Situția după examenul de corjență	
21	Alexandrovici Nicolae	repetent R.	
22	Băltaru I. Constantin	„ R.	
23	Beloiu Grigore	promovat R.	
24	Constantinescu Mihai	„ M.	
25	Dumitrescu Vasile	„ M.	
26	Dinu N. Gabriel	„ R.	
27	Hazarian M. Eduard	„ R.	
28	Iordan Alexandru	„ M.	
29	Lascaridis Iorgu	„ R.	
30	Mendrino Ion	„ R.	
31	Naumescu Victor	„ R.	
32	Petrescu C. Constantin	„ R.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
Clasa VII R. și M.			
1	Adam I. Mircea	promovt prin proces verbal R.	
2	Anghelescu N. Teodor	„ R.	
3	Bacalu Paul	promovot R.	
4	Benlian T. Măgârdici	„ R.	
5	Blumenfeld I. Beno	„ M.	
6	Botea V. Vasile	„ R.	
7	Buiuc M. Ștefan	„ M.	mențiune
8	Butnaru A. Ovidiu	„ R.	
9	Butucescu I. Horia	„ R.	
10	Drăgoescu Pantelimon	„ M.	
11	Fulga I. Eugen	„ M.	
12	Gavrilescu G. Vasile	„ M.	
13	Ghinsberg B. Haim Carol	„ M.	
14	Goldstein M. Haim	„ R.	
15	Livada F. Grigore	„ R.	
16	Marin N. Ștefan	„ R.	
17	Mira D. Constantin	„ R.	
18	<i>Panaitescu C. Gheorghe</i>	„ R.	premiant II
19	<i>Popescu N. Dorin</i>	„ R.	mențiune
20	<i>Popescu V. Dumitru</i>	„ M.	premiant I
21	<i>Robovici Gh. Gheorghe</i>	„ R.	premiant I
22	Roșculeț N. Victor	„ R.	
23	Schmidt E. Fritz Emil	„ R.	
24	Vasiliu D. Virgil	„ R.	
25	<i>Vlațiu L. Laurențiu</i>	„ R.	premiant III
26	Vulcan M. Ștefan	„ R.	
Corijenți		Situația după ex. de corijență	
27	Agopian M. Ferdinand	promovat	
28	Antonescu I. Alexandru	repetent	
29	Armă N. Ion.	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
30	Atanasiu V. Emil	promovat R.	
31	Butnaru A. Virgil	„ R.	
32	Caragheorghe I. Petre	„ R.	
33	Costea H. Dumitru	„ R.	
34	Dussi C. Gheorghe	„ R.	
35	Hacher L. Ștefan	„ R.	
36	Moroianu I. Atanase	„ R.	
37	Niculescu V. Ovidiu	„ M.	
38	Perișovici S. Leon	„ R.	
39	Popa I. Gheorghe	„ R.	
40	Popa P. Nicolae	„ R.	
41	Toma V. Nicolae	„ R.	
42	Mihăilescu M. Artur	repetent R.	A fost transferat de la liceul din Galați
Clasa VIII R. și M.			
1	<i>Antonescu D. D-tru</i>	promovat R.	mențiune
2	Burlacu Gh. Gheorghe	„ R.	
3	Caropol Gh. C-tin	„ R.	
4	Ceacăreanu M. Gheorghe	„ R.	
5	<i>Cohn I. Marcu</i>	„ R.	mențiune
6	Constantinidi V. Odisea	„ M.	
7	Enescu Gh. Victor	„ R.	
8	<i>Frangopol P. Gheorghe</i>	„ R.	premiant II.
9	<i>Hrisanidi St. Dumitru</i>	„ R.	premiant I.
10	<i>Iordănescu D. Radu</i>	„ R.	mențiune
11	Israelovici Wolf	„ R.	
12	Katz Osias	„ M.	
13	Lascaridis Z. Fochion	„ R.	
14	Manea D. Aurel	„ M.	
15	Mihăileanu N. D-tru	„ R.	
16	Pascu I. Gheorghe	„ R.	
17	Pelicuda C. Atanase	„ R.	
18	Purec I. Ioan	„ R.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
19	Rotaru P. Corneliu	promovat prin proces verbal R.	
20	Steflea A. Ioan	promovat R.	premiant III
21	Teodorescu Gr. Liviu	„ R.	premiant III
22	Iocitu R. Ioan	„ R.	premiant II
23	Trandafirescu G. Nicolae	„ M.	
24	Zumer I. Aizic	promovat prin proces verbal R.	
25	Dumitrescu Eugen	promovat R.	
	Corijenți	Situația după examenul de corijență	
26	Benderli O. Manole	promovat M.	
27	Bercovici I. Ion	„ R.	
28	Costescu Gh. Mircea	„ R.	
29	Cristea V. Cristea	„ R.	
30	Mărcoiu Gh. Traianu	„ M.	
31	Nedecu I. Nicolae	„ M.	
32	Popa N. Mihai	„ R.	
33	Rădulescu I. Ioan	„ R.	
34	Tigoi Z. Marlus	„ R.	
35	Weissemberg M. Moise	„ R.	
	Retrași		
36	Costea I. Mihai		

Mișcarea școlară pe anul școlar 1923-1924

Clasele	Inscriși	Retrași	Erant regulat până la sfârșit anului	Promovați	Confiți	Repetenți	Rezultatul exam. de conțiență		PROCENTUL promovaților și repetenților dintre elevii cari au urmat regulat
							Promovați	Repetenți	
I A	59	2	57	35	15	7	13	1	a) <i>Cursul inferior cl. buget.</i> Promovați 93,63% Repetenți 6,37% b) <i>Cursul inferior clasele extrabugetare</i> Promovați 79,24% Repetenți 20,76% c) <i>Cursul superior</i> Promovați 93,71% Repetenți 6,29% d) <i>Întreaga școală</i> Promovați 86,66% Repetenți 13,34%
I B	61	9	52	24	22	6	15	2	
I C	60	4	56	31	25	—	16	4	
II A	50	1	49	49	—	—	—	—	
II B	55	3	52	26	24	2	21	1	
II C	61	3	58	24	22	12	16	6	
III A	49	—	49	37	12	—	12	—	
III B	49	5	44	11	22	11	21	1	
III C	43	2	41	20	13	8	13	—	
IV A	52	2	50	31	14	5	14	—	
IV B	50	4	46	20	13	13	13	—	
V	51	1	50	36	11	3	11	—	
VI	32	—	32	17	12	3	10	2	
VII	42	—	42	26	16	—	14	2	
VIII	36	1	35	25	10	—	10	—	
Total	750	37	713	412	231	70	199	24	

1) În numărul retrașilor s'au înglobat și cei eliminați.

**Situația elevilor particulari în anul
școlar 1923 – 1924**

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
Sesiunea Ianuarie—Mai Clasa I-a			
1	Dudu N. Ion	promovat	
2	Farchi B. Elie	„	
3	Patropol M. Sofia	„	
4	Rainof Jelesco	„	
5	Sterea A. Caliopei	„	
6	Șocariciu P. Tudor	„	
Corijenți			
7	Calciu C. Teodor	repetent	
8	Panghe M. Ion	promovat	
9	Zamfir S. Vasile	„	
Clasa II-a			
1	Nistor Ion	repetent	
2	Fetre V. Ilie	„	
3	Proca P. Mihai	„	
4	Stefanatos Nestor	„	
5	Știucă E. Corina	promovat	
6	Tudoroniu Petre	repetent	
Corijenți			
7	Decu Victoria	promovat	
8	Schüpach Emilia	„	
Clasa III-a			
1	Stanciulescu Gheorghe	„	
2	Steurer I. Maria	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
	Corijenți		
3	Arachelian Haig	promovat	
	Clasa IV-a		
1	Borzea A. Traian	promovat	
2	Mocanu Gheorghe	„	
	Clasa V-a		
1	Popescu N. Nicolae	repetent M.	
	Clasa VI-a		
1	Balaban Vasile	promovat M.	
2	Baronian Garabet	„ M.	
	Clasa VII-a		
1	Moanța Andrei	repetent M.	
	Corijenți		
2	Bujor P. Maria	promovată Cl. M. 1)	
	Sesiunea Ianuarie Iunie		
	Clasa I-a		
1	Brebenel V. Alexandra	promovată	
2	Busuioc D. Petre	promovat	
3	Buzea V. Ion	„	
4	Cereaciukina Tatiana	promovată	
5	Chibeleanu Valeria	„	
6	Cota I. Gheorghe	promovat	
7	Constantinescu Silvia	promovată	
8	Cristea Gh. Ion	repetent	
9	Dumitriu Teodor	promovat	

1) Clasico-modern.

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
10	Haim Eduard	promovat	
11	Mihail N. Ion	„	
12	Notara Elisabeta	promovată	
13	Rogu Nicolae	promovat	
14	Stroe Elena	promovată	
15	Savopol Olga	„	
16	Scordilă Nicolae	repetent	
17	Ștefaniu D. Petre	promovat	
18	Tăbușcă Vasile	„	
19	Tarachiu Dumitru	„	
20	Tiber Valeria	promovată	
21	Vasilu I. Vasile	promovat	
22	Wittstock Malvina	promovată	
23	Dumitrescu Gh. D-tru	A dat numai ex. primordial	
24	Erganian Ardemis	„	
25	Mihalache Anghelușa	„	
Corijenți			
26	Albu Anton	repetent	
27	Andreescu D. Gheorghe	absent	
28	Asadurian Asadur	repetent	
29	Atanasiu P. Gheorghe	promovat	
30	Cazacu I. Victor	absent	
31	Chiriacopol Stavru	repetent	
32	Cioroiu Maria	promovată	
33	Codreanu I. Alexandru	absent	
34	Constantinescu Maria	repetentă	
35	Dordea Aurelia	absentă	
36	Gheorghiu I. Gheorghe	promovat	
37	Iorgu Eufrosina	repetentă	
38	Mandreș Nicolae	repetent	
39	Minea Georgeta	repetentă	
40	Mareș Maria	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
41	Mazilu Nicolae	absent	
42	Morogan R. Gheorghe	promovat	
43	Postoian Anaida	absentă	
44	Rădulescu M. Maria	„	
45	Rădulescu Silvia	„	
46	Rogu Gheorghe	repetent	
47	Sary Teodor	promovat	
48	Statatos Oton	„	
49	Stoia Robert	„	
50	Șeuleanu Constantin	repetent	
51	Tomasiu Elisa	promovată	
52	Tomasiu Hamestui	„	
53	Moscu B. Vasile	absent	
Clasa II-a			
1	Brebenel Maria	promovată	
2	Buca Aurelia	„	
3	Constantinescu Maria	„	
4	Cota Teodosie	repetent	
5	Grigorescu Constantin	promovat	
6	Kesikbasian Kirkor	repetent	
7	Mavrodin Maria	promovată	
8	Mincef I. Maria	„	
9	Popescu I. Corneliu	promovat	
10	Stănciulescu Ștefan	repetent	
11	Steurer Aneta Teodora	repetentă	
12	Steurer Iosif	promovat	
13	Trandabur Areti	repetentă	
14	Buzoianu Florica	A dat numai ex. primordial	
15	Ceașu Nicolae	„	
16	Dănceanu Gh. Ion	„	
17	Ionescu A. N-lae	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
18	Jalea Nicolae	A dat numai ex. primordial	
19	Hagi Gh. Maria	"	
Corijenți			
20	Balan Gh. Grigore	promovat	
21	Ciuhureanu Nicolae	"	
22	David Victoria	promovată	
23	Filoti Florica	"	
24	Georgescu Dragu	promovat	
25	Popa C. Gheorghe	"	
26	Popa C. Maria	promovată	
27	Pop Viorica	"	
28	Rădulescu D. Alexandra	"	
29	Silvestru I. Constantin	promovat	
30	Schor Wilhelm	"	
31	Trandabur Eugenia	promovată	
32	Zafiu I. Marin	promovat	
Clasa III-a			
1	Anghel S. Dumitru	promovat	
2	Atanasiu Elena	promovată	
3	Crăciun Iosefina	repetentă	
4	Mezincescu Alexandrina	promovată	
5	Sion Aneta	repetentă	
6	Stoica Ion	promovat	
7	Vasilescu Sofia	promovată	
8	Dobrescu C. Gheorghe	A dat numai ex. primordial	
9	Dumitriu Constanța	"	
10	Bică Oprea	"	
11	Hagi Gh. Elena	"	
Corijenți			
12	Atanase Cristache	repetent	
13	Cazacu Petre	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
14	Clodeanu Lucreția	promovată	
15	Cristea Elvira	„	
16	David Nahman	promovat	
17	Grigorian Isabela	promovată	
18	Iacob Virginia	„	
19	Petrescu Adela	„	
20	Popescu Polixenia	„	
Clasa IV-a			
1	Anton P. Radu	repetent	
2	Apostolescu Nicolae	„	
3	Buchholtzer Al. Corneliu	promovat	
4	Camara Mihail	„	
5	Dobrinescu Gheorghe	repetent	
6	Encica Petre	„	
7	Manolescu Georgeta	repetentă	
8	Nichiteanu Aurelia	promovată	
9	Poliopol Sotir	promovat	
10	Simionescu Ștefan	repetent	
11	Vidrașcu Gheorghe	promovat	
12	Freitag Emil	A dat numai ex-primordial	
Examen de diferență			
13	Dociu R. Paula	repetentă	
14	Leibovici Lucia	promovată	
15	Trano Elena	„	
Corijenți			
16	Alectoride Pandora	„	
17	Baby Coconia	„	
18	Cindrea Eleonora	repetentă	
19	Lemnaru Gheorghe	promovat	
20	Leon P. Alexandru	„	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
Clasa V-a R. și M.			
1	Boeru Ion	promovat R.	
2	Bordea Nicolae	„ M.	
3	Moise Gh. Maria	repet. cl. M.	
4	Muche Constantin	promovat R.	
5	Papadopol Elena	repet. cl. M.	
6	Vasilescu T. Nicolae	repetent R.	
7	Georgescu Gheorghe	A dat numai ex. primordial	
Corijenți			
8	Gherasim Nicolae	promovat R.	
9	Popa Virginia	prom. cl. M.	
10	Tabacu S. Ion	promovat R.	
Clasa VI-a R. și M.			
1	Iorgulescu Ștefan	promovat R.	
2	Protopopescu Nicolae	Retras din examen R.	
Corijenți			
3	Arghir Viorica	repet. cl. M.	
4	Cazan Ștela	prom. cl. M.	
5	Florescu Eftimie	absent	
Clasa VII-a R. și M.			
Corijenți			
1	Miga Stela	promovat R.	
Clasa VIII-a R. și M.			
1	Caragea D. Petre	promovat M.	
2	Chiulafcioglu Anastasia	„ M.	
3	Goldstein Ida	„ cl. M.	
4	Elinescu Elena	„ cl. M.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
5	Popa Lucreția	promovată M.	
6	Poroineanu Gheorghe	repetent M.	
7	Vârgolici Cornelia	prom. cl. M.	
Examen de diferență			
8	Stoica Titus Nicolae	promovat M.	
Corijenți			
9	Alexandescu Maria	repetentă M.	
10	Moisescu Virgil	repetent R.	
Sesiunea Iunie—Septembrie			
Clasa I-a			
1	Carnutzo 'orgu	promovat	
2	Ciutacu Constantin	A dat numai ex. primordial	
3	Chivu S. Gheorghe	promovat	
4	Chivu S. Ana	promovată	
5	Coșoreanu Marin	repetent	
6	Cristali E. Matei	promovat	
7	Dancu D. Tudor	repetent	
8	Dancu D. Ion	promovat	
9	Diaconescu Iosefina	repetentă	
10	Filip N. Petrea	promovat	
11	Ichim Mitana	repetentă	
12	Manea Paraschiva	A dat numai ex. primordial	
13	Mocanu Ștefan	repetent	
14	Narly Gh. Ioana	promovată	
15	Slapciu Elisabeta	"	
16	Ștefănescu Emil	A dat numai ex. primordial	
17	Teodorescu Gh. Mihail	"	
Examen de diferență			
18	Bogdan Gheorghe	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
Clasa II-a			
1	Actis Paul	repetent	
2	Dobrescu Gheorghe	promovat	
3	Dudu N. Ion	repetent	
3	Farhi B. Elie	promovat	
5	Gheorghiu Gh. Petre	„	
6	Georgescu Iulian	„	
7	Kirieri Elisabeta	promovată	
8	Lemiady Ion	promovat	
9	Marin Gheorghe	repetent	
10	Mezinca Grigore	„	
11	Mocanu Stroe	„	
12	Moise D. Manole	„	
13	Nastu Teodora	promovată	
14	Patropol Sofia	„	
15	Petrescu D. Gheorghe	promovat	
16	Rainof A. Jelesco	„	
17	Quintescu Mircea	„	
18	Stoica D. Stan	repetent	
19	Stere A. Caliopei	promovată	
20	Șocariciu Tudor	repetent	
21	Țiței A. Gheorghe	„	
22	Trâmbițașu Ștefan	promovat	
23	Bloț D. Trofin	repetent	
24	Vlădilă Stan	promovat	
Clasa III-a			
1	Aldea Gheorghe	repetent	
2	Baruch Iosef	„	
3	Căluță Ion	A dat numai ex. primordial	
4	Crudu Gheorghe	repetent	
5	Ferat Memet	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
6	Gamă Stefan	A dat numai ex. primordial	
7	Grofu I. Petre	repetent	
8	Hafencher Maria	repetentă	
9	Krause Vladimir	promovat	
10	Mingheru Vasile	repetent	
11	Monselezan Sergiu	„	
12	Olteanu Petre	A dat numai ex. primordial	
13	Petre Dumitru	repetent	
14	Popescu Virgil	„	
15	Știucă Corina	A dat numai ex. primordial	
16	Hagi Gh. Elena	„	
Clasa IV-a			
1	Anghelopol Victoria	repetentă	
2	Arvanitis Alexandru	promovat	
3	Boeru Traian	„	
4	Carnutzo Constantin	„	
5	Chealfă Constantin	A dat numai ex. primordial	
6	Cohen Iontow	repetent	
7	Criticos Anastase	„	
8	Doicescu Ion	„	
9	Drăgan Vladimir	A dat numai ex. primordial	
10	Gheorghiu Teodora	repetentă	
11	Hafencher Mihai	repetent	
12	Iordan Christu	promovat	
13	Leonte N. Elena	promovată	
14	Monselezan Paul	promovat	
15	Munteanu Elisabeta	promovată	
16	Popescu Horațiu	repetent	
17	Popescu C. Maria	promovată	
18	Preda Vasile	A dat numai ex. primordial	
19	Stanciu Alexandrina	promovată	
20	Țârlea Anastase	promovat	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situția	Observații
21	Vartolomei Ioan	A dat numai ex. primordial	
22	Steurer Maria	promovată	
23	Stănciulescu Gheorghe	promovat	
Clasa V-a R. și M.			
1	Alexandrescu Bogdan	A dat numai ex. primordial R.	
2	Anghelescu Marin	" R.	
3	Borza A. Traian	promovat M.	
4	Butucescu Stela	" cl. M.	
5	Enache Gheorghe	A dat numai ex. primordial M.	
6	Georgescu Gh. C-tin	repetent R.	
7	Georgescu Procopie	A dat numai ex. primordial R.	
8	Lupescu Ion	promovat R.	
9	Mocanu Gheorghe	" M.	
10	Panaitescu Elena	repet. cl. M.	
11	Petrescu Dumitru	A dat numai ex. primordial	
12	Pomerantz David	repetent R.	
13	Popea Teodor	promovat R.	
14	Rupenian Eduard	repetent R.	
15	Istodor Constantin	" M.	
16	Teodorescu N-lae	" R.	
17	Topală Ștefan	promovat M.	
18	Trano Elena	repet. cl. M.	
19	Vodă Ion	promovat R.	
20	Zărnescu C-tin	A dat numai ex. primordial	
21	Zeidler A. Victor	promovat M	
Clasa VI-a R. și M.			
1	Monselezan Emanoil	repetent R.	
2	Munteanu Paraschiva	absentă	
3	Rădoi Gheorghe	A dat numai ex. primordial M.	
4	Zărnescu Ion	" M.	

No. crt.	Numele și Prenumele elevilor	Situația	Observații
Clasa VII-a R. și M.			
1	Constantinescu Ion	A dat numai ex. primordial R.	
2	Balaban Vasile	promovat M.	
3	Cândescu Ștefan	„ R.	
4	Ionescu Enuța	„ M.	
5	Roșculeț Voicu	A dat numai ex. primordial	
6	Baltagioglu Anastase	repetent R.	
7	Țăranu Nicolae	A dat numai ex. primordial R.	
8	Levantinopol Foti	„ R.	
9	Stoenescu Emil	promovat R.	
Clasa VIII-a R. și M.			
1	Anghelescu Teodor	A dat numai ex. primordial R.	
2	Constantinescu Alex.	„ R.	
3	Ghinsberg Haim Carol	promovat M.	
4	Hristu Gheorghe	A dat numai ex. primordial	
5	Mihăileanu Elena	prom. cl. M.	
6	Popa P. N-lae	A dat numai ex. primordial R.	
7	Teodorescu C-tin	repetent R.	
8	Vasilescu C-tin	promovat M.	
9	Țata Vasile	„ R.	
10	Vlățiu Laurențiu	„ R.	
Examen sumar de cl. V—VI-a			
1	Ialina Ion	promovat M.	

Mișcarea școlară a elevilor particulari în anul școlar 1923—1924

Inscriși	305
Au dat numai examen primordial	48
Au lipsit la examen de corijență	10
Promovați	165
Repetenți	82

Procentul promovaților și repetenților

Promovați	67,62 %
Repetenți	32,38 %

Lista absolvenților liceului în anul 1924

No. Cr.	Numele și Prenumele absolvenților	Secția	Locul și data nașterii			Zisă	Anul
			Comuna	Județul	Luna		
Sesiunea Iulie 1924							
1	Antonescu Dumitru	reală	Sgârieți	R. Sărat	August	3	1902
2	Beloiu Ioan	"	Calărași	Ialomița	Mai	6	1902
3	Bercovici Calman	"	Brăila	Brăila	Decembrie	24	1902
4	Caropol Gheorghe	"	Constanța	Constanța	Februarie	8	1906
5	Ceacăreanu Gheorghe	"	Fetești	Ialomița	Aprilie	2	1903
6	Cohn Marcu	"	Constanța	Constanța	Aprilie	24	1904
7	Dumitrescu Eugen	"	Constanța	Constanța	August	25	1903
8	Enescu Victor	"	Brăila	Brăila	Decembrie	15	1904
9	Frangopol Gheorghe	"	Constanța	Constanța	Martie	28	1905
10	Grünberg Marcel	"	Constanța	Constanța	Ianuarie	5	1904
11	Hrisanidi Dumitru	"	Constanța	Constanța	August	21	1904
12	Iordănescu Radu	"	Cegani	Ialomița	Octombrie	2	1903
13	Israelovici Wolf	"	Constanța	Constanța	Martie	14	1904
14	Katz Osias	modernă	R. Sărat	R. Sărat	Septembrie	23	1903
15	Lascaridi Fochion	reală	Constanța	Constanța	Ianuarie	5	1903
16	Manea Aurel	modernă	Saragcea	Constanța	Decembrie	12	1902
17	Manole Ioan	reală	Cernavoda	Constanța	Iulie	26	1904
18	Mihăileanu Dumitru	"	Constanța	Constanța	Septembrie	24	1904
19	Pascu Gheorghe	"	Gargalac	Constanța	Februarie	28	1903
20	Pelicuda Atanase	"	Constanța	Constanța	Ianuarie	17	1905
21	Purec Ion	"	Cernavoda	Constanța	Septembrie	1	1905

Nr.	Numele și Prenumele absolvenților	Secția	Locul și data nașterii				Anul
			Comuna	Județul	Luna	Zi	
22	Protopopescu Petre	reală	București	Ilfov	Ianuarie	1	1904
23	Rotari Corneliu	"	Peștera	Constanța	Iulie	20	1903
24	Steflea Ion	"	"	Constanța	Ianuarie	17	1904
25	Teodorescu Liviu	"	Hârșova	Constanța	Februarie	20	1905
26	Tocitu Ioan	"	Caramurat	Constanța	Ianuarie	11	1905
27	Trandafirescu Nicolae	modernă	București	Ilfov	Septembrie	1	1903
28	Zumer Aizic	reală	Constanța	Constanța	Decembrie	18	1904
Particulari							
29	Caragea Petre	modernă	Gopeși	Macedonia	Mai	21	1900
30	Elinescu Elena	cl. modernă	R. Vâlcea	Vâlcea	Octombrie	1	1903
31	Stoica Titus Nicolae	modernă	București	Ilfov	Iulie	28	1896
32	Vârgolici Cornelia	cl. modernă	Bacău	Bacău	Septembrie	—	1903
Sesiunea Septembrie 1924							
1	Bengeanu Nicolae	reală	Alexandria	Teleorman	August	10	1902
2	Bercovici Ion	reală	Constanța	Constanța	Mai	21	1903
3	Benderli Manole	modernă	Anadolichioi	Constanța	August	22	1902
4	Burlacu Gheorghe	reală	Cartalu	Constanța	Ianuarie	14	1904
5	Constantinidi Odisea	modernă	Constanța	Constanța	Iunie	29	1905
6	Cristea V. Cristea	modernă	Constanța	Constanța	Septembrie	24	1899
7	Dălgeanu Tănase	reală	Medgidia	Constanța	Iunie	7	1901

No. crt.	Numele și Prenumele absolvenților	Secția	Locul și data nașterii			
			Comuna	Județul	Luna	Anul
8	Mărcoiu Traian	reală	Alacap	Constanța	Iunie	1902
9	Mira Dumitru	"	Constanța	Constanța	Octombrie	1901
10	Nedelcu Nicolae	"	Vale	Transilv.	Ianuarie	1901
11	Rădulescu Ion	"	Topolog	Constanța	Mai	1902
12	Weissemberg Moise	"	Cogealac	Constanța	Octombrie	1903
Particulari						
13	Boroianu Alexandru	"	Iași	Iași	Aprilie	1901
14	Chiulafcioglu Anastasia	modernă	Constanța	Constanța	Iunie	1903
15	Ghinsberg Haim Carol	"	Galati	Covurlui	Noembrie	1905
16	Goldstein Ida	cl. modernă	Constanța	Constanța	Octombrie	1903
17	Jean Valeria	"	București	Ilfov	Ianuarie	1903
18	Mihăileanu Elena	"	Constanța	Constanța	Ianuarie	1903
19	Popa Lucreția	modernă	Satu Lung	Transilv.	Aprilie	1904
20	Vasilescu C-tin	"	Coteana	Olt	Mai	1900
21	Vlațiu Laurențiu	reală	Cernavoda	Constanța	Martie	1906
22	Tata Vasile	"	Medgidia	Constanța	Mai	1901

T A B L O U
De numele absolvenților — curs inferior — sesiunea Iulie 1924

No. curent	Numele și Prenumele absolvenților	Locul și data nașterii			
		Comuna	Județul	Luna	Ziua Anul
1	Anton Eduard	Constanța	Constanța	August	22 1909
2	Adam Radu	București	Ifov	Martie	20 1908
3	Avachian Garbis	Varna	Bulgaria	Septembrie	1 1908
4	Bedighian Norair	Varna	Bulgaria	Aprilie	13 1908
5	Bucurescu Nicolae	Constanța	Constanța	August	14 1909
6	Cardaș Virgil	Isaccea	Tulcea	Iunie	14 1908
7	Chiriacescu Nicolae	Pervelia	Constanța	Iulie	10 1908
8	Dobrescu Alexandru	Brâncoveni	Romanaji	Martie	17 1909
9	Dumitrescu Aurel	Constanța	Constanța	August	6 1908
10	Enăchescu Laurențiu	"	"	Septembrie	17 1908
11	Georgescu S. Gheorghe	"	"	Aprilie	23 1909
12	Ionescu Eugen	Chitila	Ifov	Septembrie	5 1907
13	Istodor Dumitru	Galați	Covurlui	Decembrie	20 1907
14	Keșișian Toma	Constanța	Constanța	Aprilie	21 1908
15	Loria Leon	"	"	Maiu	3 1907
16	Miga Sorin Nicolae	"	"	August	21 1909
17	Minasian Minas	"	"	Decembrie	29 1908
18	Ovanezian Artin	"	"	I n u a r i e	29 1909
19	Păltineanu Gheorghe	"	"	Iunie	3 1908
20	Păslă Ion	Constanța	Constanța	Iulie	2 1909

Locul și data nașterii						
	Numele și prenumele absolvenților	Comuna	Județul	Luna	Ziua	Luna
21	Petrescu Vasile	Constanța	Constanța	Maiu	1	1908
22	Petru Alexandru	Șiriu	"	Noembrie	24	1907
23	Roșculeț Alexe	Constanța	"	Aprilie	8	1909
24	Rădulescu C-tin	Sudjiți	Ialomița	Noembrie	28	1910
25	Topală Ștefan	Alacap	Constanța	Februarie	11	1907
26	Vodă I n	Constanța	"	Aprilie	27	1907
27	Brezeanu Ștefan	Sirai	"	Iulie	14	1905
28	Cărăc Ion	Gherengic	"	Ianuarie	8	1905
29	Drăgulin Nicolae	Tuzla	"	Iulie	1	1906
30	Dumitrescu Gh. Petru	Constanța	"	Februarie	3	1906
31	Gheorghiu Zoanel	"	"	Decembrie	28	1905
32	Iliecu Dumitru	"	"	Iunie	15	1908
33	Nicolau Constantin	Brăila	Brăila	Maiu	11	1907
34	Rădulescu Ovidiu	București	Ilfov	August	29	1909
35	Roșculeț I. Ion	Mangalia	Constanța	Iulie	8	1908
36	Simionescu Grigore	București	Ilfov	August	31	1908
37	Șteflea Ovidiu	Peștera	Constanța	Martie	8	1908
38	Teodorescu Virgil	Cobadin	"	Iunie	4	1909
39	Zaharia Ion	Alacap	"	Octombrie	14	1907
40	Pomerantz David	Constanța	"	Noembrie	1	1909
41	Rădulescu C. Ion	"	"	Iunie	24	1906
42	Rupenian Eduard	Cernavoda	"	Octombrie	14	1907

No. cr.	Numele și prenumele absolventului	Locul și data nașterii			
		Comuna	Județul	Luna	Ziua Anul
43	Teodorescu Nicolae	Constanța	Constanța	Octombrie	25 1908
44	Georgescu Constantin	București	Ilfov	Decembrie	20 1907
	particulari				
45	Borzea A. Traian	Alacap	Constanța	Ianuarie	8 1902
46	Bucholtzer Alexandru	Galati	Covurlui	August	3 1908
47	Leibovici Lucia	Ploești	Prahova	Decembrie	20 1909
48	Lupescu Ion	Brăila	Brăila	Februarie	24 1908
49	Mocanu Gheorghe	Răchitoasa	Tecuciu	Septembrie	23 1902
50	Nichiteanu Aurelia	Constanța	Constanța	August	29 1909
51	Poliopol S. tir	Târgu Jiu	Gorj	Iunie	13 1908
52	Vidrașcu Gheorghe	București	Ilfov	August	11 1909
53	Popea Teodor	Bordeiu Verde	Brăila	Februarie	21 1906
Sesiunea Septembrie 1924					
1	Beza D. Ion	București	Ilfov	Februarie	22 1909
2	Filip Nicolae	Constanța	Constanța	Maiu	18 1909
3	Ionescu Nicolae	"	"	Decembrie	5 1907

No. corent	Numele și prenumele absolvenților	Locul și data nașterii			
		Comuna	Județul	Luna	Ziua Anul
4	Lupescu Petru	București	Ilfov	Februarie	3 1907
5	Sandu Gheorghe	Constanța	Constanța	Aprilie	23 1909
6	Vasilii Eugen	"	"	Ianuarie	17 1909
	Particulari				
7	Arvanitis Alexandru	Mesembria	Bulgaria	Ianuarie	12 1907
8	Boeru Traian	Hârșova	Constanța	Mai	29 1908
9	Carnutzo C-tin	Constanța	"	Iunie	24 1908
10	Iordan Cristu	"	"	Iunie	2 1907
11	Lemnaru Gheorghe	Cartal	"	Iunie	3 1903
12	Monselezan Paul	Milano	Italia	—	1905
13	Stănculescu Gheorghe	Constanța	Constanța	Octombrie	19 1907
14	Steurer Maria	București	Ilfov	Noembrie	18 1906
15	Țârlea Anastase	Nevesca	Macedonia	Martie	31 1902

Construcțiunea noului local al liceului

Comitetul de acțiune pentru construirea liceului și școlii comerciale superioare a îngrijit mai departe de strângerea fondurilor și a făcut demersurile necesare pentru continuarea lucrării.

Comitetul se compune din :

- D-1 V. Andronescu, președintele comisiei interimare.
- „ N. T. Negulescu, prefectul județului.
- „ Dr. Pilescu.
- „ I. N. Roman, senator.
- „ C. Alimăneșteanu, deputat.
- „ Bucur Constantinescu, avocat.
- „ G. Georgescu, președintele Camerei de comerț.
- „ N. Ellmann, director banca „Marmorosch Blank“.
- „ F. Lescovar, antreprenor.
- „ G. P. Ispirescu, inginer șef.
- „ I. Miga, farmacist.
- „ Gr. Ștefu, prefectul poliției.
- „ Al. Theiler, comerciant.
- „ C. N. Filip, funcționar serviciul portului.
- „ N. D. Chirescu, avocat.
- „ D. Cupcic, comerciant.
- „ I. A. Rudic, agent de vapoare.
- „ Gr. M. Grigoriu, comerciant.
- „ I. Fodor, profesor la liceu.
- „ Fr. Sachetti, fost prefect.

- D-l I. E. Petrescu, director banca G-lă a Țării Rom.
 „ Al. Mavrodin, avocat.
 „ M. Protopopescu, inginer.
 „ V. Cotovu, inginer.
 „ Gh. Pruncu, antreprenor.
 „ S. Weissbuch, președ. Uniunii comer. de cereale.

Președinte de drept: directorul liceului.

Lucrările pentru construcția noului local al liceului „Mircea cel Bătrân“, începute în Octombrie 1923, s'au reluat în campania anului 1924, executându-se în continuare fundațiile de beton armat deasupra pivnițelor, subsolului și parterului și anume:

Zidurile parterului sunt complet executate la sălile de clase, locuința direcției și internat; la sala de mâncare a internatului sunt executate complet până la acoperiș; iar la sala de desen s'au ridicat circa 3 m. înălțime.

Corpul central al construcției este atacat numai în parte, din cauza pavilionului medical al cărui amplasament se găsește chiar pe această porțiune; s'au executat fundațiile și zidurile subsolului până la înălțimea soclului.

S'au terminat planșeele de beton armat de deasupra pivnițelor, executându-se în parte planșeele de beton armat deasupra subsolului și parterului.

S'au făcut de asemeni toate lucrările de nivelare a terasamentelor, pentru a se apăra zidăriile executate de stricăciunile ce ar fi putut eventual provoca apele pluviale.

Lucrările s'au executat de d-l antreprenor *D. Staicovici*, conform planurilor întocmite de către d-l arhitect *N. Stănescu*, din ministerul instrucțiunii publice, sub controlul comisiunii tehnice, compusă din: inginer inspector general *C. Arghirescu*, președinte, și d-nii membri: inginer șef *G. P. Ispirescu*, inginer *C. Hanard*, *N. Buzdugan* și *F. Lescovar*.

Din luna August comisia tehnică s'a reconstituit

sub prezidenția d-lui inginer șef *G. P. Ispirescu*, cu d-nii membri: inginer *V. Cotovî*, inginer *M. Protopopescu*, *F. Lescovar*, *Gh. Pruncu*.

Continuarea lucrărilor în mod cât se poate de economic și în condiții tehnice foarte bune se datorește în primul rând muncii pline de abnegație a d-lor membri din comisia tehnică, atât cea dintâi condusă de d-l inginer *C. Arghirescu*, cât și cea actuală sub preșidenția d-lui inginer *G. Ispirescu*.

În ceea ce privește partea bănească, sume însemnate au rezultat din taxele benevole de 1⁰/₀₀ asupra exportului de cereale, pe care comercianții de cereale din Constanța au continuat fără șovăire să le pună la dispoziție. Aceste sume s'au încasat până în Septembrie 1924 prin vama locală, iar dela această dată înainte prin banca *Generală a Țării Românești*, care — datorită bunăvoinței d-lui *I. Petrescu*, directorul băncii — a luat asupra-și în mod onorific întreg oficiul de casierie al comitetului de acțiune pentru construcțiunea liceului și a școalei comerciale superioare.

Ministerul instrucțiunii n'a dat în 1924 decât 1.500.000 lei și această sumă s'a putut obține prin stăruința continuă și interesul permanent arătat de d-l *C. Alimăneșteanu*, deputat, membru al comitetului școlar al liceului.

D-l *N. Negulescu*, prefect al județului Constanța, profesor la liceu și membru în comitetul școlar al liceului, a dat un foarte prețios concurs, acordând subvenții din bugetul județului (v. mai sus).

Deasemenea, în urma inițiativei d-sale, s'au prevăzut diverse sume în bugetele tuturor comunelor din județ. La începutul anului 1925, d-sa a întocmit un comitet, care, cu prilejul împroprietărilor, sperăm că va realiza sume importante pentru clădirea de școli, deci și pentru liceu.

Au mai acordat ajutoare în 1924, primăria orașului 100.000 lei; Camera de comerț, 50.000 lei.

În vara anului 1924, s'a dat o serbare în ziua de 2 August, care a produs un beneficiu net de 214676 lei. Inițiatorul și sufletul serbării a fost d-l *I. A. Rudic*.

Au lucrat și au dat concursul neprețuit în diferite direcții: d. Gh. T. Cristea, inspector vamal, Gh. Gheorghiu, șeful vămii cu întregul personal; d-l C. N. Filip, Fr. Sachetti, Gr. Teodorescu, membru la curtea de apel, I. D. Belloiu, N. Plomaritis, Fr. Lescovar, Vartanof, Gr. Ștefu, prefectul poliției, N. Buzdugan; d-l Ionescu secretarul Camerei de comerț.

În suma de mai sus se cuprind și diverse donațiuni făcute cu acest prilej, în sumă totală de 63080 lei. Au donat: Fr. Lescovar 5000 lei; D. G. Rizescu 5000 lei; S. Dalla 5000 lei; direcția R. M. S. 5000 lei; Astra Română 3500 lei; E. Wolf 3000 lei; N. Gheorghiu, 2000 lei; Societatea anonimă Continentală pentru exportul de cereale 2000 lei; Simon Alperin 2000 lei; Anatole Magrin 2000 lei; Nico' aioglu și Vatză, București, 2000 lei; Th. Zaca 2000 lei; A. D. Nicolau 1000 lei; Banca Unirea Comercială din C-ța 1000 lei; P. Atanasiu 1000 lei; Zoe A. Gheorghiu 1000 lei; P. P. Arvanitis 1000 lei; Anton A. Ioanidi 1000 lei; Anton St. Anton 1000 lei; Atelierul C. F. R. 1000 lei; C. Ciomu farmacist, 1000 lei; Calust Anton 1000; Ion Farmachi 500 lei (titlu impr. unirii).

Obiecte donate: d-l Gh. Mărăcineanu, 10 paturi de lemn; d-l Calust Anton, 4 cupoane de pânză; d-l Ionas Beiner, 2 m. c. cherestea; d-l căpitan Stănescu 1000 cărămizi; d-l Anton A. Ioanid, 1000 kg. var; d-l M. Altunian, 2000 cărămizi; d-l Al. Theiler, un tablou pictat.

D-l general Uică și colonel Bărbulescu au pus la dispoziție muzica militară, dând soldați pentru jocuri și grăniceri pentru diverse servicii.

Tuturor instituțiilor, serviciilor publice și persoanelor binevoitoare li se exprimă vii mulțumiri pentru munca depusă.

* * *

În ziua de 23 August 1924, d-l prof. *Dr. Gh. Marinescu*, membru al academiei române, a ținut o conferință, al cărei beneficiu de lei 11330 a fost destinat pentru fondul construcției liceului.

* * *

D-l Lascar Lascaridi a subscris 2000 lei; d-l avocat Ion N. Bârzan 1000 lei, d-l Gr. M. Grigoriu, a colectat 8000 lei; d-l D. Tranulis a donat 6000 lei.

Mulțumiri deosebite se cuvin d-lui *Al. Pop*, contabilul Băncii Românești, care a condus fără întrerupere contabilitatea acestui comitet în mod onorific.

Situația fondurilor construcției per. 31 Decembrie 1924

C O N T U L	S U M E		S O L D U R I	
	DEBITOARE	CREDITOARE	DEBITOARE	CREDITOARE
	Cassa	4.324.526,23	4.324.413,64	112,59
Conturi curente	5.817.672,40	5.295.825,40	521.847,—	4.942.034,15
Donațiuni	449.781,—	5.391.815,15		643.062,18
Diversi	947.814,30	1.590.876,48		
Cheltuieli generale	16.273,50		16.273,50	
Dobânzi	1.455,88	36.581,55		35.13,567
Salarii	150.054,65		150.054,65	
Materiale	2.940.330,41	114.960,—	2.825.370,41	
Construcția liceului	2.084.615,25		2.084.615,25	
Mobilier	1.337,—		1.337,—	
Garanții saci ciment	114.960,—	98.554,40	16.405,60	
Ministerul Instrucțiunii	500.000,—	500.000,—		
Asigurare	4.206,—		4.206,—	
	17.353.026,62	17.353.026,62	5.620.222,—	5.620.222,—

CONTUL	SUME		SOLDURI	
	DEBITOARE	CREDITOARE	DEBITOARE	CREDITOARE
Conturi Curente				
B-ca Generală a Țării Românești	413.400,—			
Administrația financiară. Loco	107.437,—			
B-ca Maritimă Română	1.010,—			
Sold cf. maestru	521.847,—	521.847,—		
Cont Diversi				
Comitetul Școlar Liceu	1.343,90	611.371,—		
C. Naumescu, cassier al comitetului.	35.996,—			
Societatea Cimenturi		122.295,23		
6% asig. lucrători	53.264,15			
Biroul vânz. ciment	90.604,05	733.666,23		
Sold cf. maestru	643.062,18			
	733.666,23	733.666,23		

AL. POP, Contabilul „Băncii Românești”